

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
UBEZPIECZENIA PARTNER W BIZNESIE PLUS 2/2014

Rodzaj informacji	Dotyczy	Numer zapisu z wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Rozdział 2. Ubezpieczenie mienia	§5, §§7-8, §§13-17, §20, §§22-23, §25, §28, §29, Załącznik nr 1 – lista działalności (PKD) nie obejmowanych ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU Partner w biznesie, Załącznik nr 2 Część 1. Klauzule dodatkowe rozszerzające zakres ubezpieczenia mienia
	Rozdział 3. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	§5, §§7-8, §§31-33, §35 Załącznik nr 1 - lista działalności (PKD) nie obejmowanych ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU Partner w biznesie, Załącznik nr 2 Część 2. Klauzule dodatkowe rozszerzające zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej lub użytkowania mienia
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Rozdział 2. Ubezpieczenie mienia	§ 2 pkt. 9), 47), §3 ust. 5, §6, §7 ust. 3-4, §8 ust. 6, §9 ust. 2, §10 ust. 4, §13 ust. 3 pkt 2), 4), 5), 6), §15 ust. 3-4, §19, §20 ust. 3, 7, §21, §22 ust. 6, §24, §25 ust. 2, §26, §28 ust. 4, 6, 10, §28 ust. 11 pkt. 1), 2), 3), §28 ust. 12, 14, 15. Załącznik nr 1 – lista działalności (PKD) nie obejmowanych ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU Partner w biznesie, Załącznik nr 2 Część 1. Klauzule dodatkowe rozszerzające zakres ubezpieczenia mienia
	Rozdział 3. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	§ 2 pkt. 9) , 47), §3 ust. 5, §6, §7 ust. 3-4, §8 ust. 6, §9 ust. 2, §10 ust. 4, §31 ust. 3, §33 ust. 7,9, §34, §35 ust. 2, §36, Załącznik nr 1 - lista działalności (PKD) nie obejmowanych ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU Partner w biznesie, Załącznik nr 2 Część 2. Klauzule dodatkowe rozszerzające zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej lub użytkowania mienia

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PARTNER W BIZNESIE PLUS 2/2014

ROZDZIAŁ 1. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1. WSTĘP

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia PARTNER w BIZNESIE PLUS (zwane dalej OWU) stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych przez AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej AVIVA) z przedsiębiorcami (tj. osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową), spełniającymi łącznie poniższe warunki:
  - 1) dla ubezpieczeń mienia (Rozdział II) – łączna wartość mienia podlegającego ubezpieczeniu nie przekracza 10.000.000 PLN na jedno i 20.000.000 PLN na wszystkie miejsca ubezpieczenia,
  - 2) nie prowadzi działalności wskazanej w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU,
  - 3) rozlicza się z podatku dochodowego na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych, książki przychodów i rozchodów, w formie ryczałtu ewidencjonowanego lub karty podatkowej,
  - 4) nie znajduje się w stanie likwidacji.
2. Na wniosek Ubezpieczającego, pod warunkiem zapłacenia dodatkowej składki zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o ryzyka opisane w Klauzulach dodatkowych wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU.
3. Zakres ubezpieczenia wskazany jest w polisie.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta także na rachunek innej osoby (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do osoby, na rachunek której zawarto umowę z zastrzeżeniem ust. 5 i 6 poniżej.
5. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do takiej umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia PARTNER W BIZNESIE PLUS wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.
6. Jedynie w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na rachunek leasingodawcy kryteria o których mowa w ust. 1 odnoszą się do Ubezpieczającego.
7. Roszczenie o zapłatę składki ubezpieczeniowej przysługuje AVIVIE wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.

§ 2. DEFINICJE

W niniejszych OWU poszczególnym pojęciom nadaje się następujące znaczenia:

1) Budowle

Trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiące całość techniczną i użytkową, w szczególności: ogrodzenia, bramy, furtki, zadaszenia, wiaty, pomieszczenia na śmieci, place postojowe, place pod śmietniki, drogi, chodniki, oświetlenie nieruchomości, jeżeli znajdują się w miejscu ubezpieczenia, jak również instalacje wodociągowe, ściekowe, gazowe i elektryczne, liczniki, kable i przewody łączące obiekty zlokalizowane w obrębie miejsca ubezpieczenia ze stacjami rozdzielczymi sieci publicznej.

2) Budynki

Posiadające zezwolenie na użytkowanie trwale związane z gruntem obiekty budowlane, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową.

3) Czyste straty finansowe

Straty finansowe niewynikające ze szkód w mieniu lub na osobie.

4) Dane elektroniczne

Informacje wykorzystywane do przetwarzania przez elektroniczne systemy, dane główne i dane związane z transakcjami, przechowywane w plikach danych lub bazach danych, zgromadzone poza jednostką centralną komputera (rozumianą jako część sprzętu elektronicznego obejmująca sterowanie, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem zewnętrznych nośników danych); to jest:

- a) dane ze zbiorów danych i baz danych, dane archiwalne oraz kopie zapasowe,
- b) system operacyjny i programy wchodzące w jego skład, o ile został zakupiony na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży, w przeciwnym razie traktuje się go jak część składową jednostki centralnej komputera,
- c) licencjonowane programy standardowe produkcji seryjnej,
- d) programy aplikacyjne pochodzące z produkcji jednostkowej.

5) Deszcz

Opad atmosferyczny w postaci kropel wody.

6) Dewastacja

Rozmyślne bezprawne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie.

7) Dym i sadza

Zawiesina cząsteczek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania.

8) Fala uderzeniowa

Fala ciśnieniowa wytworzona przez statek powietrzny w chwili przekroczenia prędkości dźwięku.

9) Franszyza redukcyjna

- a) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami OWU,
- b) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszane łączne odszkodowanie za wszystkie szkody w mieniu wynikłe z jednego wypadku zgodnie z postanowieniami niniejszych OWU.

10) Grad

Opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.

11) Koszty obrony sądowej

- a) koszty procesu sądowego przed sądem powszechnym, w tym:
  - wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego,
  - koszty sądowe wszystkich instancji,
  - koszty należności biegłych i innych niezbędnych ekspertyz,
  - koszty postępowania mediacyjnego,
  - koszty zasądzone od Ubezpieczającego na rzecz strony przeciwnej (w tym również koszty zasądzone przez sąd z tytułu udziału w postępowaniu karnym oskarżyciela posiłkowego),
- b) koszty postępowania polubownego, arbitrażowego, aż do zakończenia postępowania o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego, do wysokości 100% kosztów sądowych, które by powstały przed właściwym sądem powszechnym w I instancji,
- c) koszty notarialne za wymagane przez prawo czynności notarialne.

12) Kradzież z włamaniem

Dokonany lub usiłowany zabór mienia z budynku lub lokalu zabezpieczonego zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia określonych w niniejszych OWU, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem do innego lokalu, budynku lub w wyniku rozboju) istniejących zabezpieczeń lub w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie budynku lub lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.

13) Lawina

Gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota z naturalnych zboczy.

14) Lokal

Część budynku wydzielona trwałymi ścianami wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami budowlanymi, częściami wspólnymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiąca funkcjonalną lub gospodarczą całość, służąca zaspokojeniu potrzeb Ubezpieczającego, użytkowana na mocy posiadanego przez niego tytułu prawnego, składająca się z jednego lub większej liczby pomieszczeń.

15) Maszyny, urządzenia, wyposażenie

Wszystkie rzeczy ruchome (w tym sprzęt elektroniczny, niskocenne składniki majątku) wykorzystywane w prowadzonej działalności, jednakże niestanowiące elementów budynku i budowli oraz niebędące środkami obrotowymi ani nakładami adaptacyjnymi.

16) Miejsce ubezpieczenia

Określone w polisie miejsce / lokalizacja na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza Ubezpieczonego i w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia.

17) Mienie

Przedmioty materialne oraz nakłady adaptacyjne.

18) Mienie osób trzecich

Mienie (z wyłączeniem budynków, budowli, lokali i wartości pieniężnych) niestanowiące własności Ubezpieczającego, przyjęte przez niego na podstawie pisemnej umowy w celu wykonania usługi, obróbki, naprawy, sprzedaży, składu lub przechowania.

19) Mienie pracownicze

Mienie osobistego użytku pracowników Ubezpieczającego, które znajduje się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, pojazdów oraz wszelkiego rodzaju dokumentów.

20) Nakłady adaptacyjne

Koszty remontów kapitalnych, częściowych, wykończenia wnętrz (w szczególności powłok malarskich, okładzin ścian, podłóg i sufitów, a także stolarki okiennej i drzwiowej) lub prac adaptacyjnych w budynkach oraz lokalach poniesione w celu dostosowania ich do potrzeb prowadzonej działalności lub podniesienia standardu.

21) Osoba bliska

Małżonek, konkubent, dzieci, pasierbowie, dzieci przysposobione albo przyjęte na wychowanie, rodzice, przysposabiający, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, dziadkowie, wnuki, zięciowie, synowie.

22) Osoby objęte ubezpieczeniem (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

Ubezpieczający, a w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek – Ubezpieczony, a także obecni i byli pełnomocnicy oraz obecni i byli pracownicy Ubezpieczającego albo Ubezpieczonego, w zakresie szkód wyrządzonych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych na jego rzecz lub czynności objętych zakresem umocowania.

23) Osoba trzecia

Każdy podmiot niebędący Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym.

24) Osuwanie się ziemi

Ruch ziemi na stokach, nie spowodowany działalnością człowieka.

25) Podwykonawca

Podmiot nie będący pracownikiem w rozumieniu niniejszych OWU, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie pracy, usługi lub innych czynności.

26) Polisa

Dokument wystawiony przez AVIVĘ potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia.

27) Poszkodowany (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

Osoba trzecia, która poniosła szkodę na osobie lub w mieniu; w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o klauzulę OC pracodawcy za poszkodowanych w zakresie wyżej wymienionych szkód i klauzuli uważa się również osoby objęte ubezpieczeniem i ich podwykonawców oraz pracowników.

28) Powódź

Zalanie terenów w następnym:

- 1) podniesienia się poziomu wód w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących,
- 2) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
- 3) spływu wód po zboczach lub stokach.

29) Pożar

Ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i jest w stanie rozprzestrzeniać się samoistnie.

30) Pracownik

Osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczającego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy podobnej do zlecenia, w szczególności umowy o świadczenie usług, umowy o staż. Pracownikiem w rozumieniu niniejszych OWU jest również członek Zarządu Ubezpieczającego, zatrudniony na podstawie innej umowy niż umowa o pracę oraz praktykant lub wolontariusz, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie określonych czynności. Definicja nie obejmuje osoby fizycznej, która zawarła z Ubezpieczającym umowę cywilnoprawną w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

31) Producent produktu finalnego (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

Osoba, która wykorzystuje rzeczy pochodzące od osób objętych ubezpieczeniem w celu wytworzenia produktu.

32) Produkt (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

Rzecz ruchoma, chociażby została połączona z inną rzeczą, która w chwili powstania szkody nie znajdowała się w posiadaniu Ubezpieczającego a za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność. Za produkt nie uważa się nieruchomości, choćby były wprowadzone do obrotu rynkowego. Na potrzeby ubezpieczenia przyjmuje się, że energia, zwierzęta są również rzeczą.

33) Przedsiębiorca

Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

34) Przedsiębiorstwo

Zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej.

35) Przepięcie

Gwałtowny wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej z przyczyn innych niż uderzenie pioruna, przekraczający maksymalne dopuszczalne wartości określone przez producenta dla danego urządzenia.

36) Rozbój

Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:

- 1) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność lub
- 2) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działań w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność.

Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm profesjonalnie świadczących usługi ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę cywilnoprawną, będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność.

37) Sieć elektroniczna

Urządzenia wraz z układami połączeń między nimi, służące do przesyłania i przetwarzania wszelkiego rodzaju danych, głosu, wizji oraz innych rodzajów przekazu za pomocą sygnałów elektronicznych (napięcia lub prądu o amplitudzie stałej, zmiennej lub nieciągłej).

38) Sieć elektryczna (elektroenergetyczna)

Część systemu elektroenergetycznego obejmująca linie przesyłowe napowietrzne i kablowe oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze.

39) Silny wiatr

Wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s, którego działanie zdolne jest wyrządzić masowe szkody, w tym również na skutek uderzenia przenoszonych przez silny wiatr elementów budynków, drzew oraz innych przedmiotów, przy czym stwierdzenie wystąpienia silnego wiatru powinno zostać potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w razie braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie, świadczący wyraźnie o działaniu silnego wiatru.

40) Skażenie

Oddziaływanie materiałami, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości oraz okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo dla środowiska.

41) Sprzęt elektroniczny

Urządzenia składające się z elektronicznych podzespołów (półprzewodniki, chipy, tranzystory itp.), które wykorzystywane są do przetwarzania i wizualizacji danych, przeprowadzania pomiarów, kontroli i sterowania procesami, w szczególności: elektroniczny sprzęt biurowy i elektronicznego przetwarzania danych, sprzęt komunikacyjny i radiowy, sprzęt elektromedyczny, sprzęt poligraficzny, profesjonalny sprzęt RTV (fonia i wizja), sprzęt alarmowy, pomiarowo-kontrolny i automatyki oraz sprzęt telekomunikacyjny (w tym telefony komórkowe), kasy fiskalne, cyfrowe aparaty fotograficzne.

42) Stały dozór

Bezpośredni nadzór na obiektem lub lokalem sprawowany w miejscu ubezpieczenia przez podmiot ochrony mienia, z którym Ubezpieczający podpisał umowę o dozór mienia lub przez pracowników Ubezpieczającego. Osoba sprawująca dozór powinna posiadać określony i odpowiedni zakres obowiązków między innymi w razie sposobu postępowania w przypadku naruszenia zabezpieczeń lub próby włamania, a także wykonywać swoje czynności w sposób zapewniający należyłą ochronę mienia, w tym dokonywać okresowego patrolowania obszaru chronionego oraz kontroli stanu zabezpieczeń. Sposób sprawowania dozoru powinien być rejestrowany w dokumentacji służb dozoru i okresowo kontrolowany przez Ubezpieczającego.

43) Strajk

Zbiorowe, dobrowolne wstrzymanie pracy przez pracowników, będące wyrazem protestu np. politycznego, lub ekonomicznego oraz żądaniem zmian.

44) Substancja niebezpieczna

Stale, ciekłe, gazowe lub termiczne środki drażniące lub zanieczyszczające, w szczególności: opary, dymy, sadze, kwasy, zasady, chemikalia, a także odpady w szczególności zawierające materiał do ponownego przerobu lub odtworzenia.

45) System ubezpieczenia na pierwsze ryzyko

System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszych OWU. Ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć na szacowanej maksymalnej wysokości szkody jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego.

46) System ubezpieczenia na sumy stałe

System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.

47) Szkoda

a) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia:

- uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, spowodowany przez co najmniej jedno zdarzenie losowe. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody (o ile nie zostały włączone do umowy ubezpieczenia Klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 2 do OWU), utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.

Za jedną szkodę uważane są wszystkie uszkodzenia, utrata lub zniszczenie ubezpieczonego mienia powstałe wskutek tej samej przyczyny i mające miejsce w tym samym czasie; przez przyczynę rozumie się zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszych OWU, które powoduje powstanie szkody.

b) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej:

- szkoda na osobie – straty powstałe wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także utracone korzyści poniesione przez poszkodowanego, które mógłby osiągnąć gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
- szkoda w mieniu – straty powstałe wskutek zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy ruchomych albo nieruchomości poszkodowanego, a także utracone korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby nie zostało zniszczone lub uszkodzone jego mienie.

48) Śnieg lub lód

Niszczące oddziaływanie ciężaru nagromadzonego śniegu lub lodu na ubezpieczony budynek lub budowlę oraz przewrócenie się mienia sąsiedniego na ubezpieczony budynek lub budowlę wskutek bezpośredniego niszczącego działania ciężaru śniegu lub lodu, powodujące uszkodzenie ich elementów nośnych (za elementy nośne uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu takie jak: fundamenty, ściany nośne, słupy, filary, belkowania, belki, stropy, sklepienia więzary i więzby dachowe) lub zawalenie się, a także uszkodzenie rynien dachówek, płotków śniegowych i opierzeń blacharskich.

49) Środki obrotowe

Mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów, takie jak:

- 1) materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby (m.in.: opakowania, materiały eksploatacyjne i pomocnicze),
- 2) surowce lub półprodukty wykorzystywane w działalności produkcyjnej,
- 3) wytworzone lub przetworzone produkty gotowe zdadne do sprzedaży lub w toku produkcji,
- 4) półprodukty, surowce oraz towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym,
- 5) a także części zamienne i zapasowe, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczane do środków trwałych.

50) Środki trwałe

Budynki, budowle, lokale, maszyny, urządzenia i wyposażenie.

51) Świadectwo kwalifikacji

Certyfikat lub inny dokument wydany przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji produktów pod względem odporności na włamanie.

52) Terroryzm

Użycie przemocy skierowanej przeciw państwu lub społeczeństwu przez osobę, grupę osób lub organizację, mające podłoże polityczne, religijne, ideologiczne lub inne o podobnym charakterze z zamiarem wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych.

53) Transport wartości pieniężnych

Czynność przenoszenia lub przewożenia, wykonywana przez osobę upoważnioną do przenoszenia lub przewożenia wartości pieniężnych od momentu ich przejęcia do transportu do momentu przekazania osobie uprawnionej do odbioru.

54) Trzęsienie ziemi

Gwałtowne, niespodowodowane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu.

55) Ubezpieczający

Osoba prawna, jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, osoba fizyczna, która jest stroną umowy ubezpieczenia.

56) Reprezentant Ubezpieczającego

Reprezentant Ubezpieczającego, rozumiany jako:

- 1) w przypadku przedsiębiorstw państwowych – dyrektor i jego zastępcy, jego pełnomocnicy,
- 2) w przypadku spółek kapitałowych (tj. z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych) – członkowie zarządu, prokurenci i pełnomocnicy,
- 3) w przypadku spółek jawnych – wspólnicy, prokurenci i pełnomocnicy,
- 4) w przypadku spółek komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariusze, prokurenci i pełnomocnicy,
- 5) w przypadku spółek partnerskich – partnerzy, członkowie zarządu, prokurenci i pełnomocnicy,
- 6) w przypadku spółek cywilnych – wspólnicy i pełnomocnicy,
- 7) w przypadku spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń – członkowie zarządu i pełnomocnicy,
- 8) w przypadku wspólnot mieszkaniowych – członkowie zarządu lub osoby uprawnione do reprezentowania wspólnoty,
- 9) w przypadku osób fizycznych – pełnomocnicy.

57) Ubezpieczony

Osoba prawna, jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia.

58) Uderzenie pioruna

Bezpośrednie i pośrednie przejście ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi przez ubezpieczone mienie.

59) Uderzenie pojazdu

Uderzenie pojazdu mechanicznego lub przewożonego w nim ładunku w ubezpieczone mienie. Definicja nie obejmuje szkód w pojazdach lub ich ładunku.

60) Upadek drzew lub innych przedmiotów

Niebędące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się rosnących drzew lub budynków, budowli, urządzeń technicznych (np. maszt, dźwig, komin, antena) lub ich części na ubezpieczone mienie z wyłączeniem przypadków, kiedy przewrócenie się budynków, budowli, urządzeń technicznych lub ich części nastąpiło w wyniku katastrofy budowlanej, spowo-

dowanej zdarzeniem innym niż objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach zawartej umowy ubezpieczenia.

61) Upadek statku powietrznego

Katastrofa lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku bądź paliwa.,

62) Urządzenia wspomagające

Urządzenia umożliwiające utrzymanie w ruchu zespołów elektronicznych, w szczególności: urządzenia klimatyzacyjne, agregaty prądotwórcze stanowiące niezależne źródła energii, UPS (urządzenia do podtrzymywania napięcia w przypadku awarii zasilania elektrycznego) i przetworniki częstotliwości oraz inne urządzenia wspomagające niezakończone działanie sprzętu elektronicznego.

63) Wartość mienia:

a) księgową (ewidencyjną) brutto

Wartość mienia, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem kolejnych przeszacowań.

b) odtworzeniową (nową)

Wartość odpowiadająca kosztom odbudowy/odtworzenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszonego, tj.:

- 1) w przypadku budynków i budowli: wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu,
- 2) w przypadku pozostałych środków trwałych: wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego środka trwałego tego samego rodzaju, typu, modelu, parametrów technicznych, mocy i jakości, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu; jeżeli nie jest możliwy zakup lub wytworzenie mienia o tych samych parametrach dopuszcza się, aby wartość odpowiadała kosztom zakupu mienia o najbardziej zbliżonych parametrach.

c) rzeczywistą

Wartość odtworzeniową (nową) pomniejszoną o zużycie techniczne.

d) wytworzenia

Suma kosztu materiałów i surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w celu wytworzenia określonej rzeczy.

64) Wartości pieniężne

- a) gotówka – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (banknoty i monety),
- b) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny, biżuteria,
- c) wszelkiego rodzaju karty telefoniczne (w tym karty dla telefonii komórkowej) oraz druki ścisłego zarachowania opatrzone nominałem (w szczególności bony towarowe, bilety).

65) Wprowadzenie rzeczy do obrotu (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

Chwila, w której posiadanie rzeczy trwale lub na określony czas zostało przeniesione na osobę trzecią.

66) Wybuch

Gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich dążnością do rozprzestrzeniania się, przy czym w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników obowiązuje warunek, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; do wybuchu zalicza się także implozję, polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego.

67) Wyłączenie z eksploatacji

Zaprzestanie stałe lub czasowe prowadzenia w budynku lub w lokalu działalności gospodarczej lub zawodowej albo wykorzystywania budynku lub lokalu na cele mieszkalne lub biurowe.

68) Wypadek

- 1) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia – wystąpienie objętego ubezpieczeniem zdarzenia,
- 2) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – śmierć, doznanie rozstroju zdrowia, uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie lub zniszczenie mienia,

69) Zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy)

Zamek, do którego klucz posiada w łopatce więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do osi klucza.

70) Zapadanie się ziemi

Obniżenie terenu z powodu zawałenia się naturalnych, podziemnych pustych przestrzeni, z wyłączeniem zawałenia się jakichkolwiek przestrzeni powstałych wskutek działalności człowieka.

71) Zalanie

Następstwo działania cieczy powstałe wskutek:

- 1) nagłego topnienia masy śniegu lub lodu,
- 2) cofnięcia się wody lub ścieków z publicznej sieci wodno-kanalizacyjnej,
- 3) wydostania się wody lub innego czynnika gaśniczego w wyniku samoczynnego uruchomienia się urządzeń gaśniczych z innych przyczyn niż pożar, prób, naprawy, przebudowy lub modernizacji instalacji lub budynku,
- 4) działania osób trzecich,
- 5) pęknięcia akwarium,
- 6) awarii pralki, zmywarki lub innego urządzenia o podobnym charakterze,
- 7) wydostania się wody, innych cieczy lub pary wskutek uszkodzenia przewodów i urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej, technologicznej (w szczególności wskutek nieumyślnego pozostawienia otwartych kurków lub innych zaworów w urządzeniach ww. sieci).

72) Zamieszki i rozruchy

Gwałtowne demonstracje grupy osób zakłócające porządek publiczny.

73) Zdarzenie losowe

Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym i niespodziewanym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu

74) Zewnętrzne nośniki danych

Przedmioty i urządzenia umożliwiające gromadzenie danych w formie elektronicznej, nadające się do odczytu z zastrzeżeniem, że nośniki takie są objęte ochroną tylko wówczas, gdy istnieje możliwość ich wymiany, np. wymiowane dyski magnetyczne i optyczne, taśmy magnetyczne, kasety do streamera, płyty CD, DVD i Blu-ray, pamięci „flash” (karty i „PenDrive”).

75) Zużycie techniczne mienia

Trwale zmiany fizykochemiczne zachodzące w czasie eksploatacji, w wyniku których okres zdatności do pełnienia przez mienie określonych funkcji użytkowych stopniowo się zmniejsza/wyczerpuje.

§ 3.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje w formie pisemnej, na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, sporządzonego na formularzu wniosku.
2. Wniosek zawiera co najmniej następujące dane:
  - a) nazwę i adres Ubezpieczającego,
  - b) nazwę i adres Ubezpieczonego,
  - c) REGON,
  - d) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej,
  - e) okres ubezpieczenia,
  - f) miejsce ubezpieczenia (wyłącznie w odniesieniu do ubezpieczenia mienia),
  - g) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - h) wysokość sumy ubezpieczenia,
  - i) sposób ustalenia sumy ubezpieczenia,
  - j) wysokość limitów odpowiedzialności,
  - k) wysokość sumy gwarancyjnej,
  - l) opis stanu zabezpieczenia mienia,
  - m) przyczynę, liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich 3 lat.
3. AVIVA ma prawo żądać od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane informacje nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji, o podanie których jest proszony w formularzu wniosku oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w pismach AVIVY skierowanych do niego. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązek o którym mowa w zdaniu poprzednim spoczywa zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, powyższy obowiązek ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub udzielenia odpowiedzi na poszczególne pytania,

zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

- AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępu poprzedniego nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia tych obowiązków doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
- Jeżeli okoliczności, na podstawie których AVIVA zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający jest zobowiązany zawiadomić AVIVĘ o takich zmianach niezwłocznie po uzyskaniu o nich wiadomości.
- Umowy ubezpieczenia mogą być zawierane na uzgodnionych przez strony warunkach odbiegających od postanowień OWU, z zastrzeżeniem że wszelkie odmiennie postanowienia umowne powinny być sporządzone na piśmie pod rygorem ich nieważności. Dokument zawierający zmiany powinien być podpisany przez strony oraz w pełnym brzmieniu dołączony do umowy.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
- Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę AVIVA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, AVIVA zobowiązana jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z treścią oferty.

§ 4.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

- Składkę ubezpieczeniową (składka) oblicza się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy po dokonaniu oceny ryzyka przez AVIVĘ.
- Składka ubezpieczeniowa zależy w szczególności od rodzaju ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia, przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia / limitu odpowiedzialności / sumy gwarancyjnej, okresu ubezpieczenia, obrotu, rozłożenia płatności składki na raty, liczby ubezpieczeń zawartych w ramach niniejszych OWU. Na obniżenie lub podwyższenie składki może mieć wpływ rozszerzenie zakresu ubezpieczenia za pomocą Klauzul dodatkowych, ryzyk dodatkowych, forma rozliczania się z podatku dochodowego w formie ryczałtu ewidencjonowanego lub karty podatkowej, przebieg szkodowy ubezpieczenia, zastosowane zabezpieczenia, krótszy niż 12-miesięcy okres ubezpieczenia, liczba wykupionych ubezpieczeń w ramach jednej polisy.
- Wysokość składki może być również ustalona w drodze indywidualnych negocjacji Ubezpieczającego z AVIVĄ. AVIVA może w przypadkach uzasadnionych rodzajem lub rozmiarem prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, rodzajem ubezpieczonego mienia, sumą i środkami jego zabezpieczenia, zgłoszonymi szkodami wyznaczyć składkę ubezpieczeniową uwzględniając powyższe czynniki.
- Składka jest płatna jednorazowo w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że strony ustaliły odmienny tryb płatności składki.
- Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. Wysokość składki lub rat składki z tytułu udzielonej przez AVIVĘ ochrony ubezpieczeniowej, terminy ich płatności, jak również forma płatności wskazane są w polisie.
- Obowiązek zapłaty składki obciąża Ubezpieczającego.
- Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty na właściwy rachunek AVIVY, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego, z którego dokonywany jest przelew, znajdowały się wystarczające środki, w odmiennym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania właściwego rachunku AVIVY odpowiednią kwotą.

§ 5.

OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI AVIVY

- Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres 12 miesięcy, przy czym dopuszcza się możliwość jej zawarcia na okres krótszy. Okres ubezpieczenia wskazany jest w polisie.
  - Odpowiedzialność AVIVY rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w polisie, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki w całości lub jej pierwszej raty. Strony mogą określić inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
- Jeżeli AVIVA nie ponosi odpowiedzialności przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostaną opłacone w terminie 30 dni od dnia, w którym upływa termin płatności ustalony w umowie ubezpieczenia, uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa ww. 30 dniowy termin.
  - Jeżeli AVIVA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, AVIVA może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy przez AVIVĘ wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka lub jej pierwsza rata i w takim przypadku AVIVIE przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej składki lub jej pierwszej raty.
  - W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez AVIVĘ, to po upływie tego terminu ustaje odpowiedzialność AVIVY. Jednocześnie uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa ww. termin 7 dni.
  - Za zapłatę składki lub kolejnej raty nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż wynikającej z umowy ubezpieczenia.
  - Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w okresie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą 7 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia AVIVA nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim AVIVA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
  - Odstąpienie od umowy powinno zostać potwierdzone pisemnym oświadczeniem woli Ubezpieczającego.
  - W przypadku odstąpienia od umowy Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
  - Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez AVIVĘ ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził AVIVĘ w błąd lub zataił istotne informacje, a fakt ten miał istotny wpływ na ustalenie okoliczności lub wysokości szkody.
  - W razie zbycia ubezpieczonej nieruchomości, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione za zgodą AVIVY na jej nabywcę.
  - W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 11 powyżej, na nabywcę ubezpieczonej nieruchomości przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą AVIVY umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności ubezpieczonej nieruchomości na nabywcę.
  - Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały zgodnie z ust. 11 powyżej przeniesione na nabywcę ubezpieczonej nieruchomości, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności ubezpieczonej nieruchomości na nabywcę.
  - Z dniem zbycia ubezpieczonych ruchomości, umowa ubezpieczenia rozwiązuje się w części dotyczącej tych ruchomości, chyba że przejście własności nastąpiło na skutek przewłaszczenia na zabezpieczenie i jednocześnie nie zostały zmienione warunki eksploatacji (w tym w szczególności zabezpieczenia przeciwpożarowe i przeciwkradzieżowe) oraz miejsce ubezpieczenia o którym mowa w Rozdziale II niniejszych OWU, w którym znajduje się przewłaszczony przedmiot ubezpieczenia.
  - Jeżeli wymieniona w polisie działalność Ubezpieczonego zostanie zakończona lub przejęta, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wyłączenie w odniesieniu do działalności zakończonej lub przejętej rozwiązuje się z dniem zakończenia lub przejścia tej działalności.
  - Odpowiedzialność AVIVY kończy się:
    - z upływem okresu na jaki umowa ubezpieczenia została zawarta, jak również w dniu rozwiązania albo wygaśnięcia umowy ubezpieczenia z innych przyczyn,
    - z dniem wypowiedzenia przez AVIVĘ umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z ust. 4 powyżej,
    - w razie niezapłacenia kolejnej raty składki – w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty raty składki, które zostanie przekazane Ubezpieczającemu w formie pisemnej po upływie terminu zapłaty tej raty, zgodnie z ust. 5 powyżej,
    - z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej – odpowiednio dla przedmiotu ubezpieczenia, rodzaju gwarancji lub

zakresu ubezpieczenia, dla którego suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna uległa wyczerpaniu.

17. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, AVIVA dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia. Wysokość składki podlegającej zwrotowi ustalana jest odrębnie dla każdej sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej) wskazanej w umowie ubezpieczenia.

§ 6.

WYŁĄCZENIA GENERALNE

1. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:

- 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
- 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziałujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
  - a) wojny, najazdu, wrogiego działania innego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, przewrotu, rewolucji, powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich (rozumianych jako zagarnięcie władzy wbrew prawu), wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
  - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów, chyba że została włączona klauzula aktów terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów określona w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU,
- 3) lokautów, niepokojów społecznych, sabotażu,
- 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
- 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami, z zastrzeżeniem postanowień par. 34, ust. 4 pkt 6) niniejszych OWU,
- 6) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiegokolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określone mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.

2. Ponadto AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych (niezależnie od faktu zawarcia bądź braku wymaganej umowy ubezpieczenia obowiązkowego oraz niezależnie od wysokości sumy gwarancyjnej takiej umowy),
- 2) bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
  - a) pozostawiania Ubezpieczającego lub jego pracowników pod wpływem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że środki te zostały przyjęte w celach leczniczych zgodnie z udokumentowanymi zaleceniami lekarza,
  - b) wydobywania, przetwarzania, produkcji, dystrybucji, przechowywania, demontażu, utylizacji azbestu lub produktów zawierających azbest,
  - c) używania produktów wykonanych całkowicie lub częściowo z azbestu,
  - d) działania promieniowania pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu lub sztucznych włókien mineralnych, niezależnie od ich postaci i ilości,
  - e) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych i maserowych,
  - f) powolnego działania jakichkolwiek czynników w szczególności termicznych lub biologicznych m.in. pleśni, porostów, grzybów, insektów, gazów, pyłu, par, wody, wilgoci, dymu, sadzy, hałasu, wibracji, temperatury, a także wirusów i bakterii (za działanie

powolne uznaje się takie działanie wymienionych czynników, które wpływa na otoczenie w sposób ciągły, prowadząc do szkody, której nie można przypisać cechy nagłej i niespodziewanej); w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, jeżeli w następstwie wymienionych czynników wystąpiło inne zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia, wówczas AVIVA ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia),

- g) ruchu zakładu górniczego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego, pokrywane na podstawie prawa geologicznego i górniczego.

§ 7.

PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:

- 1) utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt ubezpieczonych lokali, budynków i budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz ich zabezpieczeń (w szczególności zabezpieczeń przeciwpożarowych, przeciwkradzieżowych, odgromowych, przeciwprzepięciowych) w należytym stanie technicznym, jak również do dołożenia należytej staranności w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych zabezpieczeń, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody;
- 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych, wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, przepisów Państwowej Inspekcji Pracy oraz przepisów prawa budowlanego,
- 3) dbania o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń,
- 4) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
- 5) przestrzegania zasad dotyczących zabezpieczenia wartości pieniężnych, określonych w obowiązującym w dniu powstania szkody Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne,
- 6) niezwłocznego powiadomienia AVIVY o wszelkich zmianach okoliczności, o które AVIVA zapytywała przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
- 7) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w polisie, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia (w szczególności realizacji zaleceń polustracyjnych o których mowa w par. 30 niniejszych OWU).

2. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU, a także w razie złożenia roszczenia przez poszkodowaną osobę trzecią:

- 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
  - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia, zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - b) niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni zawiadomić AVIVĘ,
  - c) starać się o ustalenie świadków wypadku i sporządzić protokolarne ustalenie jego okoliczności,
  - d) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody, lub też w przypadku istnienia innych znamion przestępstwa,
  - e) udzielić AVIVIE lub powołanym przez AVIVĘ niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności AVIVY oraz określenia wysokości odszkodowania, w tym w szczególności powiadomić AVIVĘ o fakcie wielokrotnego ubezpieczenia, o którym mowa w par. 28 ust. 15,
  - f) udostępnić pełną dokumentację księgową ubezpieczonego mienia, a w przypadku ubezpieczenia sprzętu elektronicznego – dokumenty związane z jego zakupem i eksploatacją,
  - g) jeżeli rozlicza się z podatku dochodowego w formie karty podatkowej lub ryczałtu ewidencjonowanego, przesłać AVIVIE wykaz mienia objętego ochroną ubezpieczeniową, zawierający w szcze-

- gólności nazwę, datę i określenie dokumentu stwierdzającego jego nabycie oraz sumę ubezpieczenia określonej dla poszczególnych pozycji/elementów wykazu,
- h) sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, wstępne obliczenie rozmiaru poniesionych szkód,
    - z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez AVIVĘ inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody AVIVY na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
  - i) pozostawić uszkodzone lub zniszczone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela AVIVY, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody albo AVIVA nie przeprowadziła oględzin w uzgodnionym terminie z Ubezpieczonym,
- 2) przedstawiciele AVIVY są upoważnieni do wejścia na teren lokalizacji, w której Ubezpieczony prowadzi działalność oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia (nie dotyczy odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu) w celu przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.
  3. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 2 pkt 1 lit. a) powyżej, AVIVA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 2 pkt 1 lit. b) powyżej, AVIVA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli przyczyniło się to do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło AVIMIE ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.
  4. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w ust. 1 lub ust. 2 pkt 1 lit. c) - i) powyżej, AVIVA może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części, jeżeli niedopełnienie obowiązków miało istotny wpływ na zwiększenie rozmiarów szkody lub ustalenie wysokości odszkodowania bądź uniemożliwiło ustalenie okoliczności powstania szkody.
  5. Jeżeli Ubezpieczający jest osobą fizyczną, postanowienia zawarte w ust. 4 dotyczą również niedopełnienia obowiązków przez osoby, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.
  6. W razie objęcia ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego, Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić AVIVĘ o fakcie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego, karno-administracyjnego lub wszelkich innych postępowań sądowych bądź administracyjnych, jak również o wystąpieniu przez poszkodowanego z roszczeniem odszkodowawczym na drodze przedsądowej i sądowej. W przypadku zapadnięcia nieprawomocnego orzeczenia rozstrzygającego sprawę co do istoty Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 3 dni, od wydania takiego orzeczenia, poinformować AVIVĘ o tym fakcie oraz niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania, dostarczyć AVIMIE nieprawomocne orzeczenie wraz z uzasadnieniem, o ile zostało sporządzone, w celu umożliwienia podjęcia przez AVIVĘ odpowiednich kroków prawnych.

§ 8.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia, które spowodowało powstanie szkody, Ubezpieczający niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie AVIVĘ. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu wypadku może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest dostarczyć AVIMIE dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia oraz przedstawić wyliczenie rozmiaru szkody. Wysokość kosztów naprawy powinna być udokumentowana rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją poszkodowanego, który szkodę usunął własnymi siłami. AVIMIE przysługuje prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego rachunków, kosztorysów, kalkulacji i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody.
3. Na podstawie zawiadomienia AVIVA przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. W razie powstania szkód w mieniu objętych ochroną ubezpieczeniową, na podstawie powyższego wykazu oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych OWU, Ubezpieczający jest uprawniony do sporządzenia i przesłania do AVIVY na własny koszt wstępne obliczenie poniesionych szkód. AVIVA zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.

4. W razie konieczności wizyty przedstawiciela AVIVY w miejscu powstania szkody (w szczególności w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający lub poszkodowana osoba trzecia zostanie niezwłocznie poinformowana o takim fakcie.
5. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji AVIVA przekazuje Ubezpieczającemu lub poszkodowanej osobie trzeciej stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia – również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
6. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - a) wartości niematerialnych, naukowych, kolekcjonerskich, zabytkowych, historycznych, pamiątkowych lub artystycznych z zastrzeżeniem par. 15 ust. 3 pkt 9 poniżej,
  - b) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami chyba, że suma ubezpieczenia ustalone ustalona w wysokości obejmującej podatek od towarów i usług.
7. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w par. 7 ust. 2 powyżej.
8. Jeżeli Ubezpieczający lub poszkodowana osoba trzecia nie zgadza się ze stanowiskiem AVIVY, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, może w ciągu 30 dni zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do AVIVY. Od decyzji AVIVY, Ubezpieczającemu lub poszkodowanej osobie trzeciej przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w ust. 9 i 10 poniżej.
9. O ile nie umówiono się inaczej, prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia jest prawo Rzeczypospolitej Polskiej.
10. Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 9.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

1. AVIVA wypłaci odszkodowanie w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności AVIVY lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, AVIVA wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie odpowiednio sumy ubezpieczenia / limitu odpowiedzialności lub sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ubezpieczenia lub w Klauzuli dodatkowej.
3. Po wypłacie odszkodowania, na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą AVIVY, suma ubezpieczenia / limit odpowiedzialności lub suma gwarancyjna może zostać uzupełniona do poprzedniej wysokości za opłatą dodatkowej składki.

§ 10.

REGRES UBEZPIECZENIOWY

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na AVIVĘ do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli AVIVA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem AVIVY.
2. Nie przechodzą na AVIVĘ roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub która jest pracownikiem Ubezpieczającego, chyba że osoba ta wyrządziła szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić AVIMIE, zarówno przed wypłatą, jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dokonać ustaleń co do osoby/podmiotu odpowiedzialnego za szkodę, dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych AVIMIE informacji.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody AVIVY rzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3 powyżej, AVIVA odmówi wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszy, jeżeli powyższe naruszenie uniemożliwiło skuteczne dochodzenie przez AVIVĘ roszczeń regresowych. Jeżeli takie zrzeczenie zostało ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, AVIVA może żądać od Ubezpieczającego zwrotu wypłaconego odszkodowania.

§ 11. REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji, przez które rozumie się wystąpienia (w tym skargi i zażalenia) skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym zgłaszane są zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę, jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd pracownicy Avivy.
2. Reklamacje mogą być składane:
  - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U z 2012 roku poz. 1529),
  - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer 801 88 84 44 lub 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
  - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Aviva powiadomi osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 roku Nr 199, poz. 1175)). Odpowiedź tą może być dostarczona pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Aviva rozpatrzy złożoną reklamację i udzieli odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w §11 ust. 4, Aviva wyjaśni, w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia §1 ust. 1 – 5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w przypadku nieuwzględnienia jego roszczeń wynikających z reklamacji, w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego.
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w §11 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§ 12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zmiany umowy ubezpieczenia oraz jej wypowiedzenie i odstąpienie, wymagają zachowania formy pisemnej.
2. Wszelkie dokumenty, składane w związku z zawarciem i wykonaniem umowy ubezpieczenia, powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski na koszt strony składającej dany dokument.
3. AVIVA i Ubezpieczający są zobowiązani niezwłocznie informować drugą stronę o zmianie siedziby i adresu, lecz nie później niż 7 dni od dokonania takiej zmiany. Strony ponoszą pełną odpowiedzialność za naruszenie powyższego obowiązku.
4. Z zastrzeżeniem treści § 11 Reklamacje, w umowie ubezpieczenia strony mogą postanowić, że zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony umowy będą dostarczane drugiej stronie za pomocą listu elektronicznego (e-mail), wiadomości tekstowej (SMS) lub telefonu, odpowiednio na: wskazany przez strony adres poczty elektronicznej, numer infolinii AVIVY lub numer telefonu komórkowego lub stacjonarnego wskazany przez Ubezpieczającego z wyłączeniem decyzji o odszkodowaniu, która wymaga zachowania formy pisemnej.
5. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych OWU zastosowanie mają przepisy prawa polskiego.
6. Ogólne Warunki Ubezpieczenia Partner w Biznesie Plus zostały przyjęte uchwałą Zarządu AVIVY z dnia 16 grudnia 2015 roku.

7. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych począwszy od 1 stycznia 2016 roku.

ROZDZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA

DZIAŁ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 13. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie, pod warunkiem że jest:
  - 1) wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością,
  - 2) ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi i finansowo-księgowymi,
  - 3) stanowi własność Ubezpieczającego lub znajduje się w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w następującym zakresie:
  - 1) mienie od pożaru i innych zdarzeń losowych,
  - 2) mienie od kradzieży z włamaniem i rozboju,
  - 3) sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk.
3. Odszkodowanie obejmuje udokumentowane i uzasadnione koszty:
  - 1) powstałe wskutek zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody objętej zakresem ubezpieczenia w ubezpieczonym mieniu oraz zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne – w granicach sumy ubezpieczenia,
  - 2) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich przywróceniem do stanu jak przed dniem zaistnienia zdarzenia losowego,
  - 3) napraw prowizorycznych ubezpieczonego mienia dotkniętego szkodą, jeżeli stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększają całkowitej wysokości szkody – w granicach sumy ubezpieczenia,
  - 4) poszukiwania przyczyn szkody – w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości 10% sumy ubezpieczenia budynków, budowli, lokali, nakładów adaptacyjnych, nie więcej niż 10.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
  - 5) rzeczoznawców (niepozostających w stosunku służbowym, kapitałowym lub jakiegokolwiek innej zależności ze stronami umowy) – powołanych za zgodą AVIVY – w celu ustalenia przyczyny, okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody w granicach limitu odpowiedzialności do wysokości 10.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
  - 6) dodatkowe koszty poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego na terenie Rzeczpospolitej Polskiej, pod warunkiem że koszty takie są niezbędne i zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawę, nabycie lub odtworzenie ubezpieczonego sprzętu elektronicznego w związku ze szkodą w ubezpieczonych przedmiotach podlegających odszkodowaniu w ramach ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody na każde zdarzenie.
4. Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną, w granicach sumy ubezpieczenia, od szkód powstałych bezpośrednio wskutek:
  - 1) akcji gaśniczej, ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania, prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia,
  - 2) zanieczyszczenia lub skażenia spowodowanego wystąpieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki do umowy ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych mogą zostać włączone Klauzule dodatkowe zgodnie z Załącznikiem nr 2 do niniejszych OWU.

§ 14. MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczone mienie pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w polisie, z zastrzeżeniem że:
  - 1) mienie pracownicze – również w innym miejscu na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej, w którym praca jest świadczona na polecenie Ubezpieczającego,

- 2) wartości pieniężne w czasie transportu – również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, związanym z wykonywanym transportem tych wartości.
2. Mienie pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczonych zdarzeń losowych także:
- 1) w lokalizacji, do której zostało przeniesione z miejsca ubezpieczenia,
  - 2) w trakcie przenoszenia (przewożenia),
- w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową zgodnie z OWU w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie.

§ 15. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte następujące kategorie mienia:
  - 1) budynki, budowle, lokale – wyłącznie w zakresie ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych,
  - 2) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
  - 3) mienie osób trzecich przekazane Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi/sprzedaży,
  - 4) nakłady adaptacyjne,
  - 5) środki obrotowe,
  - 6) wartości pieniężne – pod warunkiem ubezpieczenia innego mienia spośród wymienionego w ust. 1, pkt. 1) – 5) powyżej,
  - 7) mienie pracownicze – pod warunkiem ubezpieczenia innego mienia spośród wymienionego w ust. 1, pkt. 1) – 5) powyżej, z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w ust. 3-4 poniżej.
2. Kategorie mienia objęte ochroną ubezpieczeniową pozostają wyszczególnione w polisie.
3. AVIVA nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
  - 1) należącego do lub użytkowanego przez przedsiębiorców prowadzących działalność wymienioną w Załączniku nr 1 niniejszych OWU,
  - 2) muzeów, skansenów oraz mienia w nich zgromadzonego,
  - 3) znajdującego się pod ziemią,
  - 4) upraw roślinnych, drzew, krzewów, zwierząt,
  - 5) gruntów, rzek, naturalnych zbiorników wodnych,
  - 6) pojazdów podlegających obowiązkowi rejestracji (w tym ciągników rolniczych) wraz z naczepami i przyczepami, chyba że stanowią one fabrycznie nowe środki obrotowe lub fabrycznie nowe mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi lub sprzedaży,
  - 7) taboru kolejowego, statków powietrznych i wodnych oraz mienia poza lądem – platformy wiertnicze, kable podmorskie oraz wszelkiego mienia znajdującego się na wodach stojących i płynących,
  - 8) obiektów inżynierskich, w szczególności: mostów, estakad, wiaduktów, pirsów, doków, nabrzeży, kanałów, rowów, wykopów, tuneli, rurociągów,
  - 9) o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowym oraz przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej, eksponatów, a także wszelkiego rodzaju dzieł sztuki, chyba że zostały spełnione wszystkie poniższe warunki:
    - a) łączna wartość tego rodzaju mienia posiadana przez Ubezpieczającego nie przekracza 5.000 PLN,
    - b) poszczególne wartości Ubezpieczający może potwierdzić fakturami zakupu,
    - c) nie są środkami obrotowymi albo mieniem osób trzecich.
  - 10) automatów wrzutowych na monety, automatów do gier, automatów do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
  - 11) automatów vendingowych („vending” automaty) wraz z mechanizmem wrzutowym stanowiącym integralną część automatu oraz znajdującego się w nich mienia, chyba że automaty te znajdują się w ubezpieczonym budynku lub lokalu zabezpieczonym zgodnie z postanowieniami par. 29 OWU, jednakże z wyłączeniem mienia (w tym wartości pieniężnych) znajdującego się w tych automatach,
  - 12) elementów pasa drogowego dróg publicznych (w szczególności jezdni, chodnika, pobocza, parkingu, zatoki, ścieżki rowerowej),
  - 13) kurników, ferm drobiowych (w tym wylęgarni drobiu) lub zwierząt futerkowych, hodowli zwierząt oraz znajdującego się w nich jakiegokolwiek mienia,
  - 14) akt, dokumentów, planów, projektów, rysunków, wzorów, prototypów, rękopisów, pieczętek,
  - 15) namiotów (w tym namiotów / tuneli foliowych), szklarni, oranżerii oraz mienia w nich zlokalizowanego,
  - 16) budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 17) maszyn, urządzeń, wyposażenia przeznaczonego do likwidacji przed powstaniem szkody,
  - 18) tymczasowych obiektów budowlanych oraz znajdującego się w nich mienia, tj. obiektów przeznaczonych do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidzianych do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiektów budowlanych niepołączonych trwale z gruntem, takich jak: kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, przekrycia namiotowe i powłoki pneumatyczne, urządzenia rozrywkowe, barakowozy, obiekty kontenerowe, z tym że na wniosek Ubezpieczającego AVIVA może objąć ochroną ubezpieczeniową mienie znajdujące się w budkach lub kioskach ulicznych od kradzieży z włamaniem i rozboju zgodnie z postanowieniami Działu 3 niniejszych OWU,
  - 19) budynków i budowli z bali drewnianych, w konstrukcji lekkiego szkieletu drewnianego lub krytych strzechą ze słomy lub trzciny lub gontem drewnianym oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 20) budynków i budowli powstałych bez wymaganego zezwolenia oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 21) wyłączonego z eksploatacji przez okres dłuższy niż 60 dni oraz znajdującego się w nich mienia, chyba że AVIVA została o tym fakcie pisemnie powiadomiona i pisemnie potwierdziła ochronę ubezpieczeniową,
  - 22) środków obrotowych lub mienia osób trzecich z przekroczonym terminem ważności lub wycofanych z obrotu przed powstaniem szkody,
  - 23) którego nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu,
  - 24) dla którego pisemne dowody zakupu są wystawione przez podmioty gospodarcze nieprowadzące działalności w chwili wystawienia tych dokumentów,
  - 25) którego zakup potwierdzony jest fałszywymi dowodami,
  - 26) elektrowni (siłowni) wiatrowych, chyba że energia pozyskiwana wytwarzana jest wyłącznie na potrzeby własne,
  - 27) silosów i magazynów zbożowych oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 28) targowisk, straganów oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 29) weksli, czeków, wszelkiego rodzaju kart płatniczych (w szczególności: debetowych kredytowych, tzw. pre-paid), kart paraplantycznych (np. rabatowych),
  - 30) broni, amunicji, prochu strzelniczego, materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, detonatorów, sygnalizatorów, raket świetlnych oraz fajerwerków z wyłączeniem sklepów sprzedających fajerwerki sezonowo jako uzupełnienie asortymentu podstawowego,
  - 31) budynków lub budowli, w których magazynowane są fajerwerki, materiały wybuchowe i pirotechniczne,
  - 32) środków odurzających, substancji psychotropowych, „dopalaczy”,
  - 33) portów morskich, lotnisk,
  - 34) będącego w posiadaniu aeroklubów,
  - 35) będącego w posiadaniu auto-złomów i punktów kasacji pojazdów, z wyłączeniem budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia,
  - 36) pola namiotowe i kempingi,
  - 37) sortownie i składowiska odpadów,
  - 38) mienia, w odniesieniu do którego toczy się postępowanie upadłościowe oraz mienia zajętego przez uprawnione organy władzy państwowej i samorządowej,
  - 39) mienia, które niezgodnie ze swoim przeznaczeniem lub warunkami przechowywania znajdowało się na wolnym powietrzu oraz mienia składowanego niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy,
  - 40) kościołów i innych obiektów sakralnych,
  - 41) wykorzystywanego do produkcji świec i zniczy oraz budynków, budowli i lokali w których prowadzona jest ww produkcja.
4. AVIVA dodatkowo nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
  - 1) budynków, budowli, lokali oraz znajdującego się w nich mienia, a także maszyn, urządzeń i wyposażenia w trakcie budowy, montażu, demontażu, przebudowy, remontu,
  - 2) programów komputerowych (oprogramowania) niebędących środkami obrotowymi,
  - 3) zewnętrznych nośników danych oraz zapisanych danych,
5. Wyłączenia wskazane w ust. 4 powyżej mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez zastosowanie wybranych Klauzul dodatkowych wskaza-

nych w Załączniku nr 2 do OWU w takim zakresie w jakim wynika to z postanowień poszczególnych Klauzul.

DZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 16.

ZAKRES UBEZPIECZENIA – PEŁNY STANDARD

1. W zakresie PEŁNY STANDARD AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu i w trakcie okresu odpowiedzialności AVIVY, bezpośrednio w wyniku zaistnienia któregośkolwiek z następujących zdarzeń losowych:

- 1) pożar,
- 2) uderzenie pioruna,
- 3) wybuch,
- 4) upadek statku powietrznego,
- 5) deszcz,
- 6) dym i sadza,
- 7) fala uderzeniowa,
- 8) grad,
- 9) lawina,
- 10) osuwanie się ziemi,
- 11) przepięcie.
- 12) silny wiatr,
- 13) śnieg lub lód,
- 14) trzęsienie ziemi,
- 15) uderzenie pojazdu,
- 16) upadek drzew lub innych przedmiotów,
- 17) zalanie,
- 18) zapadanie się ziemi.

§ 17.

ZAKRES UBEZPIECZENIA OD WSZYSTKICH RYZYK – KOMFORT

W zakresie KOMFORT AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu i w trakcie okresu odpowiedzialności AVIVY, bezpośrednio w wyniku zaistnienia jakiegokolwiek zdarzenia losowego o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności AVIVY na mocy postanowień niniejszych OWU.

§ 18.

ROZSZERZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w dowolnie wybranym zakresie zgodnie z par. 16 lub 17 powyżej, może zostać rozszerzone o powódź.

§ 19.

WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE

1. W zakresie PEŁNY STANDARD AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe bezpośrednio lub pośrednio wskutek umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub jego reprezentantów, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
- 2) spowodowane wybuchami wywołanymi przez Ubezpieczającego do celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych,
- 3) skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia w procesie produkcyjnym lub przetwórczym lub uszlachetniającym, w szczególności na skutek połączenia, przetworzenia lub ulepszenia, jakiegokolwiek odpadami przemysłowymi lub produktami ubocznymi (w szczególności chemicznymi, np. dioksynami), niezależnie od tego, czy Ubezpieczający jak również osoby za które ponosi odpowiedzialność posiadały, powinny lub mogły posiadać wiedzę o takim fakcie,
- 4) powstałe w ubezpieczonym mieniu w związku z poddawaniem go w procesie technologicznym działaniu ognia lub ciepła technologicznego albo w związku z wytwarzaniem lub przekazywaniem przez nie w procesie technologicznym ognia lub ciepła technologicznego,
- 5) powstałe w ubezpieczonym mieniu na skutek dymów, oparów lub innych wyciwów powstałych w trakcie prowadzenia przez Ubezpieczającego procesów technologicznych,
- 6) powstałe w wyniku wybuchu, który miał miejsce w komorze spalania silnika spalinowego,

- 7) powstałe wskutek gnicia, utraty wagi, skurczenia, wyparowania, zmian w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu, zagrzybienia i przemarzania ścian bez względu na przyczynę zagrzybienia lub przemarzania,
  - 8) powstałe wskutek powolnego i systematycznego niszczenia przedmiotu ubezpieczenia w szczególności z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych, podsiąkania fundamentów lub murów wskutek działania wód gruntowych i opadowych (chyba że są skutkiem powodzi i zakres ubezpieczenia został rozszerzony o powódź) oraz oddziaływania wilgotnego i suchego powietrza, gwałtownych zmian temperatury lub wilgotności powietrza,
  - 9) spowodowane przez śnieg lub lód, deszcz, grad lub zalanie, jeśli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu, rynien lub rur spustowych, brak lub nienależyte zabezpieczenie otworów dachowych lub okiennych albo innych elementów budynku, o ile obowiązek ich konserwacji lub zabezpieczenia, utrzymania dobrego stanu technicznego budynku spoczywał na Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym; wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie należało dbanie o dobry stan techniczny lub dokonywanie konserwacji lub zabezpieczeń o których mowa powyżej i jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony do dnia powstania szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i wzywał wynajmującego do ich usunięcia,
  - 10) wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych,
  - 11) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją, a także szkody o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. zadrapania) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
  - 12) wynikające z negatywnego oddziaływania warunków atmosferycznych w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i zaleceniami producenta co do warunków składowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu,
  - 13) powstałe w wyniku deszczu lub powodzi, zalania w środkach obrotowych lub mieniu osób trzecich, w przypadku składowania na paletach, półkach, stelażach lub w inny sposób niż 10 cm nad podłogą znajdującą się niżej niż poziom gruntu, chyba że do szkody doszło w wyniku bezpośredniego działania wody lub innej cieczy na to mienie z góry,
  - 14) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
  - 15) powstałe w wyniku zmian i wahań w poziomie wody gruntowej (chyba że są skutkiem deszczu lub powodzi i zakres ubezpieczenia został rozszerzony o powódź),
  - 16) powstałe wskutek wad projektowych, materiałowych, konstrukcyjnych, złego wykonania lub błędów w produkcji, w tym wad ukrytych, chyba że w ich następstwie wystąpiło zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia, wówczas AVIVA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia,
  - 17) powstałe wskutek nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony osób i mienia, w szczególności przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych,
  - 18) powstałe wskutek zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w par. 29 niniejszych OWU,
  - 19) bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek uderzenia pioruna lub przepięcia – w bezpiecznikach, wkładkach topikowych, stycznikach, odgromnikach, czujnikach, żarówkach, lampach i grzejnych urządzeniach elektrycznych,
  - 20) w gotówce, której brak lub niedobór jest wynikiem błędu lub pomyłki Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
  - 21) powstałe podczas prowadzenia robót budowlanych lub montażowych.
2. W zakresie KOMFORT AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody wskazane w ust. 1 powyżej oraz dodatkowo za szkody powstałe wskutek:
- 1) osiadania, zapadnięcia się, wyniesienia, spękania, skurczenia lub ekspansji elementów konstrukcji budynków (takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity), chyba że nastąpiły one jako rezultat zaistnienia innego zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 2) katastrofy budowlanej (rozumianej jako niezamierzone, nieprzewidziane, gwałtowne zniszczenie budynku lub budowli lub ich części, w wyniku nagłej, samostnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity),
  - 3) zapadania lub osuwania się ziemi w wyniku działalności człowieka (w tym prowadzonych robót ziemnych) lub długotrwałego, naturalnego osiadania gruntu, erozji morskiej lub rzecznej,

- 4) przerwy lub ograniczenia w dostawie jakiegokolwiek rodzaju mediów, w szczególności energii elektrycznej, energii cieplnej, wody, pary, gazu,
  - 5) zakrzepnięcia lub zastygnięcia stopionych materiałów w maszynach i urządzeniach służących do przerobu, transportu lub przechowywania takich materiałów w stanie ciekłym (zbiorniki, pasy transmisyjne etc.),
  - 6) opóźnień, utraty rynku, strat pośrednich, utraty zysku,
  - 7) kradzieży z włamaniem, rozboju, usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd lub pozostawiania w błędzie, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa lub podstęp,
  - 8) stłuczenia, porysowania lub pęknięcia szyb lub innych przedmiotów szklanych stanowiących środki obrotowe, mienie osób trzecich lub środki trwałe, chyba że nastąpiły one jako rezultat zaistnienia innego zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową w zakresie PEŁNY STANDARD,
  - 9) awarii, zakłóceń lub uszkodzenia sprzętu elektronicznego, wskutek przyczyn związanych z jego eksploatacją, obsługą bądź konserwacją,
  - 10) powodzi, z zastrzeżeniem par. 18 powyżej,
  - 11) działania prądu elektrycznego w maszynach i urządzeniach elektrycznych, chyba że działanie to spowodowało pożar lub przepięcie – wówczas AVIVA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za ich skutki,
  - 12) awarii, zakłóceń lub uszkodzenia maszyn lub urządzeń wskutek przyczyn związanych z ich eksploatacją, obsługą bądź konserwacją,
  - 13) podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych,
  - 14) pękania w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy,
  - 15) dewastacji w tym pomalowanie powierzchni – graffiti,
  - 16) transportu oraz załadunku lub rozładunku mienia,
  - 17) kradzieży zwykłej,
  - 18) terroryzmu, strajku, zamieszek lub rozruchów,
  - 19) sprzeniewierzenia pracowniczego.
3. Wyłączenia wskazane w ust. 1 pkt 1 ppkt 21) i w ust. 2 powyżej, mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez włączenie wybranych Klauzul dodatkowych wskazanych w Załączniku nr 2 do OWU i tylko w zakresie w jakim wynika to z postanowień tych Klauzul.

DZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I ROZBOJU
§ 20.
ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. AVIVA odpowiada za szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia oraz będące bezpośrednim następstwem następujących zdarzeń losowych:
  - 1) kradzież z włamaniem,
  - 2) rozbój.
2. W granicach sumy ubezpieczenia AVIVA zwraca również Ubezpieczającemu koszty naprawy lub wymiany zniszczonych lub uszkodzonych wskutek dokonania lub usiłowania kradzieży z włamaniem:
  - 1) części konstrukcyjnych budynku, budowli lub lokalu w szczególności takich jak: dach, stropy, ściany, drzwi, okna, podłogi, itp.
  - 2) zabezpieczeń przeciwkradzieżowych budynków, budowli, lokali oraz schowków lub urządzeń do przechowywania wartości pieniężnych.
3. W odniesieniu do kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do ubezpieczonego lokalu, maksymalna odpowiedzialność AVIVY ograniczona jest do wysokości 15% łącznej sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju z wyłączeniem sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych.
4. W odniesieniu do wartości pieniężnych ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe w czasie transportu wartości pieniężnych, jednakże z wyłączeniem przewożenia środkami komunikacji publicznej/zbiorowej) poza lokalem bezpośrednio wskutek:
  - 1) rozboju,
  - 2) wypadku środka transportu, pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna w pojazd, silnego wiatru,
  - 3) śmierci lub uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia osoby wykonującej transport/ sprawującej pieczę nad transportowanymi wartościami pieniężnymi uniemożliwiających ochronę powierzonych wartości pieniężnych.
5. Transporty:
  - 1) powinny być wykonywane samochodami,

- 2) wykonywane pieszo dopuszczalne są w uzasadnionych przypadkach, gdy ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione i należy wykonywać je:
  - a) możliwie najkrótszą drogą,
  - b) z pominięciem miejsc odosobnionych lub uznawanych za niebezpieczne.
6. Rozszerzenie o którym mowa w ust. 4 możliwe jest pod warunkiem ubezpieczenia również innego rodzaju mienia spośród wymienionego w par. 15, ust. 1 pkt 2) - 5) od kradzieży z włamaniem i rozboju.
7. Maksymalna odpowiedzialność AVIVY za szkody w wartościach pieniężnych wynosi 150.000 PLN na zdarzenie, z zastrzeżeniem poniższych podlimitów uzależnionych od sposobu przechowywania / transportowania wartości pieniężnych określonego poniżej:

Sposób przechowywania / transportowania wartości pieniężnych	Podlimit (w PLN) na jedno urządzenie lub pomieszczenie zabezpieczające
kradzież z włamaniem wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia	
w kasach fiskalnych, w kasetach stalowych lub w pojemnikach bezpiecznych nie przymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku w którym się znajdują	10.000
w pojemnikach bezpiecznych przymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku w którym się znajdują	15.000
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie	30.000
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie w przedziale I-IV	100.000
w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie V lub wyższej	150.000
wartości pieniężne w miejscu ubezpieczenia wskutek rozboju	
	100.000 na miejsce ubezpieczenia
wartości pieniężne w czasie transportu poza lokalem	
samodzielnie przez osobę transportującą	30.000
przez dwie osoby transportujące	50.000
przez osobę transportującą chronioną przez co najmniej jednego konwojenta	150.000

8. Przez użyte w ust. 7 powyżej określenia rozumie się:
  - 1) pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem,
  - 2) urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie służące do przechowywania wartości pieniężnych (w szczególności sejfy, kasy pancerne, szafy stalowe, szafy stalowo-betonowe, szafy pancerne i sejfowe),
  - 3) klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności urządzeń na włamanie potwierdzone atestem lub certyfikatem upoważnionego podmiotu,
  - 4) nieudokumentowana klasa odporności na włamanie – brak dokumentów, atestów, informacji (w szczególności na tabliczkach znamionowych urządzeń) świadczących o klasie urządzenia odporności na włamanie,
  - 5) konwojent to osoba spełniająca poniższe warunki łącznie:
    - a) osoba posiadająca licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego,
    - b) wykonująca wyłącznie zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał licencję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, ochraniająca transport wartości pieniężnych, wyposażona w broń palną bojową, środki ochrony osobistej oraz środki łączności.
9. Na wniosek Ubezpieczającego do umowy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju mogą zostać włączone Klauzule dodatkowe wskazane w Załączniku nr 2 do OWU, niemniej tylko w takim zakresie w jakim wynika to z postanowień poszczególnych Klauzul.

§ 21.
WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE

1. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody bezpośrednio lub pośrednio powstałe wskutek:
  - 1) działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, jego reprezentantów lub jego pracowników, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów dotyczących warunków przechowywania i transportu wartości pieniężnych,
  - 3) zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w par. 29 poniżej,
  - 4) kradzieży z włamaniem wartości pieniężnych:
    - a) bez wejścia sprawcy do pomieszczenia, lub
    - b) przechowywanych w sposób odmienny niż określony w par. 20 ust. 7.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód w wartościach pieniężnych powstałych podczas transportu wykonywanego środkami komunikacji publicznej/zbiorowej.

DZIAŁ 4. UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK
§ 22.
ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. AVIVA odpowiada za szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego sprzętu elektronicznego oraz urządzeń wspomagających, powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia oraz będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia losowego o ile nie zostały one wyłączone z odpowiedzialności AVIVY na mocy postanowień niniejszych OWU.
2. W zakresie określonym w ust. 1 powyżej, ubezpieczenie obejmuje w szczególności szkody powstałe wskutek:
  - 1) następujących zdarzeń losowych:
    - a) pożar,
    - b) uderzenie pioruna,
    - c) wybuch,
    - d) uderzenie pojazdu,
    - e) silny wiatr,
    - f) grad,
    - g) zalanie,
    - h) śnieg lub lód,
    - i) dym i sadza,
    - j) upadek drzew lub innych przedmiotów,
    - k) przepięcie,
  - 2) błędów w obsłudze, niewłaściwego użytkowania, tj. nieostrożności, zaniedbania, braku kwalifikacji, błędu operatora,
  - 3) błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów,
  - 4) kradzieży z włamaniem,
  - 5) rozboju,
  - 6) dewastacji,
  - 7) zwarcia, przetężenia prądu, braku jednej z faz, niewłaściwych parametrów prądu zasilania i innych przyczyn elektrycznych,
  - 8) jakiegokolwiek innego zdarzenia losowego, o ile nie zostało ono wyłączone z odpowiedzialności AVIVY na mocy postanowień OWU.
3. Przy zawieraniu umowy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk Ubezpieczający może zadeklarować ogólną sumę ubezpieczenia dla wszystkich przedmiotów łącznie, ale na żądanie AVIVY w każdym momencie trwania umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć wykaz wszystkich ubezpieczonych przedmiotów (wykaz powinien zawierać co najmniej następujące dane: rodzaj sprzętu wraz z jego numerem identyfikacyjnym (numer fabryczny lub ewidencyjny) oraz sumę ubezpieczenia dla każdego przedmiotu osobno). Dotyczy to wyłącznie sytuacji, kiedy ochroną ma być objęty cały sprzęt elektroniczny będący w użytkowaniu Ubezpieczającego w dniu zawierania umowy ubezpieczenia. W przeciwnym razie przy zawieraniu umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest dostarczyć wykaz ubezpieczonych przedmiotów przed zawarciem umowy ubezpieczenia zawierający dane jak wyżej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać udzielona w odniesieniu do sprzętu elektronicznego z uwzględnieniem ustępu poprzedzającego, dla którego do sprzętu spełnione są następujące warunki:
  - 1) został zainstalowany na stanowisku pracy,

- 2) wymagane przepisami prawa lub wytycznymi producenta testy rozruchowe (próbne) zostały przeprowadzone i zakończone z wynikiem pozytywnym, chyba że przeprowadzenie tych testów nie było wymagane przez producenta,
  - 3) jest eksploatowany zgodnie z przeznaczeniem.
5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje sprzęt elektroniczny podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych wyżej czynności, z uwzględnieniem przemieszczania jedynie na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu.
  6. W granicach sumy ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia AVIVA pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty napraw zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, podłóg, stropów, dachów, okien i drzwi, przy czym odpowiedzialność AVIVY za uszkodzenia zabezpieczeń w przypadku usiłowania włamania (bez wejścia sprawcy) do lokalu jest ograniczona do kwoty 10.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

§ 23.
ROZSZERZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA
SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o powódź.
2. Na wniosek Ubezpieczającego do umowy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk mogą zostać włączone Klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 2 do OWU zgodnie z postanowieniami Działu 5 poniżej.

§ 24.
WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych w:
    - a) elementach i materiałach, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie i charakter pracy ulegają przyspieszonemu zużyciu lub okresowej wymianie w ramach konserwacji, zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia lub zaleceniami producenta (w szczególności wymiennych elementów, np. głowic do drukarek, taśm do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, źródeł światła, np. lamp gazowych i próżniowych, bezpieczników, baterii jednorazowych oraz wszelkiego rodzaju materiałów eksploatacyjnych), wyłączenie niniejsze nie dotyczy sytuacji, w których szkody są skutkiem zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
    - b) prototypach,
  - 2) za które, na mocy obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialne są osoby trzecie działające w charakterze dostawcy, producenta, sprzedawcy (w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią), spedytora, przewoźnika lub też innego usługodawcy lub podwykonawcy,
  - 3) wyłącznie o charakterze estetycznym, takich jak zadrapania, chyba że uszkodzenia są skutkiem zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 4) pośrednich wszelkiego rodzaju, w tym utrata zysku, kary umowne, opóźnienie, utrata rynku,
  - 5) powstałych wskutek:
    - a) działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego i jego reprezentantów, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
    - b) wad lub usterek i uszkodzeń istniejących przed zawarciem lub w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
    - c) naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub ciągłą eksploatacją, a także wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych lub powolnego i systematycznego oddziaływania warunków atmosferycznych,
    - d) zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danego sprzętu elektronicznego warunkach,
    - e) zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w par. 29 OWU,
    - f) działania wszelkiego rodzaju złośliwego oprogramowania „malicious software” (w szczególności robaków, trojanów, programów

- g) szpiegujących), wirusów komputerowych lub ataków hakerskich), usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa lub podstępu,
  - h) niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
  - i) restrykcji nałożonych przez władze publiczne dotyczące odtworzenia lub eksploatacji ubezpieczonego sprzętu elektronicznego, zaniechania obowiązkowych okresowych przeglądów konserwacyjnych i remontów lub eksploatacji po zaistnieniu szkody bez przeprowadzenia naprawy albo po dokonaniu prowizorycznej naprawy bez uzyskania na naprawę zgody AVIVY, jeżeli niewykonanie napraw miało wpływ na powstanie kolejnej szkody,
  - k) kradzieży zwykłej,
  - l) terroryzmu, strajku, zamieszek lub rozruchów,
  - m) sprzeniewierzenia pracowniczego,
  - n) powodzi, z zastrzeżeniem par. 23 ust. 1.
2. Ponadto AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
- 1) przenośnym sprzęcie elektronicznym (czyli w sprzęcie, który pozwala na przetwarzanie, odbieranie oraz wysyłanie danych bez konieczności utrzymywania przewodowego połączenia z siecią i może być przenoszony przez użytkownika bez konieczności angażowania dodatkowych środków) w trakcie przewożenia i użytkowania poza miejscem ubezpieczenia,
  - 2) sprzęcie elektronicznym na stałe zamontowanym w pojazdach samochodowych.
3. Wyłączenia wskazane w ust. 1 pkt 5 lit. k) – m) oraz wyłączenia wskazane w ust. 2 powyżej mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności przez Ubezpieczającego lub posiadanego przez niego mienia poprzez zastosowanie wybranych Klauzul dodatkowych określonych w Załączniku nr 2 do OWU, wyłącznie w takim zakresie, w jakim wynika to z postanowień poszczególnych Klauzul.

DZIAŁ 5. KLAUZULE DODATKOWE

§ 25.

KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o Klauzule dodatkowe wskazane w Załączniku nr 2 do OWU.
2. Limit odpowiedzialności w poszczególnych Klauzulach dodatkowych:
  - 1) wybierany jest przez Ubezpieczającego i wskazany w polisie,
  - 2) nie może być wyższy niż suma ubezpieczenia mienia do którego ma zastosowanie,
  - 3) nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wskazanej w poszczególnych klauzulach,
  - 4) jest limitem niezależnym od sumy ubezpieczenia,
  - 5) jest limitem na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek Klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w danej Klauzuli, w szczególności pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.
4. Niezależnie od wybranego zakresu ubezpieczenia mienia o którym mowa w par. 13 ust. 2 powyżej, ochrona ubezpieczeniowa jest rozszerzona o Klauzule dodatkowe wskazane poniżej, zgodnie z ich treścią określoną w Załączniku nr 2 do OWU oraz w granicach limitów odpowiedzialności AVIVY na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia:
  - 1) Klauzula Automatycznej ochrony dla nowych środków trwałych z limitem odpowiedzialności w wysokości określonym w polisie, to jest:
    - a) środków trwałych objętych ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wybranym zakresie zgodnie z par. 16 lub 17 OWU lub ubezpieczeniem mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju,
    - b) sprzętu elektronicznego objętego ubezpieczeniem sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk.
  - 2) Klauzula Przewłaszczenia na zabezpieczenie,
  - 3) Klauzula Zrzeczenia się prawa do regresu.

DZIAŁ 6. POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA UBEZPIECZENIA MIENIA

§ 26.

SUMA UBEZPIECZENIA / LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Suma ubezpieczenia / limit odpowiedzialności wskazane w polisie stanowią górną granicę odpowiedzialności AVIVY dla poszczególnego rodzaju mienia / zdarzenia.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający zgodnie z zasadami określonymi w ust. 4 - 6 poniżej.
3. Suma ubezpieczenia / limity odpowiedzialności ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Za zgodą AVIVY i po opłaceniu dodatkowej składki sumy ubezpieczenia / limity odpowiedzialności mogą zostać uzupełnione do poprzedniej wysokości.
4. Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia, to wszelkie dane liczbowe dla tego mienia, o których mowa w niniejszych OWU (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.
5. Suma ubezpieczenia dla budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia może być określona wg wartości:
  - 1) rzeczywistej (nie dotyczy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk),
  - 2) odtworzeniowej – pod warunkiem, że w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
  - 3) księgowej brutto – jeżeli stopień amortyzacji w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia nie przekracza 50%.
6. Dla pozostałego mienia sumę ubezpieczenia stanowią:
  - 1) środki obrotowe – cena zakupu lub koszt ich wytworzenia,
  - 2) mienie osób trzecich przekazane Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży – wartość rzeczywista (bez uwzględnienia prowizji lub marży, nie wyższa niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia),
  - 3) nakłady adaptacyjne – wartość odpowiadająca wydatkom poniesionym lub przewidywanym w okresie ubezpieczenia na remonty kapitalne, częściowe, wykończenie wnętrz lub na prace adaptacyjne,
  - 4) wartości pieniężne:
    - a) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny – wartość odpowiadająca cenie sprzedaży netto, tj. bez marży i prowizji,
    - b) wyroby z tych metali i kamieni szlachetnych lub półszlachetnych oraz z pereł i bursztynu – wartość odpowiadająca cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia,
    - c) gotówka i pozostałe wartości pieniężne nie wymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP w dniu zawarcia umowy).
  - 5) mienie pracownicze – wartość rzeczywista mienia przypadająca na jednego pracownika określona w polisie pomnożona przez liczbę pracowników.
7. W przypadku istotnych zmian poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (np. wskutek inflacji) Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia w celu jej dostosowania do wymogów określonych w ust. 5 powyżej. Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez AVIVĘ.

§ 27.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
  - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie najwyższej dziennej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową,
  - 2) na pierwsze ryzyko – suma ubezpieczenia odpowiada wysokości przewidywanej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek zajścia jednego zdarzenia losowego, niezależnie od faktycznej, całkowitej wartości ubezpieczonego mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. W ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych:
  - 1) w systemie na sumy stałe mogą być ubezpieczone następujące kategorie mienia:
    - a) budynki, budowle i lokale,
    - b) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
    - c) środki obrotowe,
    - d) mienie osób trzecich przekazane Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży.

- 2) w systemie na pierwsze ryzyko mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową następujące kategorie mienia:
  - a) nakłady adaptacyjne,
  - b) wartości pieniężne,
  - c) mienie pracownicze.
3. W ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju wszystkie kategorie mienia obejmowane są ubezpieczeniem w systemie na pierwsze ryzyko.
4. W ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk wszystkie kategorie mienia obejmowane są ubezpieczeniem w systemie na sumy stałe.

§ 28.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

1. Wysokość szkody dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia określa się w granicach ich sum ubezpieczenia lub odrębnie określonych przez strony w umowie limitów odpowiedzialności.
2. Dla mienia ubezpieczonego według wartości odtworzeniowej (nowej) za wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) w budynkach, budowlach, lokalach: niezbędny koszt odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją poszkodowanego, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu,
  - 2) w maszynach, urządzeniach, wyposażeniu oraz w sprzęcie elektronicznym: koszt naprawy, remontu, cena zakupu lub koszt wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu, parametrów technicznych, mocy i jakości, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu.
3. Dla mienia ubezpieczonego według wartości księgowej brutto wysokość szkody ustala się jak w ust. 2 powyżej, jednak całkowita wysokość szkody nie może przekroczyć wartości księgowej brutto danej pozycji ubezpieczonego mienia zgodnie z ewidencją środków trwałych, a w przypadku szkody częściowej – tej części wartości księgowej brutto, która odpowiada procentowemu stopniowi uszkodzenia.
4. Od wysokości szkody ustalonej zgodnie z ust. 2 powyżej, potrąca się zużycie techniczne w przypadku:
  - 1) ustalenia sumy ubezpieczenia według wartości rzeczywistej,
  - 2) innego mienia niż sprzęt elektroniczny, którego zużycie techniczne w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia przekracza 50%,
  - 3) kiedy Ubezpieczający odstąpił od odkupienia, odtworzenia (odbudowy) lub naprawy zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia. Powyższe postanowienie ma zastosowanie dla mienia, którego suma ubezpieczenia została określona wg wartości odtworzeniowej (nowej) lub ewidencyjnej brutto.
5. Dla pozostałego mienia podstawę określenia wysokości szkody stanowi:
  - 1) w środkach obrotowych – cena zakupu, koszt wytworzenia, koszt naprawy lub czyszczenia,
  - 2) w mieniu osób trzecich przekazanemu Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży – koszt naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem zużycia technicznego lub wartość rzeczywista (nie więcej jednak niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia bez uwzględnienia prowizji i marży),
  - 3) w nakładach adaptacyjnych – koszt odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją poszkodowanego,
  - 4) w wartościach pieniężnych:
    - a) złoto, srebro, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny, a także platyna i pozostałe metale z grupy platynowców – cena sprzedaży netto bez marży i prowizji, wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł i bursztynu – cena ich zakupu, koszt wytworzenia lub koszt naprawy,
    - b) gotówka i pozostałe wartości pieniężne nie wymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN według średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP obowiązującego w dniu ustalenia wysokości odszkodowania),
  - 5) w mieniu pracowniczym – koszt naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem zużycia technicznego, w przypadku jego zniszczenia lub utraty – wartość rzeczywista, z zastrzeżeniem że w odniesieniu do mienia na jednego pracownika – do wysokości kwoty przyjętej jako część sumy ubezpieczenia przypadającej na jednego pracownika określonej w polisie,
  - 6) w używanych pojazdach podlegających rejestracji – koszt naprawy uszkodzonych pojazdów z potrąceniem zużycia technicznego,
    - a) w przypadku ich zniszczenia lub utraty – wartość rynkowa pojazdów w dniu szkody.
6. Jeżeli suma ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczonego na sumy stałe jest niższa od jego wartości w dniu szkody (niedoubezpieczenie), wówczas kwota odszkodowania ustalona zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu zostaje pomniejszona w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia tego przedmiotu pozostaje do jego wartości w dniu szkody, z zastrzeżeniem ust. 7 poniżej.
7. Zasada, o której mowa w ust. 6 powyżej nie będzie miała zastosowania:
  - 1) w przypadku ubezpieczenia mienia w systemie na sumy stałe według wartości odtworzeniowej, jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekroczy 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu,
  - 2) w przypadku ubezpieczenia mienia w systemie na pierwsze ryzyko,
  - 3) dla szkód których wysokość określona zgodnie z ust. 2 i 4 powyżej nie przekracza 10.000 PLN.
8. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana przez AVIVĘ przy ustalaniu wysokości odszkodowania dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia oddzielnie (z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do sprzętu elektronicznego będzie weryfikowana oddzielnie dla poszczególnego ubezpieczonego mienia), to jest: dla budynków, budowli i lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji ewidencji środków trwałych lub wykazu mienia o którym mowa w par. 7 ust. 2 pkt 1 lit. g).
9. Wysokość szkody jest powiększana o koszty o których mowa w par. 13 ust. 3 niniejszych OWU oraz o koszty dodatkowe wynikające z włączenia Klauzul dodatkowych, z zastrzeżeniem że w przypadku niedoubezpieczenia mienia koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to czy poniesione zostały na polecenie AVIVY.
10. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 9 powyżej dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, wówczas AVIVA pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość mienia ubezpieczonego pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. W przypadku gdy ustalenie tych wartości jest niemożliwe, AVIVA pokryje 50% poniesionych kosztów.
11. Przy ustalaniu wysokości szkody:
  - 1) nie uwzględni żadnych kosztów:
    - a) wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
    - b) związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa.
    - c) innowacji, modernizacji lub ulepszeń,
  - 2) zmniejsza się odszkodowanie o procent udzielonej zniżki za zabezpieczenia ponadstandardowe przeciwpożarowe lub przeciwkradzieżowe, w przypadku gdy z przyczyn zawinionych przez Ubezpieczającego nie zadziałały one w momencie zajścia zdarzenia, a miało to wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody,
  - 3) zmniejsza się odszkodowanie o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
  - 4) odszkodowanie ustala się na podstawie Katalogów Nakładów Rzeczowych i Katalogów Nakładów Pracy oraz publikowanych cenników,
  - 5) odszkodowanie określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
12. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia) – nadubezpieczenie, AVIVA odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w niniejszych OWU.
13. W przypadku rozliczania szkody w walucie obcej, do określenia jej wysokości stosuje się średni kurs Prezesa NBP obowiązujący dla danej waluty w dniu ustalenia wysokości odszkodowania.
14. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody obliczonej zgodnie z postanowieniami ustępów poprzedzających z potrąceniem franszyzy redukcyjnej określonej w polisie (z zastrzeżeniem odmiennych wysokości franszyzy wskazanych w Klauzulach dodatkowych oraz w zakresie ryzyka powodzi). Wysokość franszyzy redukcyjnej w każdym wymienionym zakresie o którym mowa w par. 13 ust. 2 OWU może być różna.
15. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. AVIVA odpo-

wiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

16. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem uzgodniono, że suma wypłacona przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec AVIVY zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 29.

MINIMALNE WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA

1. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:
  - 1) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz inne przepisy powszechnie obowiązujące mające na celu zapobieganie powstaniu szkody,
  - 2) przestrzeganie zaleceń i wymagań producentów lub dostawców maszyn i urządzeń,
  - 3) utrzymywanie wszystkich urządzeń, maszyn i instalacji w stanie sprawności technicznej i obowiązek eksploatacji w sposób zgodny z przeznaczeniem i warunkami określonymi przez producenta,
  - 4) wszystkie budynki, budowle i lokale wraz z ich zabezpieczeniami powinny być utrzymywane w należyłym stanie technicznym,
  - 5) budynek, lokal jest wyposażony w środki zabezpieczenia przeciwpożarowego posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi, stosownie do przeznaczenia obiektu/pomieszczenia,
  - 6) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice poddawane są przeglądowi technicznym i konserwacjom w okresach oraz zakresie ustalonych prawem i zaleceniami producenta,
  - 7) zapewniony jest wolny dostęp do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, wyłączników głównych prądu elektrycznego i głównych kurków gazowych,
  - 8) dbanie o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń.
2. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju oraz ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:
  - 1) wszystkie ściany, stropy, podłogi i dachy budynków i lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie wykonane są z odpornych materiałów (ich zniszczenie lub wyważenie nie jest możliwe za pomocą prostych ogólnie dostępnych narzędzi, a ich sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły) oraz według technologii odpowiadającej wymaganiom wynikającym z przeznaczenia i usytuowania budynku/ lokalu, a także nie posiadają niezabezpieczonych otworów, które umożliwiają dostęp do ubezpieczonego mienia bez użycia siły lub narzędzi; lokale/pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za lokale/pomieszczenia należycie zabezpieczone z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 14 poniżej,
  - 2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby nie było możliwe:
    - a) wyłamanie ich lub wyważenie bez użycia siły lub narzędzi pozostawiających widoczne ślady,
    - b) otwarcie ich bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,
    - c) wyjęcie ich zawiasów bez uszkodzenia.
  - 3) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu są zamknięte na co najmniej:
    - a) dwa zamki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) zawieszane na oddzielnych skoblach wykonanych z materiałów odpornych na zniszczenie za pomocą prostych ogólnie dostępnych narzędzi bez użycia siły, lub
    - b) jeden atestowany zamek wielopunktowego ryglowania (wymóg posiadania atestu dotyczy zarówno zamków i wkładek do zamków), przy czym atestowane zamki i wkładki powinny posiadać atest określający stopień odporności na włamanie wystawiony przez upoważniony podmiot, lub
    - c) jeden zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) i jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), lub
    - d) pojedynczy zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), jeżeli ustanowiono stały dozór lub zainstalowano alarm, lub
    - e) jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny np. linii papilarnych, tęczówki oka, itp.) wyłącznie w przypadku, gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu w którym ustanowiono stały dozór albo wyposażonym w alarm,
  - 4) w drzwiach dwuskrzydłowych (wieloskrzydłowych) jedno skrzydło jest unieruchomione przy pomocy zasuwu u góry i u dołu od wewnętrznej strony lokalu lub wewnątrz drzwi w taki sposób, że po zamknięciu trzpień blokujący umieszczony jest w podłodze, stropie lub stałym elemencie stolarki drzwiowej, a w przypadku drzwi oszklonych nie zastosowano zamków/zasuw, które można otworzyć bez klucza przez wybity otwór w szybie,
  - 5) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub w jego wydzielonej części, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 3) i 4) powyżej, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do pomieszczeń z ww. mieniem,
  - 6) drzwi prowadzące bezpośrednio do pomieszczeń wewnątrz budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy (lub kłódkę wielozastawkową),
  - 7) wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory szklane w lokalach, w których znajduje się ubezpieczone mienie są w należyłym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte,
  - 8) okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w lokalach znajdujących się na parterze, w piwnicach lub w suterenie, a także lokale znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych nad/pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów, drabinek zainstalowanych na stałe, instalacji odgromolapów, zewnętrznych schodów (w szczególności schodów ppoż), wiatrolapów i dachów, jak również zewnętrzne otwory na strychach i w piwnicach, przez które jest przejście do dalszych pomieszczeń są na całej powierzchni zabezpieczone kratami, żaluzjami lub roletami przeciw-włamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji, bądź szybami o podwyższonej odporności na włamanie (na przebicie i rozbitcie) co najmniej klasy P2/P2A lub okiennicami zamykanymi co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową. Wymagania te nie są obowiązkowe, jeżeli istnieje stały dozór dla danego lokalu lub jeśli budynek lub lokal zaopatrzone jest w alarm,
  - 9) kraty, rolety, żaluzje i okiennice są tak skonstruowane i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi,
  - 10) klucze do ubezpieczonego lokalu oraz klucze do urządzeń służących do przechowywania wartości pieniężnych są przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zagubienia lub zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) Ubezpieczający po otrzymaniu o tym wiadomości zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki na swój koszt, przy czym nowe zamknięcia powinny odpowiadać ilościowo i jakościowo zabezpieczeniu określonym w niniejszym paragrafie,
  - 11) pomieszczenia i urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych:
    - a) są w należyłym stanie technicznym zamknięte w sposób przewidziany konstrukcją, w tym na wszystkie zamki,
    - b) urządzenia o wadze poniżej 300 kg za wyjątkiem kaset stalowych i kas fiskalnych muszą być trwale przymocowane do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku,
  - 12) pojemniki bezpieczne do przechowywania wartości pieniężnych nie przymocowane na stałe oraz kasety stalowe – w godzinach zamknięcia lokalu są pozostawione w miejscu niewidocznym (np. szafa, szuflada),
  - 13) wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami lub pomieszczeniami do ich przechowywania o których mowa w pkt 11) niniejszego paragrafu oraz w par. 20 OWU wyłącznie w przypadku wykonywania przez Ubezpieczającego czynności liczenia lub transportu wewnątrz ubezpieczonego lokalu oraz w pomieszczeniu kasowym. W takim przypadku Ubezpieczający powinien zapewnić dodatkową ochronę fizyczną w postaci dodatkowej osoby.

- 14) w odniesieniu do mienia znajdującego się w innych miejscach niż w lokalu, tj. na placach składowych, mienia na placach budowy/montażu oraz pojazdów mechanicznych na placach/parkingach:
- mienie znajduje się na placach składowych/parkingach pod całodobowym stałym dozorem, ogrodzonych w całości stałym parkanem, siatką drucianą lub płotem o wysokości co najmniej 160 cm (ogrodzenie nie może być w jakikolwiek sposób uszkodzone, przerwane lub niepełne), oświetlonych po zmroku,
  - brama wjazdowa na teren, na którym przechowywane jest mienie powinna być zabezpieczona jest w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną lub w sposób niekontrolowany,
  - w pojazdach mechanicznych będących środkami obrotowymi lub mieniem osób trzecich przekazanych Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi lub sprzedaży lub mogą znajdować się kluczyki od stacyjek zapłonowych, ponadto wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, a drzwi zamknięte na zamek fabryczny.
3. Postanowienia dodatkowe do minimalnych zabezpieczeń określonych w ust. 2 powyżej:
- okienne muszki być tak osadzone, aby nie było możliwe ich wyjęcie z zawiasów bez uszkodzenia okiennic,
  - kłódka wielozastawkowa (wielozapadkowa) to kłódka, której klucz posiada w łopatce więcej niż jedno złożenie prostopadłe do osi klucza, a jej obudowa jest całkowicie zamknięta,
  - za alarm w niniejszych OWU uważa się czynne przeciwkradzieżowe urządzenie sygnalizacyjno-alarmowe, które spełnia łącznie następujące warunki:
    - jest zamontowane i włączone w stan gotowości do odbioru bodźców sygnalizujących zagrożenie nieupoważnionego przekroczenia chronionego obszaru i przekazywania ich w formie określonej w konstrukcji do wyznaczonego miejsca lub wywołuje alarm lokalny,
    - zostało zainstalowane przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia,
    - utrzymywane jest w sprawności technicznej i ma zapewnioną stałą obsługę profilaktyczną (konserwacja i przeglądy), zgodnie z zaleceniami producenta wykonywaną przez uprawnione i wyspecjalizowane w tego rodzaju usługach podmioty. Poszczególne części systemów alarmowych, sposób ich instalacji i montażu oraz transmisji danych muszą posiadać świadectwa kwalifikacyjne oraz być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz normami.
  - elementy krat nie mogą być łączone na połączenia śrubowe lub wkręty, chyba że są trwale zablokowane przed ich odkręceniem,
  - uchwyty do mocowania kłódek powinny być wykonane z płaskownika przymocowanego na stałe do drzwi lub krat w sposób uniemożliwiający jego oderwanie, ukręcenie lub obciążenie.

§ 30. LUSTRACJA

AVIVA zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz lokalizacji, w których Ubezpieczający prowadzi działalność, w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz formułowania rekomendacji i zaleceń obligatoryjnych dla Ubezpieczającego, dotyczących kontroli tego ryzyka zarówno przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak i w trakcie jej trwania. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości AVIVA, o ile nie umówiono się inaczej.

ROZDZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 31. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

- Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa odpowiedzialność cywilna osób objętych ubezpieczeniem za szkody na osobie lub szkody w mieniu wyrządzone poszkodowanym w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej wskazanej w polisie oraz użytkowaniem mienia, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z jej treści w tym treści niniejszych OWU. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu (OC za produkt), o ile nie umówiono się inaczej.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki szkody powstałe w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia Klauzuli dodatkowej (klauzula OC za produkt) wskazanej w Załączniku nr 2 do OWU.
- Ponadto zakres ubezpieczenia o którym mowa w ust. 1 powyżej obejmuje odpowiedzialność cywilną:
  - za szkody powstałe w budynkach i lokalach osób trzecich, z których osoby objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu,

dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze do wysokości sumy gwarancyjnej wskazanej w polisie, z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód:

- spowodowanych korzystaniem z mienia w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem,
  - w nieruchomościach wziętych w leasing zwrotny,
- za szkody w środkach transportu należących do osób trzecich powstałych podczas lub wskutek ich załadunku i/lub rozładunku do wysokości limitu odpowiedzialności w wysokości 200.000 zł na jedno i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia nie większego jednak niż suma gwarancyjna określona w polisie. W odniesieniu do powyższego limitu odpowiedzialności mają zastosowanie postanowienia par. 35 i 36 poniżej,
  - za szkody powstałe wskutek cofnięcia się cieczy w systemach kanalizacyjnych do wysokości limitu odpowiedzialności w wysokości 1.000.000 zł na jedno i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia nie większego jednak niż suma gwarancyjna określona w polisie. W odniesieniu do powyższego limitu odpowiedzialności mają zastosowanie postanowienia par. 35 i 36 poniżej.
- Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody wyrządzone nieumyślnie oraz wskutek rażącego niedbalstwa.
  - Utracone korzyści i inne straty wynikające z wypadku są objęte ochroną ubezpieczeniową, o ile szkoda w mieniu lub na osobie jest objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych OWU.
  - Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje roszczenia składane wyłącznie w oparciu o prawo polskie.

§ 32. ZASOWY ZAKRES POKRYCIA

- Umowa ubezpieczenia obejmuje szkody będące następstwem wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia bez względu na czas zgłoszenia roszczeń przez osoby poszkodowane.
- Wszystkie szkody będące następstwem tego samego wypadku albo wynikające z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby osób poszkodowanych, uważa się za jeden wypadek i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody.
- Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z danej serii pod warunkiem, że pierwsza z nich wystąpiła w okresie ubezpieczenia. W takim przypadku ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z danej serii nawet jeśli wystąpiły po upływie okresu ubezpieczenia wskazanego w polisie.
- Za szkodę seryjną uważa się szkody będące bezpośrednim następstwem serii zdarzeń bezpośrednio wynikających tego samego zdarzenia losowego, w tym spowodowane tym samym błędem konstrukcyjnym lub spowodowane wprowadzeniem do obrotu produktu posiadającego takie same wady lub braki, niezależnie od liczby poszkodowanych.
- W przypadku wątpliwości co do momentu powstania szkody na osobie przyjmuje się, że jest to dzień, w którym poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które były przedmiotem roszczenia.

§ 33. ODPOWIEDZIALNOŚĆ AVIVY

- W granicach udzielonej ochrony ubezpieczeniowej AVIVA ma obowiązek dokonania oceny sytuacji faktycznej i prawnej oraz podjęcia decyzji o uznaniu roszczenia i wypłacie odszkodowania albo prowadzeniu obrony Ubezpieczającego przed zgłoszonymi roszczeniami.
- AVIVA wypłaca osobie uprawnionej należne odszkodowanie ustalone według zasad odpowiedzialności cywilnej osób objętych ubezpieczeniem.
- O ile wypadek ubezpieczeniowy objęty jest ubezpieczeniem AVIVA pokrywa także:
  - koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za pisemną zgodą AVIVY w celu ustalenia okoliczności, przyczyn i rozmiaru szkody,
  - niezbędne koszty obrony sądowej w sporze prowadzonym za zgodą lub na polecenie AVIVY; jeżeli w wyniku wypadku powodującego odpowiedzialność Ubezpieczającego objętą ochroną ubezpieczeniową zostanie przeciwko niemu wszczęte postępowanie karne, AVIVA pokrywa koszty obrony, jeżeli sprawca zażądał powołania obrońcy lub AVIVA zażądała powołania obrońcy i wyraziła zgodę na pokrycie tych kosztów,
  - niezbędne koszty działań podjętych przez Ubezpieczającego po wystąpieniu wypadku w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne.
- Za koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 1) i 2) powyżej AVIVA odpowiada ponad sumę gwarancyjną o ile szkody powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku szkód powstałych poza granicami Rzeczy-

pospolitej Polskiej koszty obrony sądowej pokrywane są w granicach sumy gwarancyjnej. Jeżeli łączna wysokość roszczeń wynikających z wypadku jest wyższa niż suma gwarancyjna, AVIVA pokrywa te koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje suma gwarancyjna do wysokości roszczeń, niezależnie od liczby wdrożonych postępowań sądowych; wypłata przez AVIVĘ sumy gwarancyjnej oraz obliczonej zgodnie z powyższą zasadą części kosztów zwalnia AVIVĘ z obowiązku dokonywania dalszych wypłat.

5. Koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 3) powyżej pokrywane są w ramach sumy gwarancyjnej.
6. Zasady określone w ust. 4 - 5 powyżej, stosuje się odpowiednio do limitów, o których mowa w par. 35 - 36 poniżej i w par. 31 ust. 3 pkt 2) i pkt 3) powyżej.
7. Kosztów, o których mowa w ust. 3 pkt 1) i 2) powyżej AVIVA nie pokrywa, jeżeli z okoliczności wynika, że szkody nie są objęte ochroną ubezpieczeniową.
8. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 4 powyżej nie jest pomniejszany o franszyzę redukcyjną.
9. Odszkodowanie stanowi kwotę obliczoną zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu pomniejszoną o franszyzę redukcyjną.

§ 34. WYŁĄCZENIA

1. Umową ubezpieczenia nie są objęte:
  - 1) roszczenia o wykonanie umów, o należyte wykonanie umów, roszczenia z tytułu zastępczego wykonania umów, roszczenia o zwrot świadczeń oraz roszczenia o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów,
  - 2) szkody wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego oraz osoby za które ponosi odpowiedzialność,
  - 3) szkody wywołane przez umyślnie wprowadzenie do obrotu wadliwego produktu lub przez umyślnie wadliwie wykonane prace lub usługi,
  - 4) grzywny, nawiązki i kary umowne, administracyjne lub sądowe, odsetki oraz inne kary o charakterze pieniężnym nałożone na osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 5) koszty poniesione w związku z wycofaniem wadliwej rzeczy z rynku.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
  - 1) pozostające w związku przyczynowym z prowadzoną działalnością bez wymaganych uprawnień, zezwoleń lub kwalifikacji w sytuacji, gdy jest to wymagane przepisami prawa,
  - 2) które osoba objęta ubezpieczeniem jest odpowiedzialna wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z ustawy,
  - 3) wyrządzone osobom bliskim wobec osób objętych ubezpieczeniem,
  - 4) powodujące roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia oraz pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem a podwykonawcami,
  - 5) polegające na wystąpieniu czystych strat finansowych,
  - 6) powstałe w związku z naruszeniem dóbr osobistych (z wyjątkiem szkód na osobie), praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych i nazw fabrycznych oraz przepisów o nieuczciwej konkurencji,
  - 7) w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, znakach akcyzy, w jakichkolwiek zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, kolekcjonerskich, numizmatycznych albo dziełach sztuki,
  - 8) w pojazdach mechanicznych stanowiących własność pracowników zatrudnionych przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osób bliskich pracownikom,
  - 9) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
  - 10) powstałe w wyniku pobicia, bójki lub rozboju,
  - 11) powstałe w produkcie wprowadzonym do obrotu,
  - 12) w przedmiocie wykonanej pracy lub usługi przez osoby objęte ubezpieczeniem, przy czym ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów poszukiwania i usunięcia tychże szkód, jak również roszczeń związanych ze spadkiem obrotu, przychodów i stratami stanowiącymi następstwo tych szkód,
  - 13) pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady lub przepisów Ustawy z 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu Cywilnego,
  - 14) których przyczyną była jawna wada rzeczy lub wykonanej pracy albo usługi, w związku z którą została obniżona jej cena,
3. Bez względu na wysokość zgłoszonego roszczenia AVIVA nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone w związku z produkcją masy betonowej prefabrykowanej lub wyrobów z betonu w zakresie odpowiedzialności cywilnej za produkt,
  - 2) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych,
  - 3) związane z użytkowaniem statków oraz urządzeń latających i pływających, platform wiertniczych, taboru szynowego/kolejowego,
  - 4) w ładunku, w przedmiocie prac ładunkowych, wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu lub spedycji,
  - 5) wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego,
  - 6) wyrządzone przez dostarczoną lub wyprodukowaną energię oraz za szkody wynikłe z niedostarczenia energii w jakiegokolwiek postaci,
  - 7) poniesione przez producenta produktu finalnego wskutek wadliwości produktów dostarczonych przez osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 8) poniesione przez użytkownika maszyn lub urządzeń wyprodukowanych, naprawionych, dostarczonych lub konserwowanych przez osoby objęte ubezpieczeniem, powstałe wskutek wadliwości produktów wytworzonych lub poddanych obróbce z użyciem tych maszyn lub urządzeń,
  - 9) spowodowane przez produkty lecznicze (w tym krew lub produkty krwiopochodne), wyroby medyczne, leki, przy czym wyłączenie to nie ma zastosowania w odniesieniu do aptek i punktów aptecznych,
  - 10) powstałe w związku z prowadzeniem badań klinicznych,
  - 11) powstałe wskutek uchybień w wykonywaniu czynności zawodowych przez osoby objęte ubezpieczeniem, w szczególności w związku z wykonywaniem zawodu lekarza, architekta i projektanta, nauczyciela, pracownika ochrony, zarządcy nieruchomości, rzeczoznawcy majątkowego, geodety, komornika.
4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony poprzez włączenie do umowy Klauzul dodatkowych wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje również szkód:
  - 1) powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że szkoda została wyrządzona (klauzula OC za szkody powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej):
    - 15) wyrządzone przez rzecz nieposiadającą ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej, dopuszczających rzecz do obrotu, o ile są one wymagane przez przepisy obowiązujące w danym kraju,
    - 16) wyrządzone przez produkty zmodyfikowane genetycznie,
    - 17) spowodowane składowaniem odpadów,
    - 18) spowodowane przez zwierzynę łowną lub leśną oraz przy wypasie zwierząt,
    - 19) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty rolne, naturalne i pochodzące z myślistwa,
    - 20) wyrządzone przez produkt niespełniający norm, nieposiadający ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej lub innego pozwolenia/zezwolenia wymaganego przez prawo obowiązujące w kraju, w którym wprowadzono go do obrotu,
    - 21) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy lub ogłoszenia,
    - 22) wyrządzone przez formaldehyd lub hormonalne środki antykoncepcyjne,
    - 23) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego,
    - 24) wynikłe ze zużycia rzeczy w trakcie ich użytkowania,
    - 25) wyrządzone błędami w sztuce lekarskiej oraz wadliwością wykonanych świadczeń medycznych,
    - 26) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,
    - 27) powstałe wskutek osiadania, zapadania się ziemi, osuwania się ziemi, zalania przez wody stojące lub płynące, wynikające z działania lub zaniechania Ubezpieczonego, osób trzecich lub niezależnie od tych działań bądź zaniechań,
    - 28) w gruntach użytkowanych przez osoby objęte ubezpieczeniem na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia albo innego pokrewnego stosunku prawnego,
    - 29) wyrządzone przez rzeczy przeznaczone do użytku w lotnictwie lub zastosowania na statkach powietrznych,
    - 30) polegające na konieczności poniesienia kosztów na usunięcie i zastąpienie wadliwej rzeczy przez rzecz wolną od wad,
    - 31) wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wadliwego wykonywania czynności mających za przedmiot zarządzanie drogami lub utrzymanie dróg.

- a) przez pracowników Ubezpieczającego podczas podróży służbowych (w szczególności w związku z udziałem w targach, wystawach, pokazach, konferencjach), z wyłączeniem szkód powstałych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady, Nowej Zelandii, Australii,
  - b) konsumentom przez produkty lub usługi nabyte przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem szkód powstałych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady, Nowej Zelandii, Australii,
- 2) w rzeczach ruchomych osób trzecich, z których osoby objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego pokrewnego stosunku prawnego (klauzula OC najemcy rzeczy ruchomych),
  - 3) wyrządzonych pracownikom Ubezpieczającego (klauzula OC pracodawcy),
  - 4) wyrządzonych przez podwykonawców Ubezpieczającego (klauzula OC za podwykonawców),
  - 5) w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą osób objętych ubezpieczeniem (klauzula OC za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą osób objętych ubezpieczeniem),
  - 6) wynikłych bezpośrednio lub pośrednio z emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody, gruntu jakichkolwiek substancji niebezpiecznych (klauzula OC za szkody w środowisku),
  - 7) w mieniu stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez osoby objęte ubezpieczeniem (klauzula OC za szkody w mieniu stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez osoby objęte ubezpieczeniem),
  - 8) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń oraz spowodowane przez wirus HIV (klauzula OC za szkody wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń i spowodowane przez HIV),
  - 9) wyrządzonych w związku z prowadzeniem robót budowlano-montażowych (klauzula OC z tytułu robót budowlano-montażowych),
  - 10) za szkody w rzeczach w tym w pojazdach mechanicznych i ich wyposażeniu, będące następstwem ich uszkodzenia, zniszczenia lub utraty, w związku z prowadzoną działalnością hotelarską (klauzula OC z tytułu prowadzenia działalności hotelarskiej),
  - 11) w związku z posiadaniem i użytkowaniem mienia przez wspólnotę mieszkaniową (klauzula OC wspólnoty mieszkaniowej),
  - 12) wyrządzonych osobom trzecim przez członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej (klauzula OC członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej), z zastrzeżeniem że włączenie niniejszej klauzuli jest możliwe pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego włączenia do umowy ubezpieczenia klauzuli OC wspólnoty mieszkaniowej,
  - 13) wyrządzonych przez pojazdy niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia, rejestracji, pojazdy wolnobieżne oraz pojazdy poruszające się po terenie budowy/zakładu (klauzula OC za szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia, rejestracji, pojazdy wolnobieżne oraz pojazdy poruszające się po terenie budowy/zakładu),
  - 14) wyrządzonych przez organizatora imprez niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu (klauzula OC organizatora imprez niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu),
  - 15) polegających na utracie, zaginięciu lub zniszczeniu dokumentów powierzonych osobom objętym ubezpieczeniem (klauzula OC za szkody w dokumentach powierzonych),
  - 16) powstałe wskutek uchybień w wykonywaniu czynności zawodowych przez osoby objęte ubezpieczeniem w związku z wykonywaniem zawodu farmaceuty (klauzula OC zawodowa farmaceuty).

§ 35.

KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzona o Klauzule dodatkowe wskazane w Załączniku nr 2 do OWU.
2. Kwotowy limit odpowiedzialności w poszczególnych Klauzulach dodatkowych:
  - 1) wybierany jest przez Ubezpieczającego i wskazany w polisie,
  - 2) nie może być wyższy niż suma gwarancyjna podana w polisie,
  - 3) nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wskazanej w poszczególnych Klauzulach,
  - 4) jest limitem na jeden wypadek oraz na wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód w mieniu i na osobie.

3. Do limitów odpowiedzialności stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące sumy gwarancyjnej określone w paragrafie następnym.
4. Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek Klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w danej Klauzuli, w szczególności pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.

§ 36.

SUMA GWARANCYJNA/LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI I FRANSZYZA REDUKCYJNA

1. Suma gwarancyjna oznacza kwotę określoną w polisie stanowiącą górną granicę odpowiedzialności AVIVY w okresie ubezpieczenia, niezależnie od liczby ubezpieczonych czy poszkodowanych ani wysokości zgłoszonych roszczeń.
2. Suma gwarancyjna jest ustalana na jeden wypadek oraz na wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód w mieniu i na osobie.
3. Umowa ubezpieczenia może przewidywać kwotowe ograniczenia odpowiedzialności AVIVY w ramach sumy gwarancyjnej (limity odpowiedzialności) w stosunku do określonych ryzyk lub Klauzul dodatkowych.
4. Po wypłacie odszkodowania suma gwarancyjna zmniejsza się każdorazowo o wartość wypłaconego przez AVIVĘ odszkodowania (konsumpcja sumy gwarancyjnej). Ubezpieczający za zgodą AVIVY oraz po opłaceniu dodatkowej składki może przywrócić sumę gwarancyjną do poprzedniej wysokości.
5. W razie wyczerpania sumy gwarancyjnej ochrona ubezpieczeniowa ustaje i umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 powyżej.
6. Wypłaty dotyczące szkód z zakresu ryzyk lub Klauzul dodatkowych ograniczonych limitami o których mowa w ust. 3 powyżej, powodują jednoczesne zmniejszenie sumy gwarancyjnej. Wypłaty dotyczące szkód z zakresu nieograniczonego limitami nie powodują ich obniżenia.
7. Wypłata bądź postawienie do dyspozycji kwoty równej sumie gwarancyjnej zwalnia AVIVĘ z dalszych świadczeń.
8. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczającego na zawarcie przez AVIVĘ umowy lub zaspokojenie roszczeń poszkodowanego.
9. Franszyza redukcjna w odniesieniu do każdej szkody w mieniu powstałej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest określona w polisie, chyba że poszczególne Klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU przewidują inną jej wysokość. W takim przypadku wyłącznie w odniesieniu do Klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza redukcjna w niej określona. W odniesieniu do szkód o których mowa w par. 31 ust. 3 pkt 3 powyżej ma zastosowanie franszyza redukcjna w każdej szkodzie w mieniu w wysokości 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN.
10. W przypadku, gdy franszyza redukcjna przewyższa wartość szkody, AVIVA nie ponosi odpowiedzialności.
11. Jeżeli w celu objęcia szkody zakresem ubezpieczenia wymagane jest rozszerzenie zakresu o co najmniej dwie Klauzule dodatkowe na które ustanowiono franszyzy redukcjne w różnych wysokościach, odszkodowanie jest pomniejszane przez AVIVĘ o jedną wartość franszyzy redukcyjnej ustanowionej w umowie ubezpieczenia w najwyższej kwocie.

ZAŁĄCZNIK NR 1.

LISTA DZIAŁALNOŚCI (PKD) NIE OBEJMOWANYCH OCHRONĄ UBEZPIECZENIOWĄ NA PODSTAWIE OWU PARTNER W BIZNESIE PLUS

PKD 2007	Opis rodzaju działalności	Ubezpieczenie	
		Mienia	OC
01	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	x	x
02	leśnictwo i pozyskiwanie drewna	x	
05 - 09	górnictwo i wydobywanie	x	x
12	produkcja wyrobów tytoniowych	x	x
16	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	x	
19	wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	x	x
20.1-20.3	produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych; produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających	x	
20.51	produkcja materiałów wybuchowych	x	x
22	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	x	
24.46	wytwarzanie paliw jądrowych	x	x
25.4	produkcja broni i amunicji	x	x
29	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli		x
30.1-30.4	produkcja statków i łodzi; produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego, produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn, produkcja wojskowych pojazdów bojowych	x	x
30.9	produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana		x
31	produkcja mebli	x	
32.91	produkcja mioteł, szczotek i pędzli	x	
33.15-33.17	naprawa i konserwacja statków i łodzi, naprawa i konserwacja statków powietrznych i statków kosmicznych, naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu transportowego	x	x
35	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	x	x
36-39	pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody; odprowadzanie i oczyszczanie ścieków; działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców; działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	x	x
42	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej		x
43.13	wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich		x

46.1-46.2 46.47 46.65 46.73 46.75-46.76	sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie sprzedaż hurtowa produktów rolnych i żywych zwierząt sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego sprzedaż hurtowa mebli biurowych sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów	x	
46.17 46.34A 46.35 46.39 46.77	działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	x	x
47.8	sprzedaż detaliczna prowadzona na straganach i targowiskach	x	
49-51 z wyjątkiem 49.32; 49.4	transport lądowy oraz transport rurociągowy transport wodny, transport lotniczy z wyjątkiem: działalność taksówek osobowych, transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przewodnikami		x
52	magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	x	x
53	działalność pocztowa i kurierska		x
64.11 64.19	działalność banku centralnego pozostałe pośrednictwo pieniężne	x	x
75	działalność weterynaryjna		x
77.4	dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim		x
80	działalność detektywistyczna i ochroniarska		x
82.91	działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe	x	x
86.1 86.90B	działalność szpitali działalność pogotowia ratunkowego		x
87	pomoc społeczna z zakwaterowaniem	x	x
91.02-91.04	działalność muzeów działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody	x	
92	działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	x	x
93 z wyjątkiem 93.13	działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna z wyjątkiem działalności obiektów służących poprawie kondycji fizycznej	x	x

ZAŁĄCZNIK NR 2. KLAUZULE DODATKOWE

CZĘŚĆ 1.

KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA

Nr klauzuli	Nazwa Klauzuli dodatkowej	Rodzaj ubezpieczenia, które może zostać rozszerzone o daną Klauzulę		
		Ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych	Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju	Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk
M01	Automatyczna ochrona dla nowych środków trwałych	✓	✓	✓
M02	Przewłaszczenie na zabezpieczenie	✓	✓	✓
M03	Zrzeczenie się prawa do regresu (dla klientów, którzy wynajmują budynek lub lokal w celu prowadzenia działalności gospodarczej i posiadają w umowie najmu zapis o odstąpieniu od roszczeń regresowych Ubezpieczyciela w przypadku szkody)	✓	✓	✓
M04	Ochrona dla nowych miejsc ubezpieczenia	✓	✓	✓
M05	Pęknięcie mrozowe	✓		
M06	Awaria mechaniczna	✓		
M07	Maszyny elektryczne od szkód elektrycznych	✓		
M08	Dewastacja (w tym graffiti)	✓		
M09	Roboty budowlane lub montażowe	✓		
M10	Rozmrożenie środków obrotowych (w tym zniszczenie leków wskutek nie zachowania odpowiedniej temperatury)	✓		
M11	Terroryzm, strajki, zamieszki i rozruchy	✓		✓
M12	Targi, wystawy i pokazy	✓	✓	
M13	Dodatkowe koszty działalności	✓		✓
M14	Koszty stałe działalności	✓		✓
M15	Mienie poza miejscem ubezpieczenia	✓	✓	
M16	Utrata czynszu	✓		
M17	Utrata dokumentów niezbędnych do refundacji recept oraz koszty utylizacji leków (dla aptek)	✓	✓	
M18	Kradzież zwykła		✓	✓
M19	Szyby i inne przedmioty od stłuczenia lub pęknięcia	✓		
M20	Mienie podczas transportu	✓	✓	
M21	Zewnętrzne elementy lub urządzenia budynków i budowli		✓	
M22	Sprzeniewierzenie pracownicze	✓	✓	✓
M23	Przenośny sprzęt elektroniczny poza miejscem ubezpieczenia lub sprzęt elektroniczny na stałe zamontowany w pojazdach samochodowych			✓
M24	Dane elektroniczne i zewnętrzne nośniki danych			✓
M25	Budynki, budowle, lokale osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej	✓		

KLAUZULA M01 – AUTOMATYCZNA OCHRONA DLA NOWYCH ŚRODKÓW TRWAŁYCH

- Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że AVIVA obejmie – w zakresie ubezpieczonych zdarzeń losowych – automatyczną ochroną ubezpieczeniową:
  - środki trwałe – w odniesieniu do ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wybranym zakresie zgodnie z par. 16 lub 17 OWU oraz ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju oraz
  - sprzęt elektroniczny – w odniesieniu do ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 których wartość wzrośnie w wyniku modernizacji lub inwestycji, które zostaną nabyte lub w których posiadanie wejdzie Ubezpieczający w okresie ubezpieczenia polisy.
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona przez AVIVĘ o ile mienie jest przeznaczone do działalności gospodarczej wskazanej w polisie.

- Odpowiedzialność AVIVY rozpoczyna się z dniem ukończenia modernizacji lub inwestycji lub z dniem przyjęcia mienia do ewidencji środków trwałych lub z dniem przejścia na Ubezpieczającego ryzyka utraty, uszkodzenia lub zniszczenia mienia, w zależności, która z wymienionych sytuacji zajdzie wcześniej.
- Wartość mienia obejmowanego automatyczną ochroną w okresie ubezpieczenia ograniczona jest do kwoty stanowiącej 20% łącznej sumy ubezpieczenia (aktualnej na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia), nie większej niż 500.000 PLN:
  - środków trwałych – wskazanej w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych,
  - sprzętu elektronicznego – wskazanej w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 z tym że w odniesieniu do środków trwałych w ubezpieczeniu od kradzieży z włamaniem i rozboju odpowiedzialność AVIVY w ramach niniejszej Klauzuli ograniczona jest do sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie dla tego ubezpieczenia i nie ulega zwiększeniu o ww limit.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie dotyczy mienia na targach, wystawach, pokazach.
- Mienie, którego łączna wartość przekracza przyjęty w Klauzuli limit o którym mowa w ust. 4 powyżej, może być ubezpieczone w ramach

odrębnej polisy na zasadach określonych w OWU, po pisemnym potwierdzeniu ochrony przez AVIVĘ i za dopłatą dodatkowej składki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia.

KLAUZULA M02 – PRZEWŁASZCZENIE NA ZABEZPIECZENIE

Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że ochrona ubezpieczeniowa nie wygasa, lecz jest kontynuowana na dotychczasowych warunkach mimo przeniesienia własności ubezpieczonego mienia ruchomego i nieruchomości na Bank lub Ubezpieczyciela – jako zabezpieczenie wierzycielności wobec Ubezpieczającego, pod warunkiem że:

- 1) mienie znajduje się w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie oraz
- 2) przeznaczenie mienia nie uległo zmianie i jest wykorzystywane do działalności gospodarczej wskazanej w polisie.

KLAUZULA M03 – ZRZECZENIE SIĘ PRAWA DO REGRESU

Odmienne niż stanowi par. 10 OWU ustalono, że AVIVA odstępuje od roszczeń regresowych:

- 1) w odniesieniu do szkód w ubezpieczonych budynkach, budowlach, lokalach lub mieniu ruchomym użytkowanych przez Ubezpieczonego, spowodowanych przez współubezpieczonych,
- 2) wobec właściciela budynku, budowli lub lokalu, jeżeli wymóg taki znajduje się w umowie na podstawie której Ubezpieczony użytkuje budynek, budowlę lub lokal.

KLAUZULA M04 – OCHRONA DLA NOWYCH MIEJSC UBEZPIECZENIA

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA automatycznie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następstwa zdarzeń losowych określonych w OWU i wskazanych w polisie, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 poniżej, w nowych miejscach ubezpieczenia (inne niż wskazane w polisie) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których Ubezpieczający w okresie ubezpieczenia rozpocznie działalność gospodarczą.
2. Ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona automatycznie pod warunkiem, że:
  - 1) nowe miejsce ubezpieczenia zabezpieczone jest zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w par. 29 OWU,
  - 2) działalność gospodarcza prowadzona w nowym miejscu ubezpieczenia ma charakter stały i jest tożsama z zadeklarowaną we wniosku przy zawieraniu umowy ubezpieczenia oraz jest wskazana w polisie.
3. Odpowiedzialność AVIVY rozpoczyna się z dniem uruchomienia działalności w nowym miejscu ubezpieczenia.
4. Odpowiedzialność AVIVY w nowych miejscach ubezpieczenia ograniczona jest:
  - 1) w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk – do kwoty odpowiadającej 10% łącznej sumy ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 2) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju – do sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) wskutek powodzi, bez względu na to, czy ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk jest rozszerzone w polisie o powódź,
  - 2) podczas udziału Ubezpieczającego w targach, wystawach, pokazach,
  - 3) w lokalizacjach innych niż miejsca prowadzenia stałej działalności gospodarczej.

KLAUZULA M05 – PĘKANIE MROZOWE

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 4) oraz par. 19 ust. 2 pkt 14) OWU ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek pęknięcia w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy („pęknięcie mrozowe”) oraz szkody powstałe wskutek zalania będące konsekwencją ww zamarznięcia.
2. Przez „pęknięcie mrozowe” rozumie się szkody w ubezpieczonych rynnach spustowych, urządzeniach instalacji wodnych, kanalizacyjnych, technologicznych, tryskaczowych, klimatyzacyjnych lub grzewczych oraz zbiornikach kotłów, bojlerów, wodomierzy, spłuczek, urządzeń kąpielowych, sanitarnych i armatury, powstałe na skutek ich uszkodzenia przez zamarzającą w ich wnętrzu wodę lub inną ciecz.
3. AVIVA ponosi odpowiedzialność z tytułu szkód spowodowanych przez pęknięcie mrozowe wyłącznie pod warunkiem:

- 1) utrzymania wyżej wymienionych instalacji w należytym stanie technicznym,
  - 2) zapewnienia w okresach spadków temperatur należytego ogrzewania pomieszczeń i odpowiedniego zabezpieczenia instalacji przed działaniem mrozu. W przypadku braku możliwości utrzymania dodatniej temperatury i odpowiedniego zabezpieczenia instalacji i zbiorników przed działaniem mrozu należy zamknąć zawory doprowadzające i usunąć wodę lub inną ciecz z instalacji i zbiorników lub wykonać inne niezbędne czynności zabezpieczające instalację przed działaniem mrozu przy uwzględnieniu rodzaju instalacji, urządzeń i cieczy,
  - 3) regularnego kontrolowania stanu wyżej wymienionych instalacji i urządzeń oraz usuwania wody lub innej cieczy z instalacji i urządzeń w przypadku wyłączenia pomieszczeń lub budynków z eksploatacji i utrzymywania instalacji i urządzeń w stanie opróżnionym lub wykonania innych niezbędnych czynności zabezpieczających instalację przed działaniem mrozu przy uwzględnieniu rodzaju instalacji, urządzeń i cieczy.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 30.000 PLN.
  5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w wysokości 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M06 – AWARIA MECHANICZNA

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 12) OWU ustalono, że zakres ochrony ubezpieczeniowej zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonych od pożaru i innych zdarzeń losowych w wybranym zakresie zgodnie z par. 16 lub 17 OWU – maszynach, urządzeniach lub aparatach (zwanych dalej maszynami) powstałe w wyniku awarii lub zakłócenia w ich funkcjonowaniu, polegające na:
  - 1) ograniczeniu lub uniemożliwieniu jej dalszej eksploatacji lub
  - 2) nagłym zmniejszeniu sprawności lub spowodowaniu niesprawności maszyny, ograniczającym jej zdolność do działania, wskutek:
    - a) błędów w obsłudze, niewłaściwego użytkowania, nieczystości, niedbalstwa,
    - b) błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów,
    - c) dostania się jakichkolwiek ciał obcych,
    - d) braku lub niedoboru wody w kotłach,
    - e) rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej,
    - f) zaniku zasilania maszyny,
    - g) zwarcia, przepięcia, przetężenia prądu, braku jednej z faz, niewłaściwych parametrów prądu.
2. AVIVA udziela ochronę ubezpieczeniową jedynie w odniesieniu do maszyn dla których spełnione są łącznie następujące warunki:
  - 1) zostały zainstalowane na stanowisku pracy w miejscu ubezpieczenia wymienionym w polisie,
  - 2) wymagane przepisami prawa lub wytycznymi producenta testy rozruchowe (próbne) zostały przeprowadzone i zakończone z wynikiem pozytywnym,
  - 3) są użytkowane zgodnie z przeznaczeniem.
3. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - 1) maszyny i urządzenia podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu ubezpieczonych maszyn, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych powyżej czynności z uwzględnieniem przemieszczania na terenie przedsiębiorstwa/zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu, a także
  - 2) szkody powstałe w licencjonowanym oprogramowaniu ubezpieczonej maszyny lub urządzenia powstałe w wyniku objętej ubezpieczeniem awarii lub zakłócenia w ich funkcjonowaniu. AVIVA pokrywa niezbędne koszty ponownej instalacji lub zakupu utraconego oprogramowania, jeżeli odtworzenie w oparciu o posiadaną licencję nie jest możliwe.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych w:
    - a) wymiennych narzędziach i materiałach eksploatacyjnych wszelkiego rodzaju, częściach, które z uwagi na przeznaczenie i charakter pracy podlegają przyspieszonemu zużyciu lub regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową lub zaleceniami producenta (w szczególności wyłączenie to dotyczy wiertła, młotów do kruszenia, stempli, noży, ostrzy, brzeszczotów pił, elektrod, żarówek, filtrów, wkładek topikowych bezpieczników, form odlewniczych i wtryskowych, matryc, walców deseniowych, obmurzy kotłów, wykładzin i powłok ogniotrwałych, rusztów palenisk, dysz palników, elementów z gumy, tkanin i filcu, sit, pasów łańcuchów napędowych, pasów, taśm

- i łańcuchów przesyłowych, lin, drutów i kabli nieelektrycznych, paliw, katalizatorów czynników chłodzących i grzewczych, smarów i olejów),
  - b) prototypach,
  - c) powstałych w maszynach, urządzeniach i aparatach elektroenergetycznych, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych protokołem,
  - d) sprzęcie elektronicznym (wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn stanowiących integralną część tych maszyn),
  - e) w maszynach i urządzeniach użytkowanych w celu obróbki lub przygotowania paliwa jądrowego lub odpadów lub innych materiałów radioaktywnych,
- 2) za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialna jest zidentyfikowana osoba trzecia: producent, dostawca, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedytor lub podwykonawca),
  - 3) objętych gwarancją lub rękojmią,
  - 4) powstałych wskutek:
    - a) wad lub uszkodzeń istniejących w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności powinien albo mógł się dowiedzieć,
    - b) stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonych maszyn w związku z normalnym zużyciem, ciągłym użytkowaniem, starzeniem się, korozją, kawitacją, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odkształcaniem lub deformacją (w szczególności wskutek erozji, kawitacji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego),
    - c) doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny warunkach,
    - d) działania wszelkiego rodzaju złośliwego oprogramowania „malicious software” (w szczególności robaków, trojanów, programów szpiegujących), wirusów komputerowych lub ataków hakerskich.
  5. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
  6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.

KLAUZULA M07 – MASZYNY ELEKTRYCZNE OD SZKÓD ELEKTRYCZNYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 11) OWU ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody elektryczne powstałe w:
  - 1) maszynach i urządzeniach elektroenergetycznych, tj. silnikach, generatorach, transformatorach, przekształtnikach,
  - 2) aparatach elektroenergetycznych tj. aparatach łączeniowych (wyłączniki, odłączniki), pomiarowych (przekładniki prądowe i napięciowe), regulacyjno-ograniczających (kondensatory, rezystory, dławiki),
  - 3) instalacjach elektrycznych (za wyjątkiem podziemnych),
 zwanymi dalej maszynami elektrycznymi, w odniesieniu do których stosuje się przepisy techniczne normujące ich eksploatację.
2. Przez szkody elektryczne rozumie się uszkodzenie maszyny elektrycznej uniemożliwiające jej prawidłowe funkcjonowanie wskutek wystąpienia co najmniej jednego z następujących zdarzeń:
  - 1) niezadziałania wymaganych zabezpieczeń zwarciovych, przeciążeniowych lub zamkowych chroniących maszynę,
  - 2) zmiany napięcia zasilania,
  - 3) zmiany wartości częstotliwości prądu elektrycznego powstałej w wyniku awarii,
  - 4) zaniku napięcia jednej lub kilku faz,
  - 5) uszkodzenia izolacji,
  - 6) zwarcia (spięcia),

pod warunkiem że wyżej wymienione maszyny elektryczne były czynne i zainstalowane na stanowiskach pracy.

3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje maszyny i aparaty podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja czy remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych powyżej czynności z uwzględnieniem przemieszczania na terenie przedsiębiorstwa (zakładu) oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych w:
    - a) elektroenergetycznych liniach przesyłowych i rozdzielczych, zarówno napowietrznych i podziemnych, obejmujących zespół urządzeń połączonych ze sobą mechanicznie i elektrycznie,

- b) maszynach, aparatach i urządzeniach, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych aktualnym protokołem badań eksploatacyjnych, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody bądź spowodowało zwiększenie jej rozmiaru,
  - c) wszelkiego rodzaju miernikach, licznikach, bezpiecznikach, stycznikach, odgromnikach, wkładkach topikowych, czujnikach, grzejnych urządzeniach elektrycznych, żarówkach, lampach oraz innych częściach i materiałach szybko zużywających się lub podlegających wielokrotnej lub okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania,
  - d) elementach maszyn uszkodzonych mechanicznie, chyba że szkody mechaniczne powstały w następstwie uszkodzeń elektrycznych,
  - e) w transformatorach starszych niż 25 lat licząc od daty produkcji.
- 2) objętych gwarancją lub rękojmią,
  - 3) za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialna jest zidentyfikowana osoba trzecia: producent, dostawca, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności: serwisant, przewoźnik, spedytor lub jakikolwiek podwykonawca),
  - 4) powstałych wskutek:
    - a) naturalnego zużycia lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn lub aparatów (w szczególności wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego),
    - b) doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny warunkach,
    - c) napraw lub prób, za wyjątkiem prób wykonywanych w związku z planowanymi okresowymi badaniami eksploatacyjnymi,
    - d) niewłaściwej konserwacji lub braku konserwacji maszyn elektrycznych, eksploatacji niezgodnej z zaleceniami producenta,
    - e) wad lub uszkodzeń wewnętrznych maszyn elektrycznych oraz usterek ujawnionych przed zawarciem umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
    - f) przepięć impulsowych spowodowanych przełączeniem aparatury dużej mocy lub aparatury rozdzielczej w rozdzielniach.

5. Odpowiedzialność AVIVY ma miejsce pod warunkiem zainstalowania w miejscu ubezpieczenia sprawnych zabezpieczeń odgromowych lub przeciwprzepięciowych. Urządzenia te winny być zainstalowane i konserwowane zgodnie z zaleceniami producentów sprzętu elektronicznego, urządzeń zabezpieczających i alarmowych.

6. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M08 – DEWASTACJA (W TYM GRAFFITI)

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 15) OWU ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek dewastacji (w tym pomalowanie powierzchni – graffiti).
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód powstałych wskutek:
  - 1) kradzieży lub usiłowania kradzieży zamontowanych na zewnątrz elementów budynku lub budowli, a także maszyn i urządzeń,
  - 2) stłuczenia, pęknięcia lub porysowania szyby i innych przedmiotów szklanych.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) w mieniu składowanym na zewnątrz budynku, budowli lub lokalu,
  - 2) wskutek dewastacji dokonanej przez Ubezpieczonego oraz osoby za które ponosi on odpowiedzialność.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 100.000 PLN, w tym 5% wartości wybranego przez Ubezpieczonego limitu odpowiedzialności – na szkody powstałe wskutek graffiti.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.

KLAUZULA M09 – ROBOTY BUDOWLANE LUB MONTAŻOWE

1. Odmienne niż stanowi par. 15 ust. 4 pkt 1) oraz par. 19 ust. 1 pkt. 21) OWU ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w miejscu ubezpieczenia powstałe w ubezpieczonym mieniu od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z par. 16 lub 17 OWU podczas robót budowlanych lub montażowych.
2. Dodatkowo, oprócz mienia wymienionego w ust. 1 ochrona ubezpieczeniowa obejmuje do wysokości limitu wskazanego poniżej wartość robót i materiałów (przedmiot robót budowlanych lub montażowych):
  - 1) będących własnością Ubezpieczającego lub

- 2) niebędących jeszcze własnością Ubezpieczonego, a zrealizowanych już w procesie inwestycji (znajdujących się na ryzyku utraty, uszkodzenia lub zniszczenia Ubezpieczającego).
3. Przez pojęcie „roboty budowlane lub montażowe” rozumie się roboty budowlane (w tym przebudowę, remonty, modernizację), które spełniają łącznie następujące warunki:
  - 1) prowadzone są przez lub na zlecenie Ubezpieczonego w obrębie miejsc ubezpieczenia wskazanych w polisie,
  - 2) nie wymagają zgody (pozwolenia na budowę) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 3) nie naruszają konstrukcji nośnej obiektu,
  - 4) nie wiążą się ze zdjęciem pokrycia dachu,
  - 5) wykonywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z instrukcjami obowiązującymi dla prac niebezpiecznych pożarowo,
  - 6) prowadzone są przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.
4. Mienie o którym mowa w ust. 1 objęte jest ochroną do pełnych sum ubezpieczenia, zaś mienie o którym mowa w ust. 2 objęte jest ochroną do limitu odpowiedzialności określonego w ust. 6 niniejszej Klauzuli.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód powstałych wskutek:
  - 1) prowadzenia robót budowlanych lub montażowych na zlecenie osób trzecich,
  - 2) prowadzenia robót budowlanych lub montażowych niezgodnie z projektem, planami architektonicznymi,
  - 3) zastosowania niewłaściwych lub wadliwych materiałów, błędów projektowych lub wadliwego wykonania,
  - 4) montażu maszyn, urządzeń lub wyposażenia lub ich rozruchu prowadzonego niezgodnie z instrukcją / wytycznymi producenta lub dostawcy,
  - 5) niewłaściwego zabezpieczenia mienia przed skutkami prowadzonych prac,
  - 6) katastrofy budowlanej (rozumianej jako niezamierzone, nieprzewidziane, gwałtowne zniszczenie budynku lub budowli lub ich części, w wyniku nagłej, samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi sifity).
6. Maksymalny limit odpowiedzialności 2.000.000 PLN.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M10 – ROZMROŻENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH (W TYM ZNISZCZENIE LEKÓW WSKUTEK NIE ZACHOWANIA ODPOWIEDNIEJ TEMPERATURY)

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 4) i 13) OWU ustalono, że zakres ochrony ubezpieczeniowej zostaje rozszerzony o szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu (wyłącznie w środkach obrotowych) przechowywanym przez Ubezpieczonego w urządzeniach chłodniczych na podanych niżej warunkach.
  2. AVIVA odpowiada za szkody polegające na zniszczeniu środków obrotowych, które to środki:
    - 1) stanowią przedmiot ubezpieczenia w ramach ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, a także
    - 2) zgodnie z zaleceniami producenta lub dostawcy winny być przechowywane w urządzeniach chłodniczych,
 a szkody powstały na skutek podwyższenia się wymaganej temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych, będące bezpośrednim rezultatem:
    - 1) uszkodzenia urządzenia chłodniczego utrzymującego określoną temperaturę, za którą to szkodę istnieje odpowiedzialność AVIVY na mocy zawartej umowy ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych zgodnie z par. 16 lub par. 17 OWU, lub
    - 2) awarii urządzenia chłodniczego,
    - 3) przerwy w dostawie prądu elektrycznego trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny.
  3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada także za:
    - 1) szkody powstałe wskutek planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
    - 2) szkody powstałe wskutek przerw w dostawie energii elektrycznej wynikających z nie wywiązywania się z płatności wobec dostawcy/dostawców energii elektrycznej,
    - 3) szkody w ubezpieczonym mieniu będące wyłącznym wynikiem ich kurczenia, wysuszenia, wad wewnętrznych lub ukrytych, chorób lub naturalnego zepsucia,
  - 4) szkody w ubezpieczonym mieniu będące bezpośrednim rezultatem ich niewłaściwego przechowywania, uszkodzonego opakowania, niewłaściwej cyrkulacji powietrza lub niemożności utrzymania stabilnej temperatury przechowywania, jeśli nie jest ona skutkiem uszkodzenia lub awarii urządzenia chłodniczego,
  - 5) wszelkiego rodzaju straty pośrednie powstałe w rezultacie zaistnienia szkody, np. wynikające z opóźnienia w sprzedaży lub dostawie,
  - 6) szkody w środkach obrotowych z przekroczonym terminem przydatności do spożycia.
4. Warunkiem odpowiedzialności AVIVY w przypadku przerwy w dostawie prądu jest potwierdzenie tego faktu przez dostawcę energii elektrycznej (zakład energetyczny).
  5. Wysokość odszkodowania będzie ustalana w oparciu o wartość mienia znajdującego się w urządzeniu chłodniczym bezpośrednio przed wydarzeniem się szkody obliczoną według dowodów zakupu, określoną na podstawie codziennych rejestrów zapasów lub na podstawie remanentu sporządzonego po szkodzie.
  6. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
  7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.

KLAUZULA M11 – TERRORYZM, STRAJKI, ZAMIESZKI I ROZRUCHY

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 18) OWU oraz częściowo odmiennie niż stanowi par. 24 ust. 1 pkt 5) lit. l) OWU ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek pożaru, wybuchu, upadku statku powietrznego, uderzenia pojazdu oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami losowymi, będące bezpośrednim następstwem terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów.
2. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN.

KLAUZULA M12 – TARGI, WYSTAWY I POKAZY

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu ruchomym podczas udziału Ubezpieczającego w targach, wystawach, ekspozycjach lub pokazach na terytorium całego Świata.
2. Ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona wyłącznie pod warunkiem, że miejsce, w którym znajduje się mienie podczas targów, wystaw lub pokazów zabezpieczone jest w sposób należyty w ramach możliwości istniejących w danej lokalizacji oraz z uwzględnieniem zabezpieczeń przewidzianych przez organizatora targów, wystawy lub pokazów.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) szkód powstałych w trakcie załadunku, przeładunku lub rozładunku oraz podczas transportu (tj. przenoszenia lub przewożenia) mienia na targi, wystawy, ekspozycje, pokazy,
  - 2) szkód powstałych w lokalizacjach lub miejscach, w których Ubezpieczający świadczy usługi na rzecz swoich klientów,
  - 3) utraty lub uszkodzenia ubezpieczonego mienia ruchomego wynikłego z wady ukrytej,
  - 4) wartości pieniężnych.
4. Na potrzeby niniejszej klauzuli za pojęcie:
  - 1) załadunek – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
  - 2) rozładunek – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie mienia ze środka transportu,
  - 3) przeładunek – uważa się ogół czynności mających na celu przemieszczenie ładunku bezpośrednio z jednego środka transportu na drugi.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności 100.000 PLN.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M13 – DODATKOWE KOSZTY DZIAŁALNOŚCI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty dodatkowe działalności gospodarczej o których mowa w ust. 3 poniżej, powstałe w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej, poniesionych przez Ubezpieczającego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, będących następstwem szkody

- w ubezpieczonym mieniu, za którą AVIVA przyjęła odpowiedzialność na podstawie OWU.
2. AVIVA zwraca niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty poniesione przez Ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, w okresie od powstania szkody w ubezpieczonym mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej w poprzednim zakresie i miejscu, z zastrzeżeniem że AVIVA pokrywa dodatkowe koszty, które zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia powstania szkody.
  3. Dodatkowymi kosztami, których ponoszenie jest konieczne w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej działalności gospodarczej, w rozumieniu niniejszej Klauzuli są:
    - 1) koszty przeniesienia ubezpieczonego mienia nieobjętego szkodą do innej lokalizacji w celu kontynuowania działalności gospodarczej, w tym koszty transportu,
    - 2) koszty użytkowania obcych lokali, budynków budowli i działek,
    - 3) koszty użytkowania zastępczych maszyn i urządzeń,
    - 4) dodatkowe koszty pracy związane z przywróceniem działalności gospodarczej (godziny nadliczbowe), dodatki za pracę w nocy, niedziele i święta, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników,
    - 5) koszty poinformowania klientów o lokalizacji nowego lub zastępczego lokalu w sposób zwyczajowo przyjęty, np. pisma, telefony.
  4. Odpowiedzialność AVIVY powstaje wyłącznie wtedy, gdy przyczyną szkody w budynku, lokalu lub rzeczach ruchomych powodującą przerwanie działalności gospodarczej było zdarzenie objęte ubezpieczeniem od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z par. 16 lub 17 OWU, za które AVIVA ponosi odpowiedzialność na podstawie niniejszych OWU i gdy taka odpowiedzialność została przyjęta przez AVIVA.
  5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada za:
    - 1) koszty (nakłady) na ustalenie, stwierdzenie i usuwanie szkody,
    - 2) koszty (nakłady) na nabycie nowego lub naprawę uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia,
    - 3) nakłady na ograniczenie liczby personelu (koszty odpraw dla zwalnianych pracowników, przeszkolenia), roszczenia odszkodowawcze, koszty sądowe i adwokackie,
    - 4) koszty spowodowane brakiem kapitału na odtworzenie utraconego lub naprawę uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia,
    - 5) nakłady na innowacje i ulepszenia wprowadzone w trakcie odtwarzania lub naprawy uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia,
    - 6) kary umowne, kary pieniężne, grzywny lub odszkodowania,
    - 7) podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, opłaty celne, opłaty licencyjne, opłaty skarbowe,
    - 8) koszt reklamy.
  6. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie ponosi także odpowiedzialności za koszty dodatkowe:
    - 1) gdy szkoda w mieniu powstała w innym czasie niż okres ubezpieczenia kosztów dodatkowych,
    - 2) gdy szkoda w mieniu powstała poza miejscem ubezpieczenia,
    - 3) gdy nastąpiła szkoda w mieniu, które nie było objęte ochroną ubezpieczeniową przez AVIVĘ,
    - 4) wynikające z zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia lub prowadzenia działalności gospodarczej,
    - 5) wynikającą z zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia wskutek zaistnienia przesłanek uzasadniających ogłoszenie upadłości Ubezpieczającego,
    - 6) powstałe lub zwiększone wskutek:
      - a) braku wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym możliwym czasie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w z tytułu ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z par. 16 lub 17 OWU,
      - b) decyzji Ubezpieczającego o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia,
      - c) decyzji Ubezpieczającego o innowacji i ulepszeniach wprowadzanych w trakcie odbudowy zniszczonego mienia,
      - d) decyzji właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez Ubezpieczającego,
      - e) nieuzasadnionej zwłoki wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
  7. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN, z tym że ostateczną wysokość limitu odpowiedzialności deklaruje Ubezpieczony i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów dodatkowych w okresie o którym mowa w ust. 2 powyżej.
  8. Wysokość odszkodowania określa się na podstawie udokumentowanych i poniesionych przez Ubezpieczającego kosztów dodatkowych.
  9. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10 % wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN.
- #### KLAUZULA M14 – KOSZTY STAŁE DZIAŁALNOŚCI
1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty stałe działalności, które Ubezpieczony poniósł w czasie przerwania działalności w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej ubezpieczonym zdarzeniem losowym o którym mowa w ust. 3 poniżej.
  2. Przez „koszty stałe działalności gospodarczej” należy rozumieć wydatki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, które nie zależą od wielkości zakupów, produkcji lub sprzedaży, które mogłyby być pokryte przez Ubezpieczonego przy niezakłóconym przebiegu działalności gospodarczej, poniesione na:
    - 1) podstawowe wynagrodzenie pracowników wyłącznie z tytułu umów o pracę,
    - 2) opłaty, czynsze za korzystanie z dotychczas użytkowanych (tj. bezpośrednio przed wystąpieniem przerwy) lokali, budynków i budowli, gruntów służących do prowadzenia działalności gospodarczej,
    - 3) stałe opłaty wynikające z zawartych umów o dostawę mediów: energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, gazu, wody związane z budynkiem, budowlą i lokalem, w którym powstała szkoda oraz koszty abonamentów telefonów stacjonarnych w wymienionych budynkach,
    - 4) koszty korzystania z dotychczas użytkowanych (tj. bezpośrednio przed wystąpieniem przerwy) maszyn, urządzeń i wyposażenia,
    - 5) odsetki od rat kredytów i od rat leasingowych.
  3. Odpowiedzialność AVIVY powstaje wyłącznie wtedy, gdy przyczyną szkody w budynku, lokalu lub rzeczach ruchomych powodującą przerwanie działalności gospodarczej było zdarzenie objęte ubezpieczeniem od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z par. 16 lub 17 OWU, za które AVIVA ponosi odpowiedzialność na podstawie niniejszych OWU i gdy taka odpowiedzialność została przyjęta przez AVIVĘ.
  4. W przypadku przerwy spowodowanej wystąpieniem szkody, o której mowa powyżej, AVIVA zwraca stałe koszty, o których mowa w ust. 2 powyżej, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczony nie wcześniej niż od dnia wystąpienia szkody do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie dłuższy niż 6 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 8 i 9 poniżej.
  5. Za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się dzień, w którym podjęto działalność w zakresie, w jakim prowadzona była przed wystąpieniem przerwy spowodowanej wystąpieniem szkody, o której mowa powyżej.
  6. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada za:
    - 1) koszty wynagrodzeń z tytułu umów o dzieło i umów zlecenia,
    - 2) koszty przeznaczone na zakup środków obrotowych takich jak: surowców, materiałów pomocniczych,
    - 3) kary umowne, kary pieniężne, grzywny lub odszkodowania;
    - 4) podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, opłaty celne, opłaty licencyjne, opłaty skarbowe,
    - 5) składki ubezpieczeniowe,
    - 6) amortyzacja środków trwałych lub ich części, jeśli uległy one całkowicie zniszczeniu w wyniku szkody w mieniu,
    - 7) koszty odpraw dla zwalnianych pracowników.
  7. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za koszty stałe ponoszone przez Ubezpieczonego:
    - 1) gdy szkoda w mieniu powstała w innym czasie niż okres ubezpieczenia kosztów stałych,
    - 2) gdy szkoda w mieniu powstała poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
    - 3) gdy nastąpiła szkoda w mieniu, które nie było objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy ubezpieczenia o której mowa w ust. 3 powyżej,
    - 4) wynikająca z zaniechania przez Ubezpieczonego odtworzenia zniszczonego mienia lub prowadzenia działalności gospodarczej,

- 5) wynikającą z zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia wskutek zaistnienia przesłanek uzasadniających ogłoszenie upadłości Ubezpieczającego,
- 6) jeśli szkoda w budynku, budowli lub lokalu nastąpiła w okresie wypowiedzenia umowy najmu (dzierżawy),
- 7) spowodowane uszkodzeniami w środkach obrotowych, mieniu osób trzecich oraz w wartościach pieniężnych,
- 8) w związku z:
  - a) brakiem wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym możliwym czasie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości przyznanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia z tytułu ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie o którym mowa powyżej,
  - b) decyzją Ubezpieczającego o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia,
  - c) decyzją Ubezpieczającego o innowacji i ulepszeniach wprowadzanych w trakcie odbudowy mienia dotkniętego szkodą,
  - d) decyzjami właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie mienia dotkniętego szkodą lub dalsze prowadzenie działalności przez Ubezpieczającego,
  - e) zwłoką wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
8. Maksymalny limit odpowiedzialności 150.000 PLN i limit ten obowiązuje na jedną i wszystkie przerwy zaistniałe w okresie ubezpieczenia. Wysokość limitu odpowiedzialności deklaruje Ubezpieczający w ramach maksymalnego limitu określonego powyżej i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych stałych kosztów w okresie o którym mowa w ust. 4 powyżej.
9. Wysokość zwracanych przez AVIVĘ kosztów stałych określa się na podstawie udokumentowanych stosownymi dowodami, umowami koszty stałe powstałe w okresie trwania przerwy.
10. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 3 dni robocze. AVIVA pomniejszy całkowite odszkodowanie o kwotę wynikającą z przemnożenia wyliczonej średniej wartości kosztów stałych działalności przypadających na jeden dzień roboczy oraz liczbę dni roboczych określonych jako franszyza redukcyjna.

KLAUZULA M15 – MIENIE POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej szkody w miejscu ubezpieczenia w ubezpieczonych:
  - 1) maszynach i urządzeniach przenośnych,
  - 2) środkach obrotowych,
 które ze względu na swoje przeznaczenie są wykorzystywane do świadczenia usług przez Ubezpieczonego lub jego pracowników także poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w polisie lub objętym ochroną na podstawie Klauzuli Ochrona dla Nowych Miejsc Ubezpieczenia.
2. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w takim samym zakresie jak w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) sprzętu elektronicznego (wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn i urządzeń stanowiących ich integralną część objętych ubezpieczeniem w ramach ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju),
  - 2) szkód powstałych podczas transportu (przenoszenia lub przewożenia), załadunku na środek transportu lub rozładunku ze środka transportu, przy czym na potrzeby niniejszej Klauzuli za pojęcie:
    - a) załadunek – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
    - b) rozładunek – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie mienia ze środka transportu,
  - 3) szkód powstałych wskutek zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w par. 29 OWU,
  - 4) szkód w mieniu uszkodzonym lub zdekompletowanym,
  - 5) szkód w mieniu użytkowanym niezgodnie z przeznaczeniem lub instrukcją użytkownika,
  - 6) szkód podczas dokonywania wszelkich napraw.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 100.000 PLN.

5. Franszyza redukcyjna wynosi:
  - 1) w każdej szkodzie powstałej wskutek kradzieży z włamaniem 20% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN,
  - 2) w każdej innej szkodzie 300 PLN.

KLAUZULA M16 – UTRATA CZYNYSZU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utratę czynszu należnego Ubezpieczającemu z tytułu wynajmu lub dzierżawy budynku lub lokalu w przypadku, gdy na skutek zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem, budynek, lokal lub jego część zostały zniszczone lub uszkodzone i znajdują się w stanie uniemożliwiającym prowadzenie w nim dotychczasowej działalności gospodarczej.
2. Przez „czynsz” rozumiane są przychody należne wynajmującemu z tytułu umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości oraz opłat związanych z jej użytkowaniem (opłaty marketingowe, serwisowe, za użytkowanie mediów, jeżeli są wnoszone bezpośrednio przez wynajmującego).
3. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utracony czynsz wyłącznie pod warunkiem, że:
  - 1) jego utrata powstała w następstwie szkody w ubezpieczonym budynku lub lokalu, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wybranym wariantcie, za którą AVIVA ponosi odpowiedzialność,
  - 2) najemca (dzierżawca) jest zwolniony z jego zapłaty (lub części) zgodnie z umową z Ubezpieczającym lub powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za utratę czynszu:
  - 1) gdy szkoda w mieniu powstała w innym czasie niż okres ubezpieczenia utraty czynszu,
  - 2) gdy szkoda w mieniu powstała poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
  - 3) gdy nastąpiła szkoda w mieniu, które nie było objęte ochroną ubezpieczeniową przez AVIVĘ,
  - 4) wynikająca z zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia lub prowadzenia działalności gospodarczej,
  - 5) wynikająca z zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia wskutek zaistnienia przesłanek uzasadniających ogłoszenie upadłości Ubezpieczającego,
  - 6) jeśli szkoda w budynku lub lokalu nastąpiła w okresie wypowiedzenia umowy najmu (dzierżawy),
  - 7) spowodowane uszkodzeniami w środkach obrotowych tj. surowcach, materiałach w przerobieniu, półfabrykatkach, wyrobach gotowych, materiałach pomocniczych, opakowaniach, mieniu osób trzecich oraz w wartościach pieniężnych,
  - 8) powstałej lub zwiększonej wskutek:
    - a) braku wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w jak najkrótszym możliwym czasie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z par. 16 lub 17 OWU,
    - b) decyzji Ubezpieczającego o zmianie rodzaju działalności lub miejsca jej prowadzenia,
    - c) decyzji Ubezpieczającego o innowacji i ulepszeniach wprowadzanych w trakcie odbudowy zniszczonego mienia dokonanych bez zgody AVIVY,
    - d) decyzji właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez Ubezpieczającego,
    - e) opóźnienia wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
5. Odpowiedzialność AVIVY jest również wyłączona, gdy:
  - 1) szkoda w mieniu jest wynikiem:
    - a) kradzieży z włamaniem, rozboju lub dewastacji,
    - b) działania powodzi,
  - 2) szkoda w mieniu polega na utracie wartości pieniężnych,
  - 3) szkoda jest następstwem umyślnego działania, zaniechania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego.
6. AVIVA nie odpowiada za straty finansowe powstałe lub zwiększone w wyniku kar pieniężnych, grzywnien lub odszkodowań, do których wypłaty Ubezpieczający będzie zobowiązany w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań wskutek zaistniałej szkody.

7. Ubezpieczeniu nie podlegają:
  - 1) podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, opłaty celne, opłaty licencyjne, opłaty skarbowe,
  - 2) składki ubezpieczeniowe,
  - 3) amortyzacja środków trwałych lub ich części, jeśli uległy one całkowitemu zniszczeniu w wyniku szkody w mieniu,
  - 4) koszty odpraw dla zwalnianych pracowników.
8. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utracony czynsz przez okres równy koniecznemu czasowi naprawy lub odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego budynku lub lokalu, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące od dnia zajścia zdarzenia losowego, które spowodowało utratę czynszu ale nie dłuższy niż do dnia, w którym budynek lub lokal znowu nadają się do użytkowania.
9. Ustalanie sumy ubezpieczenia:
  - a) Suma ubezpieczenia dla utraty czynszu Ubezpieczającego ustalana jest na podstawie dochodów uzyskiwanych przez Ubezpieczającego w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed zawarciem umowy;
  - b) Dochody te są dzielone przez 12 a następnie mnożone przez liczbę miesięcy do ustalenia maksymalnego okresu odszkodowawczego z zastrzeżeniem, że liczba miesięcy nie może przekroczyć 3 miesięcy;
  - c) Obliczona w ten sposób suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności AVIVY, z zastrzeżeniem, że maksymalne miesięczne odszkodowanie ograniczone jest do wartości obliczonej zgodnie z zapisami ust. 9 pkt a) - b);
  - d) W przypadku gdy dochody są uzyskane za okres krótszy, stosuje się odpowiednią liczbę miesięcy.
10. AVIVA może zażądać zweryfikowania kwot podanych przez Ubezpieczającego na podstawie deklaracji podatkowych.
11. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie danych bilansowych z analogicznego okresu poprzedzającego bezpośrednio szkodę w mieniu, z uwzględnieniem sezonowości, trendów, szczególnych okoliczności i uwarunkowań, które miały wpływ na przebieg działalności gospodarczej przed wystąpieniem szkody w mieniu oraz oddziałujących na działalność gospodarczą po jej wystąpieniu, a także okoliczności, które wywierałyby wpływ na działalność gospodarczą, gdyby szkoda nie powstała.
12. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN, z tym że ostateczną wysokość limitu deklaruje Ubezpieczający i powinien on odpowiadać wartości trzymiesięcznego czynszu.
13. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.

KLAUZULA M17 – UTRATA DOKUMENTÓW NIEZBĘDNYCH DO REFUNDACJI RECEPT ORAZ KOSZTY UTYLIZACJI LEKÓW (DLA APTEK)

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty:
  - 1) utylizacji uszkodzonych leków,
  - 2) braku możliwości uzyskania refundacji od organu administracji publicznej nadzorującego refundację sprzedanych zrefundowanych wyrobów farmaceutycznych (leków) lub wyrobów medycznych wskutek zniszczenia dokumentów (recept) będących podstawą refundacji.
2. Niniejsza Klauzula ma zastosowanie wyłącznie w umowach ubezpieczenia zawieranych z aptekami prowadzącymi sprzedaż detaliczną wyrobów/produktów farmaceutycznych.
3. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wymienione w ust. 1 powyżej, wyłącznie pod warunkiem, że Ubezpieczony:
  - 1) dokonuje bieżącej archiwizacji w formie elektronicznej dokumentów (recept) będących przedmiotem ubezpieczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - 2) przechowuje dane komputerowe na podstawie których dokonywana jest refundacja przez okres co najmniej 5 lat.
4. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wymienione w ust. 1 powyżej wyłącznie pod warunkiem, że powstały one w następstwie szkody w ubezpieczonym mieniu, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych zgodnie z par. 16 lub 17 OWU lub kradzieży z włamaniem i rozboju, za którą AVIVA ponosi odpowiedzialność.
5. W przypadku utraty, uszkodzenia lub zniszczenia w wyniku zdarzeń losowych objętych ubezpieczeniem zarówno dokumentów (recept), jak i danych komputerowych, bądź utraty, uszkodzenia lub zniszczenia w wyniku tych zdarzeń dokumentów (recept) przed ich elektroniczną archiwizacją, wysokość odszkodowania zostanie ustalona w oparciu o średnie wielkości refundacji z okresu 6 miesięcy poprzedzających dzień szkody, potwierdzone przez organ administracji publicznej nadzorujący refundację.

6. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności w przypadku nie spełnienia przez Ubezpieczonego wymogów określonych w ust. 3 powyżej.
7. Maksymalny limit odpowiedzialności 100.000 PLN.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.

KLAUZULA M18 – KRADZIEŻ ZWYKŁA

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 17) OWU oraz par. 24 ust. 1 pkt 5) lit. k) OWU ustalono, że zakres ubezpieczenia rozszerza się o szkody w ubezpieczonym mieniu w ramach ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju lub ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, powstałe na skutek kradzieży zwykłej ubezpieczonych rzeczy ruchomych w czasie kiedy znajdują się w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie na poniższych warunkach.
2. Za kradzież zwykłą rozumie się zabór w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej bez użycia przemocy lub groźby jej użycia wobec osoby, bądź doprowadzenia osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności.
3. Obowiązki Ubezpieczającego poza obowiązkami wynikającymi z par. 7 OWU:
  - 1) użyć należytej staranności w celu zabezpieczenia mienia przed kradzieżą zwykłą,
  - 2) niezwłocznie ale nie później niż w ciągu 2 godzin od chwili powzięcia informacji o zdarzeniu powiadomić o zdarzeniu organa dochodzeniowo-śledczego z podaniem okoliczności zdarzenia oraz danych przedmiotu i szacunkowej wysokości szkody.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada także za:
  - 1) szkody wyrządzone wskutek przywłaszczenia, fałszerstwa, nadużycia lub innego umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, jego pracowników albo innej osoby, która pozostaje z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 2) wszelkiego rodzaju straty pośrednie włącznie z karami, stratami spowodowanymi przez zwłokę w wykonaniu, niewykonanie lub utratę zlecenia,
  - 3) braki, straty lub szkody stwierdzone dopiero w toku inwentaryzacji.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności 10.000 PLN.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M19 – SZYBY I INNE PRZEDMIOTY OD STŁUCZENIA LUB PĘKNIĘCIA

1. Odmienne niż stanowi par. 19 ust. 2 pkt 8) ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu przedmiotu ubezpieczenia określonego w ust. 2 poniżej powstałe wskutek jego stłuczenia (rozbitcia) lub pęknięcia.
2. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową nieuszkodzone i zamontowane na stałe:
  - 1) szyby okienne i drzwiowe,
  - 2) oszklenie ścian i dachów, szklane lub kamienne okładziny ścienne,
  - 3) szklane lub kamienne elementy stanowiące część mebli, gablot, kontuarów,
  - 4) szklane, kamienne lub wykonane z tworzyw sztucznych elementy ład, stołów, witryn, szaf chłodniczych lub grzewczych,
  - 5) przegrody ścienne, osłony boksów, kabin, kontuarów,
  - 6) lustra,
  - 7) szyldy, tablice świetlne, rurki neonowe, tablice reklamowe,
  - 8) witraże,
  - 9) budowle i konstrukcje wykonane z elementów szklanych lub mineralnych i ich imitacji oraz tworzyw sztucznych.
3. W granicach ustalonego limitu odpowiedzialności AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową również koszty:
  - 1) ustawienia i rozebrania rusztowań, drabin oraz użycia dźwigów niezbędnych do demontażu, montażu, naprawy ubezpieczonych przedmiotów i wstawienia szyb,
  - 2) wykonania znaków reklamowych i informacyjnych – w granicach limitu 20% ustalonego limitu ubezpieczenia
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto szkód:
  - 1) w szybach zainstalowanych w pojazdach i innych środkach transportu,
  - 2) w środkach obrotowych,
  - 3) w mieniu osób trzecich,
  - 4) w oszkleniu stanowiącym osprzęt urządzeń technicznych i instalacji,

- 5) w szkle artystycznym (w tym ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również wartości artystycznej witraży),
  - 6) w szybach w szklarniach, cieplarniach, oranżeriach i inspektach,
  - 7) powstałych wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia, zmiany barwy,
  - 8) powstałych wskutek złego montażu, demontażu lub niewłaściwej technologii wykonania,
  - 9) polegających na odprysnięciu części powierzchni – niniejsze ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy odprysnięcia części powierzchni szyb o podwyższonej klasie odporności na włamanie P3 lub wyższej, o ile wskutek odprysnięcia szyba taka straciła swoje właściwości,
  - 10) powstałych w czasie robót budowlanych lub montażowych, a także podczas wymiany, wymontowywania ubezpieczonego przedmiotu, prac konserwacyjnych lub naprawczych lub transportu (przenoszenia lub przewożenia).
5. Maksymalny limit odpowiedzialności 50.000 PLN.
  6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 100 PLN.

KLAUZULA M20 – MIENIE PODCZAS TRANSPORTU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonych:
  - 1) środkach obrotowych,
  - 2) mieniu osób trzecich przekazanych Ubezpieczającemu w celu wykonania usługi i sprzedaży,

powstałe w trakcie okresu ubezpieczenia podczas ich transportu krajowego, przy czym przez transport krajowy rozumie się przewóz, którego początek i koniec (bez przekraczania granicy Polski) ma miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Warunkiem ubezpieczenia mienia w transporcie jest zawarcie ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych w wybranym zakresie zgodnie z par. 16 lub 17 OWU lub ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność za szkody powstałe bezpośrednio w wyniku następujących zdarzeń losowych:
  - 1) wypadek pojazdu rozumiany jako zdarzenie powstałe wskutek nagłego działania siły mechanicznej na pojazd w momencie jego zetknięcia się z osobami, przedmiotami lub zwierzętami, a także jego przewrócenie się, spadnięcie lub zatonięcie,
  - 2) dewastacji dokonanej przez osoby trzecie,
  - 3) pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek statku powietrznego, silny wiatr, deszcz, grad, lawina, trzęsienie ziemi, zapadanie się ziemi, osuwanie się ziemi, powódź,
  - 4) upadek na pojazd innego przedmiotu niż załadowany (tzn. przedmiotu nie należącego do Ubezpieczającego i nie będącego pod kontrolą Ubezpieczającego),
  - 5) kradzież z włamaniem do pojazdu rozumiana jako zabór mienia przez sprawcę w następstwie usunięcia przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem pojazdu, w tym również zabór mienia będący następstwem wypadku pojazdu,
  - 6) kradzież z włamaniem z zaborem pojazdu rozumiana jako zabór mienia przez sprawcę w drodze włamania do pojazdu z jednoczesnym dokonaniem zaboru pojazdu lub jego czasowego zawłaszczenia,
  - 7) rozbój, rozumiany jako zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:
    - a) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec osoby dokonującej transportu,
    - b) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu osoby dokonującej transportu.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie transportowane pojazdem samochodowym konstrukcyjnie przystosowanym do przewozu ładunku.
5. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia załadunku w miejscu nadania i kończy się z chwilą zakończenia wyładunku w miejscu przeznaczenia z zastrzeżeniem, że rozpoczęcie czynności załadunku / wyładunku ma miejsce w czasie nie dłuższym niż 12 godzin – odpowiednio – przed rozpoczęciem / po zakończeniu transportu. Mienie objęte jest również ubezpieczeniem w czasie niezbędnego przeładunku oraz w czasie niezbędnego przejściowego składowania (do 3 dni) na trasie transportu w czasie przewozu. Na potrzeby niniejszej klauzuli za pojęcie:
  - 1) załadunek – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
  - 2) wyładunek – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie/zdjęcie mienia ze środka transportu,
  - 3) przeładunek – uważa się ogół czynności mających na celu przemieszczenie ładunku bezpośrednio z jednego środka transportu na drugi.
6. W razie kradzieży z włamaniem do pojazdu lub kradzieży z włamaniem z zaborem pojazdu podczas postoju, AVIVA odpowiada za szkody tylko wówczas, gdy spełnione zostały łącznie następujące warunki:
  - 1) pojazd został po zaparkowaniu należycie zamknięty (w szczególności wszystkie otwory okienne), a osoba dokonująca transportu nie pozostawiła w pojeździe kluczyków, dokumentów pojazdu lub dokumentów ładunku,
  - 2) pojazd posiada sprawne i atestowane zabezpieczenie antywłamaniowe (np. wywołujące alarm), które to zabezpieczenie było włączone na czas nieobecności osoby dokonującej transportu,
  - 3) ubezpieczone mienie było przechowywane w części ładunkowej pojazdu lub w zamkniętym bagażniku i nie było widoczne z zewnątrz pojazdu,
  - 4) w godzinach od 23:00 do 6:00 pojazd z ładunkiem był zaparkowany w zamkniętym garażu na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub jedną kłódkę z atestem lub znajdował się na parkingu strzeżonym, gdzie za parking strzeżony uważa się teren trwale ogrodzony, zamknięty, oświetlony w porze nocnej i pod stałym dozorem co najmniej po zmroku, wyposażony w urządzenia blokujące wjazd i wyjazd, uniemożliwiające wjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej parking.
7. Ubezpieczający powinien udzielić wszystkim osobom, którymi posługuje się przy dokonywaniu transportów pisemnej instrukcji zgodnej z warunkami określonymi w ust. 6 powyżej.
8. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych wskutek zwykłych zmian atmosferycznej wilgotności oraz opadów deszczu, śniegu i wahań temperatury (mroz, upał), chyba że szkoda powstała na skutek wypadku pojazdu,
  - 2) powstałych wskutek naturalnych właściwości mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia,
  - 3) wyrządzonych przez sprawcę, który dostał się do pojazdu nie usuwając przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem pojazdu,
  - 4) powstałych w wyniku oszustwa, wyłudzenia, kradzieży zwykłej,
  - 5) powstałych wskutek podania przez Ubezpieczającego na dokumentach przewozowych albo handlowych informacji niezgodnych ze stanem faktycznym w przypadku, jeżeli miało to związek z powstaniem lub rozmiarem szkody,
  - 6) powstałych w związku ze spożyciem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji odurzających przez osobę dokonującą transportu,
  - 7) powstałych wskutek niewłaściwego opakowania lub jego braku, jeżeli miało to związek z powstaniem szkody,
  - 8) powstałych wskutek złego stanu technicznego pojazdu lub jego nieprzystosowania do transportu mienia danego rodzaju,
  - 9) powstałych wskutek przekroczenia norm załadowania pojazdu,
  - 10) w transportowanych pojazdach mechanicznych,
  - 11) w transportowanym sprzęcie elektronicznym, chyba że są to środki obrotowe,
  - 12) w towarach niebezpiecznych w rozumieniu umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR),
  - 13) w mieniu przewożonym w ramach transportu międzynarodowego, niezależnie od faktu, że szkoda wystąpiła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 14) w mieniu transportowanym jako bagaż podręczny,
  - 15) w mieniu uszkodzonym lub zdekompletowanym,
  - 16) w mieniu transportowanym w ramach tzw. handlu obwoźnego rozumianego jako dokonywanie sprzedaży bezpośrednio z pojazdu,
  - 17) w mieniu transportowanym pojazdem do którego prowadzenia osoba dokonująca transportu nie posiadała właściwych uprawnień,
  - 18) w mieniu przewożonym zarobkowo przez Ubezpieczającego, działającego jako przewoźnik,
  - 19) w wartościach pieniężnych,
  - 20) w mieniu przemieszczanym w obrębie tej samej nieruchomości.

9. W przypadku szkody powstałej wskutek kradzieży, Ubezpieczający zobowiązany jest wykazać, że zostały spełnione łącznie warunki niniejszej Klauzuli określone w ust. 6 powyżej.
10. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN, przy czym odpowiedzialność za szkody będące następstwem dewastacji przez osoby trzecie ograniczona jest do równowartości 5%, przyjętego przez Ubezpieczającego limitu odpowiedzialności, na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
11. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie:
  - 1) powstałej wskutek kradzieży z włamaniem mienia z pojazdu oraz mienia z pojazdem wynosi 15% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN,
  - 2) innej niż wyżej wymieniona 500 PLN.

KLAUZULA M21 – ZEWNĘTRZNE ELEMENTY LUB URZĄDZENIA BUDYNKÓW I BUDOWLI

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia szkody powstałe wskutek kradzieży urządzeń lub elementów budynków i budowli, które ze względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na zewnątrz budynku lub budowli.
2. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową w szczególności: markizy, zadaszenia, siłowniki bram, zewnętrzne elementy telewizji przemysłowej, anteny, zewnętrzne części klimatyzatorów, neony, szyldy reklamowe, lampy i oprawy świetlne zewnętrzne.
3. AVIVA odpowiada za szkody określone w ust. 1 wyłącznie pod warunkiem, że teren, na którym znajdują się budynki i budowle jest ogrodzony, oświetlony po zmroku, pod stałym dozorem przynajmniej poza godzinami pracy Ubezpieczającego.
4. AVIVA obejmuje urządzenia lub zewnętrzne elementy określone w ust. 1 i 2 powyżej, pod warunkiem że stanowią własność Ubezpieczającego lub są w jego posiadaniu na podstawie stosownego tytułu prawnego.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) dotyczących urządzeń oraz elementów uszkodzonych lub zdekompletowanych przed powstaniem szkody,
  - 2) dotyczących urządzeń oraz elementów użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem lub instrukcją użytkowania,
  - 3) zaistniałych podczas naprawy lub w wyniku prowadzonych prac naprawczych, remontowych lub konserwatorskich.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności 30.000 PLN.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.

KLAUZULA M22 – SPRZENIEWIERZENIE PRACOWNICZE

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że AVIVA ponosi odpowiedzialność za szkody polegające na przewłaszczeniu i sprzeniewierzeniu mienia ruchomego z wyłączeniem wartości pieniężnych, które wyczerpują znamiona czynu określonego w art. 284 § 1 i 2 Kodeksu Karnego (przywłaszczenie, sprzeniewierzenie) wyrządzone wyłącznie przez pracowników Ubezpieczającego.
2. AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody w jakichkolwiek prawach majątkowych i wartościach pieniężnych.
3. Limit odpowiedzialności wynosi 30.000 PLN.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 2.000 PLN.

KLAUZULA M23 – SPRZĘT ELEKTRONICZNY PRZENOŚNY W TRAKCIE PRZEWOŻENIA I UŻYTKOWANIA POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA LUB SPRZĘT ELEKTRONICZNY ZAMONTOWANY NA STAŁE W POJAZDACH SAMOCHODOWYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 24 ust. 2 OWU ustala się, że AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w:
  - a) przenośnym sprzęcie elektronicznym w trakcie przewożenia i użytkowania poza miejscem ubezpieczenia oraz
  - b) sprzęcie elektronicznym na stałe zamontowanym w pojazdach samochodowych, na terytorium całego Świata.
2. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w wyżej wymienionym sprzęcie elektronicznym:
  - a) w takim samym zakresie w jakim został ubezpieczony w lokalizacji wskazanej w polisie oraz
  - b) w trakcie jego przenoszenia,

- c) w trakcie jego przewożenia powstałe wskutek wypadku pojazdu (przy czym za wypadek pojazdu rozumie się zdarzenie powstałe wskutek nagłego działania siły mechanicznej na pojazd w momencie jego zetknięcia się z osobami, przedmiotami lub zwierzętami, a także jego przewrócenie się, spadnięcie lub zatonięcie).
3. AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w sprzęcie elektronicznym powstałe wskutek:
  - 1) kradzieży z włamaniem lub rozboju spoza miejsca ubezpieczenia oraz wskutek upuszczenia,
  - 2) kradzieży z włamaniem z pojazdu lub kradzieży z włamaniem z jednoczesnym zaborem pojazdu.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie:
  - 1) powstałej wskutek kradzieży z włamaniem (w tym kradzieży z jednoczesnym zaborem pojazdu) lub upuszczenia sprzętu elektronicznego wynosi: 20% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN,
  - 2) innej niż wyżej wymieniona: 300 PLN.

KLAUZULA M24 – DANE ELEKTRONICZNE I ZEWNĘTRZNE NOŚNIKI DANYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 15 ust. 4 pkt 2) i 3) OWU ustala się, że odpowiedzialność AVIVY zostaje rozszerzona o szkody powstałe w:
  - 1) zewnętrznych nośnikach danych,
  - 2) licencjonowanym oprogramowaniu (systemowym lub użytkowym, produkcji indywidualnej lub seryjnej),
  - 3) danych elektronicznych (danych) zapisanych na nośniku o którym mowa powyżej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie oraz:
  - 1) w trakcie transportu do archiwum zewnętrznego (tj. miejsca przechowywania zapasowych kopii zbiorów danych znajdującego się poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w polisie),
  - 2) w archiwum zewnętrznym.
3. Dane oraz zewnętrzne nośniki danych objęte są ochroną ubezpieczeniową od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia, o ile z tytułu wystąpienia określonego zdarzenia istnieje odpowiedzialność AVIVY za szkodę materialną w ubezpieczonym nośniku w ramach ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk oraz o ile w wyniku tego zdarzenia dane nie nadają się do odczytu ani zapisywania.
4. AVIVA odpowiada za dane elektroniczne o ile są:
  - 1) archiwizowane na wymiennych nośnikach danych nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu oraz
  - 2) kopie zapasowe danych oraz oprogramowania są przechowywane w przystosowanym do tego miejsca poza pomieszczeniem, gdzie znajduje się ubezpieczony sprzęt elektroniczny.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) w danych, które zostały wprowadzone lub w jakikolwiek sposób przetworzone po zajściu zdarzenia losowego,
  - 2) wskutek nie przestrzegania ustalonych procedur kopiowania danych, w szczególności terminów tworzenia zapasowych kopii danych,
  - 3) w danych znajdujących się wyłącznie w jednostce centralnej komputera,
  - 4) wskutek błędnego programowania, perforacji, etykietowania lub wkładania nośników danych,
  - 5) wskutek nieuważnego lub przypadkowego usunięcia danych elektronicznych lub ich utraty wskutek działania pola magnetycznego.
6. AVIVA pokrywa niezbędne koszty poniesione przez Ubezpieczającego w ciągu 12 miesięcy od wystąpienia szkody w celu przywrócenia zewnętrznych nośników danych oraz zapisanych danych do stanu identycznego z istniejącym bezpośrednio przed zdarzeniem losowym powodującym odpowiedzialność AVIVY za szkodę materialną w ubezpieczonym nośniku. Koszty wymienione w zdaniu poprzedzającym obejmują:
  - 1) automatyczne wprowadzenie danych lub programów z archiwum danych,
  - 2) automatyczne lub ręczne wprowadzenie danych lub programów z oryginalnych dokumentów lub programów wciąż dostępnych Ubezpieczającemu,
  - 3) ponowną instalację lub zakup utraconego oprogramowania, jeżeli odtworzenie w oparciu o posiadaną licencję nie jest możliwe,
  - 4) odtworzenie zniszczonych lub uszkodzonych zewnętrznych nośników danych.

7. Jeżeli nie jest konieczne odtworzenie danych elektronicznych albo jeżeli odtworzenie tych danych nie zostało przeprowadzone w ciągu 12 miesięcy po wystąpieniu szkody, AVIVA pokryje jedynie koszty odtworzenia/wymiany zniszczonych lub uszkodzonych zewnętrznych nośników danych na nowe.
8. Ubezpieczenie w ramach niniejszej Klauzuli nie obejmuje poniesionych kosztów:
  - 1) zmian lub udoskonaień dokonanych w zewnętrznych nośnikach danych lub w danych po zajściu szkody,
  - 2) zakupu nowych licencji związanych z utratą lub niewłaściwym działaniem zabezpieczeń (tzn. kluczy sprzętowych) ubezpieczonych danych.
9. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający według kosztów niezbędnych dla odtworzenia ubezpieczonych zewnętrznych nośników danych oraz zapisanych na tych nośnikach danych.
10. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
11. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.

KLAUZULA M25 – BUDYNKI, BUDOWLE, LOKALE OSÓB FIZYCZNYCH NIE PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Z zastrzeżeniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia, AVIVA obejmuje ochroną ubezpieczeniową budynki, budowle, lokale będące własnością osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa może obejmować wyłącznie:
  - 1) budynki lub budowle:
    - a) mieszkalne wielorodzinne (tj. zawierających więcej niż 2 lokale),
    - b) mieszkalne jednorodzinne lub wielorodzinne z lokalem lub lokalami przeznaczonymi do prowadzenia działalności gospodarczej,
    - c) niemieszkalne przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym domy przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej),
  - 2) lokale przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej, wyłącznie jeżeli są wynajmowane lub dzierżawione osobom trzecim w części bądź w całości.
3. AVIVA pokrywa szkody powstałe wskutek zdarzeń losowych ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych wskazanych w zakresie PEENY STANDARD lub w zakresie KOMFORT.
4. Na wniosek Ubezpieczającego, za zgodą AVIVY i za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych o którym mowa w ust. 3 powyżej może zostać rozszerzony o powódź.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o następujące Klauzule dodatkowe:
  - 1) Dewastacja (w tym graffiti),
  - 2) Szyby i inne przedmioty szklane od stłuczenia.
6. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) budynków w gospodarstwach rolnych (w tym agroturystycznych, hodowlanych, ogrodniczych, sadowniczych), w gospodarstwach leśnych oraz mienia w nich zlokalizowanego,
  - 2) budynków przeznaczonych do okresowego wypoczynku oraz mienia w nich zlokalizowanego.
  - 3) cieplarni, inspektów oraz mienia w nich zlokalizowanego.
7. Suma ubezpieczenia może być określona według wartości odtworzeniowej lub rzeczywiściej.

CZĘŚĆ 2.

KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB UŻYTKOWANIA MIENIA

OC ZA PRODUKT

1. Odmienne od postanowień par. 31 ust. 1 OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu (OC za produkt).
2. Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w polisie.
3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu jest określona w polisie.

OC ZA SZKODY POWSTAŁE POZA TERYTORIUM RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 1) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem szkód powstałych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej,

Kanady, Nowej Zelandii, Australii i terenów pozostających pod ich jurysdykcją.

2. Maksymalny limit odpowiedzialności 1.000.000 PLN.
3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 1.000 PLN.

OC NAJEMCY RZECZY RUCHOMYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 2) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy ruchomych osób trzecich oddanych w użytkowanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego pokrewnego stosunku prawnego.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za szkody:
  - 1) spowodowane korzystaniem z rzeczy w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem,
  - 2) w przedmiotach ze szkła, ceramiki, terakoty lub tworzyw sztucznych, chyba że stanowią część składową rzeczy o których mowa w ust. 1 powyżej,
  - 3) wynikłe z zużycia rzeczy w trakcie ich użytkowania,
  - 4) w pojazdach mechanicznych, ich częściach lub wyposażeniu, a także w rzeczach w nich pozostawionych.
3. Maksymalny limit odpowiedzialności 300.000 PLN.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 PLN.

OC PRACODAWCY

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 3) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie wynikające z wypadków przy pracy w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 roku z późniejszymi zmianami o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wyrządzone pracownikom Ubezpieczającego.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe wskutek stanów chorobowych nie wynikających z wypadków, o których mowa w ust. 1 powyżej,
  - 2) z tytułu chorób zawodowych,
  - 3) z tytułu wypadków powstałych w drodze do pracy lub z pracy,
  - 4) wynikające z roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej lub odpowiedzialnej za wypłatę świadczeń z tytułu wypadków przy pracy oraz świadczeń przysługujących poszkodowanemu na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1 powyżej.
3. Odszkodowanie jest wypłacane po pomniejszeniu o kwotę świadczenia przysługującego poszkodowanemu z tytułu wypadku przy pracy na podstawie odpowiednich przepisów prawa o ubezpieczeniu społecznym.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 1.000.000 PLN.

OC ZA PODWYKONAWCÓW

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 4) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone przez podwykonawcę Ubezpieczającego w związku z wykonywaniem powierzonej mu przez Ubezpieczającego pracy, usługi lub innych czynności.
2. Maksymalny limit odpowiedzialności 1.000.000 PLN.
3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu jest określona w polisie.

OC ZA SZKODY W RZECZACH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W PIECY, POD DOZOREM LUB KONTROLĄ OSÓB OBJĘTYCH UBEZPIECZENIEM

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 5) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody w rzeczach ruchomych osób trzecich znajdujących się w piecy, pod dozorem lub kontrolą osób objętych ubezpieczeniem, polegające na ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie wynikającej z kradzieży z włamaniem lub rozboju.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada za szkody:
  - 1) w pojazdach mechanicznych i w ich wyposażeniu, w rzeczach pozostawionych w pojazdach,
  - 2) w wartościach pieniężnych,
  - 3) w rzeczach ruchomych, z których osoby objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innego pokrewnego stosunku prawnego,
  - 4) w mieniu przyjętym w celu wykonania ich obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności powstałych w trakcie ich wykonywania lub w okresie od przyjęcia mienia przez osoby objęte ubezpieczeniem do jego wydania zleceniodawcy,

- 5) we wszelkiego rodzaju dokumentach,
  - 6) wyniki z działania lub zaniechania, uczestnictwa, współdziałania lub współuczestnictwa osób będących pracownikami osób objętych ubezpieczeniem lub osobami, którymi osoby objęte ubezpieczeniem się posługują (podwykonawcami),
  - 7) w postaci utraty powstałej wskutek przestępstwa popełnionego przez osoby objęte ubezpieczeniem.
3. W razie utraty rzeczy w wyniku kradzieży z włamaniem lub rozboju, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie tj. bezpośrednio po powzięciu informacji o zdarzeniu jednak nie później niż w ciągu 48 godzin zawiadomić AVIVĘ i Policję o zaistniałym zdarzeniu. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku zawiadomienia AVIVY określonego w zdaniu poprzedzającym przez Ubezpieczającego, AVIVA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli niedotrzymanie tego terminu przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło AVIVIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  4. Maksymalny limit odpowiedzialności 500.000 PLN.
  5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 1.000 PLN.

OC ZA SZKODY W ŚRODOWISKU

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 6) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia:
  - 1) szkody w mieniu lub na osobie powstałe z uwolnienia do powietrza, wody i gruntu substancji niebezpiecznych (zdarzenie),
  - 2) koszty usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby z substancji niebezpiecznych poniesione przez osobę trzecią.
2. Szkody i koszty określone w ust. 1 powyżej objęte są zakresem ubezpieczenia, o ile są spowodowane przez nagłe, możliwe do zidentyfikowania, niezamierzone przez kogokolwiek i nieoczekiwane zdarzenie, przy czym początek uwalniania się substancji niebezpiecznej musi mieć miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. Fakt uwolnienia się substancji niebezpiecznej musi się ujawnić Ubezpieczającemu lub osobom trzecim w ciągu 72 godzin od chwili rozpoczęcia się tego uwalniania, zaś zdarzenie w wyniku którego powstała szkoda na osobie lub w mieniu będące skutkiem uwolnienia się substancji niebezpiecznych ujawniło się w ciągu 72 godzin od chwili rozpoczęcia się tego uwalniania.
4. Za uwolnienie uważa się następujące zjawiska: rozlanie, wyciek, wypompowanie, wylanie, emisję, opróżnienie, wtlóczenie, wyrzucenie lub usunięcie, wydzielenie, wypuszczenie, rozproszenie, ulotnienie, rozrzucenie oraz wydobywanie i wydostanie.
5. Wszystkie szkody będące następstwem tego samego zdarzenia uważa się za jeden wypadek, z którego roszczenia mogą być zgłoszone w oparciu o umowę ubezpieczenia obowiązującą w dniu zaistnienia wypadku.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest:
  - 1) produkować, przetwarzać, zbierać, przechowywać i usuwać substancje niebezpieczne z zachowaniem przepisów określonych prawem oraz przez odpowiednie władze,
  - 2) konserwować zgodnie z zaleceniami technicznymi oraz przepisami określonymi prawem i wydanymi przez odpowiednie władze urzędu wykorzystywane przy wyżej wymienionych czynnościach, włącznie z urządzeniami zabezpieczającym i alarmowymi,
  - 3) zastosować w terminie wszelkie środki zaradcze polecane przez odpowiednie władze.
7. Jeżeli Ubezpieczający nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 6 powyżej z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, a ich niedopełnienie miało wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar, AVIVA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w odpowiedniej części.
8. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej Klauzuli nie obejmuje:
  - 1) kosztów usuwania substancji niebezpiecznych z nieruchomości, która jest własnością, w posiadaniu, dzierżawie lub bez względu na tytuł prawny w pieczy Ubezpieczającego. Niniejsze wyłączenie nie będzie miało zastosowania w sytuacji gdy koszty te były celowe dla zmniejszenia szkód pokrytych niniejszą Klauzulą.
  - 2) grzywien, kar umownych, odszkodowań za straty moralne wynikające pośrednio lub bezpośrednio z uwolnienia do powietrza, wody i gruntu jakichkolwiek substancji niebezpiecznych,
  - 3) roszczeń z tytułu odpowiedzialności ponoszonej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 13.04.2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
  - 4) odpowiedzialności za szkody spowodowane działaniami podziemnymi i z powodu naruszenia, uszkodzenia lub zniszczenia substancji podziemnych (w szczególności ropy naftowej, gazu),

- 5) roszczeń związanych ze szkodami wynikającymi z funkcjonowania urządzeń, obiektów lub instalacji do ostatecznego składowania odpadów.
9. Zgłoszenie szkody winno nastąpić niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od momentu, kiedy Ubezpieczony dowiedział się o szkodzie. W przypadku niedotrzymania powyższego terminu z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa AVIVA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli niedotrzymanie terminu przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
10. Maksymalny limit odpowiedzialności 500.000 PLN.
11. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN.

OC ZA SZKODY W MIENIU STANOWIĄCYM PRZEDMIOT OBRÓBKİ, CZYSZCZENIA, NAPRAWY, SERWISU, PAKOWANIA LUB INNYCH CZYNNOŚCI W RAMACH USŁUG WYKONYWANYCH PRZEZ OSOBY OBJĘTE UBEZPIECZENIEM

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 7) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu (rzeczach ruchomych i nieruchomościach) stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez osoby objęte ubezpieczeniem, powstałe wyłącznie w trakcie ich wykonywania lub w okresie od przyjęcia mienia przez osoby objęte ubezpieczeniem do jego wydania zleceniodawcy.
2. W razie wątpliwości w ustaleniu, w oparciu o zapisy umowy zawartej przez osoby objęte ubezpieczeniem z poszkodowanym, czy przedmiotem obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności jest całe mienie, czy jego część, za przedmiot tych czynności uznaje się możliwą do wyodrębnienia pod względem funkcjonalnym lub konstrukcyjnym część mienia poddaną obróbce, czyszczeniu, naprawie, serwisowi, pakowaniu lub innym czynnościom.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za:
  - 1) utratę rzeczy nie wynikającej z jej zniszczenia lub uszkodzenia,
  - 2) szkody w wartościach pieniężnych, wszelkiego rodzaju dokumentach (w tym w: planach, modelach, szablonach),
  - 3) szkody wyrządzone podczas prac ładunkowych wszelkiego rodzaju,
  - 4) szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem jazd próbnych, o ile są one wykonywane w odległości większej niż 10 km od miejsca wykonywania usługi.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 500.000 PLN.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu 10% wartości szkody nie mniej niż 500 PLN.

OC ZA SZKODY WYNIKŁE Z PRZENIESIENIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH, ZAKAŻEŃ ORAZ SPOWODOWANE PRZEZ HIV

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 8) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody na osobie wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń wymienionych w Ustawie o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2008 r. nr 234 poz. 1570 z późniejszymi zmianami) oraz spowodowane przez wirus HIV.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za szkody wynikające z:
  - 1) nie przestrzegania wymogów higieniczno-sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności prowadzonej przez osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 2) przeniesienia choroby Creutzfeldta-Jakoba lub innych encefalopatii gąbczastych.
3. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.

OC WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 11) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu szkód w mieniu lub na osobie wyrządzonych osobom trzecim powstałych w związku z posiadaniem i użytkowaniem mienia przez wspólnotę mieszkaniową.
2. W umowach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w których znajduje zastosowanie niniejsza klauzula:
  - 1) wspólnota mieszkaniowa to ogół właścicieli, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. nr 80 z 2000 roku poz. 903 z późn. zm.),

- 2) członkowie wspólnoty mieszkaniowej i ich bliscy są traktowani jako osoby trzecie względem wspólnoty mieszkaniowej.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody związane z posiadaniem i użytkowaniem nieruchomości wspólnej, która stanowi grunt oraz części budynku, budowli i urządzenia, instalacje, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, jak również drzewa i rośliny, urządzenia rekreacyjne i inne urządzenia znajdujące się na terenie nieruchomości wspólnej.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są ponadto szkody spowodowane zmianą poziomu napięcia roboczego ponad normę w sieci elektrycznej wskutek przerwania przewodu neutralnego wynikające z działania lub zaniechania Ubezpieczającego.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za szkody:
  - 1) polegające na utracie (w szczególności kradzieży, rozboju) wszelkich pojazdów znajdujących się na terenie nieruchomości wspólnej oraz ich części, wyposażenia i rzeczy w nich pozostawionych,
  - 2) za które ponosi odpowiedzialność właściciel lokalu wchodzącego w skład wspólnoty mieszkaniowej z tytułu posiadania i użytkowania tego lokalu,
  - 3) w zakresie bieżącej eksploatacji lub utrzymania posiadanego mienia, gdy o istniejącym zagrożeniu ich powstania Ubezpieczający lub organ upoważniony do podejmowania decyzji w imieniu Ubezpieczającego, posiadał wiedzę albo mógł albo powinien był ją posiadać i nie podjął odpowiednich działań w celu zapobiegnięcia wystąpienia szkody lub przynajmniej ograniczenia jej wysokości.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w polisie.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu jest określona w polisie.

OC CZŁONKÓW ZARZĄDU WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 12) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej.
2. W umowach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w których znajduje zastosowanie niniejsza klauzula:
  - 1) wspólnota mieszkaniowa to ogół właścicieli, których lokale wchodziły w skład określonej nieruchomości zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. nr 80 z 2000 roku poz. 903 z późn. zm.),
  - 2) Ubezpieczonymi są członkowie zarządu wspólnoty mieszkaniowej lub osoby uprawnione do reprezentowania wspólnoty, która zawarła umowę ubezpieczenia w ramach Klauzuli OC wspólnoty mieszkaniowej z AVIVA, pełniący funkcje w okresie ubezpieczenia.
3. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim będące następstwem wypadków, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
4. Za wypadek uważa się nieumyślne zachowanie Ubezpieczonego polegające na niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu obowiązków nałożonych na niego przez odpowiednie przepisy prawa lub postanowienia statutu, mieszczące się w zakresie umocowania Ubezpieczonego.
5. Ponadto ubezpieczenie nie obejmuje szkód związanych bezpośrednio lub pośrednio z:
  - 1) wypadkami, które stanowią czynności lub zachowania Ubezpieczonego będące kontynuacją czynności lub zachowań rozpoczętych przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 2) odniesieniem korzyści majątkowej lub osobistej przez Ubezpieczonego, do uzyskania której nie posiadał on tytułu prawnego,
  - 3) popełnieniem przez Ubezpieczonego wykroczenia lub przestępstwa oraz świadomym naruszeniu przepisów,
  - 4) wypłatą środków pieniężnych na rzecz Ubezpieczonego bez uprzedniej akceptacji zebrania członków wspólnoty,
  - 5) wyborem, treścią, zawarciem lub kontynuacją jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia na rzecz wspólnoty,
  - 6) przekroczeniem przez Ubezpieczonego posiadanych pełnomocnictw,
  - 7) umownym rozszerzeniem odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności wprowadzającego zobowiązanie do osiągnięcia rezultatu w miejsce zobowiązania do starannego działania,
  - 8) utratą przez Ubezpieczonego wszelkich dokumentów, planów, wartości pieniężnych,
  - 9) wynikiem z uchybień popełnionych po ogłoszeniu postępowania upadłościowego lub układowego we wspólnocie.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności 300.000 PLN.

7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN.

OC ZA SZKODY W DOKUMENTACH POWIERZONYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 15) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody powstałe wskutek utraty, zaginięcia lub zniszczenia dokumentów (w tym projektów i szablonów) powierzonych Ubezpieczonemu w związku z prowadzoną przez niego działalnością objętą ubezpieczeniem.
2. W odniesieniu do szkód o których w ust. 1 powyżej, AVIVA pokrywa wyłącznie faktyczne koszty odtworzenia wymienionych wyżej dokumentów.
3. Ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli nie są objęte inne szkody i straty będące następstwem utraty, zaginięcia lub zniszczenia wskazanych powyżej dokumentów, w szczególności straty i roszczenia osób trzecich wynikających z utraty, zaginięcia lub zniszczenia powyższych dokumentów, a także utraconych korzyści.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 200.000 PLN.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 300 PLN.

OC Z TYTUŁU ROBÓT BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 9) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody na osobie i w mieniu poszkodowanego wyrządzone przez osoby objęte ubezpieczeniem w związku z wykonywaniem robót budowlano-montażowych.
2. W ramach niniejszej Klauzuli pod pojęciem robót budowlano-montażowych rozumie się:
  - 1) budowę, montaż, wyburzenie lub rozbiórkę jakichkolwiek obiektów budowlanych lub ich części,
  - 2) prace (roboty) polegające na przebudowie, remoncie, odbudowie, rozbudowie, nadbudowie, modernizacji obiektów budowlanych lub ich części,
  - 3) prace związane z montażem, remontem, modernizacją maszyn, urządzeń, wyposażenia (pojedynczych lub całych linii technologicznych) lub ich części,
  - 4) wykonywanie robót ziemnych (w szczególności budowa fundamentów, wykopy dla różnego rodzaju instalacji).
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody w mieniu i na osobie powstałe:
  - 1) w podziemnych instalacjach, kablach, rurach lub innych urządzeniach podziemnych (w szczególności gazowych, elektrycznych, światłowodowych, wodnokanalizacyjnych) w trakcie wykonywania prac lub usług,
  - 2) w związku z pracami wyburzeniowymi lub rozbiórkowymi w okręgu o promieniu równym lub większym niż wysokość wyburzanego budynku lub budowli mierzonym od postawy wyburzanego budynku lub budowli – dotyczy prac wyburzeniowych bez użycia materiałów wybuchowych,
  - 3) w odległości większej niż 50 metrów od epicentrum wybuchu – dotyczy prac wyburzeniowych z użyciem materiałów wybuchowych,
  - 4) w związku z używaniem młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów lub innych maszyn lub urządzeń o podobnym działaniu wywołującym drgania lub wibracje.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) których powstanie jest pewne ze względu na rodzaj prowadzonych robót budowlano-montażowych lub sposób ich wykonania,
  - 2) wynikające z nieprzestrzegania przepisów techniczno-budowlanych, przepisów wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczną, w tym dokumentacją techniczno-ruchową,
  - 3) powstałe wskutek prowadzenia robót bez pozwolenia na budowę lub innych wymaganych zezwoleń,
  - 4) spowodowane złym stanem technicznym sprzętu i urządzeń, wykorzystywanych przez Ubezpieczającego lub za których konserwację i przegląd ponosi odpowiedzialność Ubezpieczający albo wynikające z wykorzystania sprzętu i urządzeń o parametrach niewłaściwych ze względu na wymogi techniczne lub technologiczne,
  - 5) związane z użyciem produktów budowlanych niedopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub niedopuszczonych do jednostkowego stosowania w obiekcie budowlanym,
  - 6) powstałe w związku z wykonywaniem prac w zakresie budowy tam i jazów oraz innych prac w korytach rzek i zbiorników wodnych, budowy tuneli i mostów, podwodnych prac,

- 7) powstałe w związku z budową, remontem, konserwacją, naprawą wałów i instalacji przeciwpowodziowych,
  - 8) wyrządzone świadomym lub umyślnym naruszeniem przepisu prawa albo postanowień jakiegokolwiek umowy,
  - 9) powstałe w wyniku przekroczenia jakichkolwiek terminów lub uzgodnionych kosztów.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności 1.000.000 PLN.
6. Franszyza redukcyjna wynosi:
- 1) w każdej szkodzie w mieniu wyrządzonej w podziemnych instalacjach lub urządzeniach 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN,
  - 2) w każdej szkodzie w mieniu wyrządzonej w związku z pracami wyburzeniowymi lub rozbiórkowymi 10% wartości szkody nie mniej niż 2.000 PLN,
  - 3) w każdej szkodzie w mieniu wyrządzonej w związku z używaniem młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów lub innych maszyn lub urządzeń o podobnym działaniu 10% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN,
  - 4) w każdej innej szkodzie w mieniu 500 PLN.

OC Z TYTUŁU PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI HOTELARSKIEJ

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 10) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody w rzeczach w tym w pojazdach mechanicznych i ich częściach lub wyposażeniu, będące następstwem ich uszkodzenia, zniszczenia lub utraty, w związku z prowadzoną działalnością hotelarską.
2. Przez użyte w niniejszej Klauzuli określenia rozumie się:
  - 1) zakład hotelarski – obiekt, w którym są świadczone usługi hotelarskie, przez które rozumie się czasowe wynajmowanie gościom pokoi lub miejsc w tych pokojach oraz świadczenie usług z tym związanych,
  - 2) szatnia – wydzielone pomieszczenie; oddanie rzeczy ruchomej do szatni musi być potwierdzone wydaniem żetonu lub innego przedmiotu oznaczonego,
  - 3) depozyt – zamknięty schowek, tj. skarbiec, szafa pancerna, szafa stalowo-betonowa, szafa stalowa lub kasetka, trwale przymocowany do podłoża lub ściany pomieszczenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody będące następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty w:
  - 1) rzeczach wniesionych przez gościa hotelowego pod warunkiem, że pokój hotelowy zabezpieczony jest co najmniej w następujący sposób:
    - a) drzwi zewnętrzne prowadzące bezpośrednio do pokoju były zamknięte co najmniej na jeden sprawny zamek lub jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna), a klucz lub karta magnetyczna był/była w posiadaniu gościa hotelowego lub pracownika Ubezpieczającego,
    - b) drzwi i okna znajdowały się w należytym stanie technicznym oraz były tak osadzone i zamknięte, że włamanie lub ich wyważenie wymagało użycia znacznej siły lub narzędzi.
  - 2) w pojazdach mechanicznych osób trzecich i ich wyposażeniu pozostawionych na terenie zakładu hotelarskiego o ile są spełnione łącznie co najmniej następujące warunki:
    - a) pojazd znajduje się pod stałym dozorem,
    - b) teren, na którym znajduje się pojazd, jest oświetlony po zmroku,
    - c) wjazd jest zabezpieczony szlabanem, bramą lub innym zabezpieczeniem w sposób uniemożliwiający swobodny wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA dodatkowo nie odpowiada za szkody:
  - 1) w rzeczach pozostawionych w pojazdach mechanicznych,
  - 2) powstałe w następstwie dokonywania napraw pojazdu na posesji prowadzonej działalności hotelarskiej,
  - 3) wyrządzone w pojazdach mechanicznych w bezpośrednim lub pośrednim następstwie działania sił przyrody, w szczególności silnego wiatru, powodzi, gradu, uderzenia pioruna, deszczu,
  - 4) wynikające z utraty pojazdu mechanicznego lub jego wyposażenia, w której udowodniono uczestnictwo, współuczestnictwo lub współdziałanie pracownika Ubezpieczającego lub jego podwykonawcy,
  - 5) powstałe na skutek utraty rzeczy pozostawionych przez gości hotelowych w holach i korytarzach hotelowych,
  - 6) w postaci utraty powstałej wskutek przestępstwa popełnionego przez osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 7) powstałe wskutek utraty rzeczy wniesionych do hotelowych lokali gastronomicznych, punktów lub lokali usługowych znajdujących się

na terenie hotelu, chyba że rzeczy zostały oddane do szatni lub innego pomieszczenia przeznaczonego do przechowania rzeczy i wskazanego przez Ubezpieczającego,

- 8) powstałe wskutek utraty, uszkodzenia lub zniszczenia wszelkiego rodzaju dokumentów (w tym w planach, modelach, szablonach),
  - 9) powstałe wskutek utraty, uszkodzenia lub zniszczenia wartości pieniężnych, chyba że zostały oddane przez gości hotelowych na przechowanie do depozytu o ile Ubezpieczający prowadzi ewidencję przyjmowanych rzeczy do depozytu, zawierającą przynajmniej następujące dane:
    - a) niezbędne dokładne do zidentyfikowania właściciela rzeczy,
    - b) dokładne określenie, wartość i specyfikacja depozytu,
    - c) datę oddania rzeczy do przechowania z podpisem przyjmującego i oddającego rzecz do depozytu.
5. W razie utraty rzeczy lub pojazdu mechanicznego, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie tj. bezpośrednio po powzięciu informacji o zdarzeniu jednak nie później niż w ciągu 48 godzin zawiadomić AVIVĘ i Policję o zaistniałym zdarzeniu. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku zawiadomienia AVIVA określonego w zdaniu poprzedzającym przez Ubezpieczającego, AVIVA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli niedotrzymanie tego terminu przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło AVIVIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

6. Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w polisie.
7. Franszyza redukcyjna wynosi:
  - 1) w każdej szkodzie w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu 20% wartości szkody nie mniej niż 1.000 PLN,
  - 2) w każdej innej szkodzie 500 PLN.

OC ZA SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ POJAZDY NIEPODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI UBEZPIECZENIA, REJESTRACJI, POJAZDY WOLNOBIEŻNE ORAZ POJAZDY PORUSZAJĄCE SIĘ PO TERENIE BUDOWY/ZAKŁADU

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 13) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem lub uruchamianiem pojazdów (w tym maszyn budowlanych) podczas ruchu po terenie lokalizacji Ubezpieczającego i miejscach wykonywania robót budowlano-montażowych.
2. Niniejsza Klauzula dotyczy pojazdów:
  - 1) wolnobieżnych niepodlegających rejestracji oraz obowiązkowemu ubezpieczeniu,
  - 2) wolnobieżnych podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu tylko i wyłącznie w czasie kiedy nie jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada za szkody:
  - 1) spowodowane przez kierowcę (prowadzącego pojazd) lub operatora pojazdu nie posiadającego wymaganych uprawnień do jego prowadzenia,
  - 2) spowodowane przez kierowcę lub operatora pojazdu będącego pod wpływem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - 3) powstałe w związku z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem lub uruchamianiem, taboru kolejowego, tramwajów.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 300.000 PLN.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 500 PLN.

OC ORGANIZATORA IMPREZ NIEPODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWEMU UBEZPIECZENIU

1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 14) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku z lub jako konsekwencja organizowania przez osoby objęte ubezpieczeniem imprezy nie mającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu OC na podstawie właściwych przepisów prawa wyrządzone uczestnikom tej imprezy.
2. Przez użyte w niniejszej Klauzuli określenia rozumie się:
  - 1) impreza – impreza sportowa, artystyczna lub inna odbywająca się na stadionie, w hali sportowej lub innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy (w tym w teatrze, operze, operetce, filharmonii, kinie, muzeum, bibliotece, domu kultury, w placówkach oświatowych, w hotelu), a także na wolnym powietrzu,

- 2) uczestnik imprezy – osoba trzecia, która przebywa na terenie imprezy w czasie jej trwania zgodnie z warunkami jej organizacji; za uczestnika imprezy rozumie się również pracownika Ubezpieczonego oraz osoby bliskie pracownikowi.
  3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
    - 1) szkód powstałych w związku z nieodbyciem się imprezy,
    - 2) szkód wyrządzonych Policji, Straży Pożarnej, innym jednostkom publicznym, służbie zdrowia, służbom ochrony i porządkowym, biorącym udział w zabezpieczeniu imprezy, jak również szkód wyrządzonych przez te służby i jednostki,
    - 3) szkód powstałych w związku z przeprowadzaniem pokazów sztucznych ogni, fajerwerków lub innych pokazów pirotechnicznych
    - 4) szkód powstałych w związku z puszczaniem lampionów.
  4. Warunkiem udzielania ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej Klauzuli jest spełnienie przez osoby objęte ubezpieczeniem wymogów dotyczących bezpieczeństwa osób i mienia określonych w obowiązujących przepisach prawa (w szczególności przepisów o ochronie życia i zdrowia, o ochronie przeciwpożarowej, prawa budowlanego, dozoru technicznym), w związku z organizowaniem imprez.
  5. Maksymalny limit odpowiedzialności 1.000.000 PLN.
  6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu 500 PLN.
- OC ZAWODOWA FARMACEUTY**
1. Odmienne niż stanowi par. 34 ust. 4 pkt 16) OWU, za opłatą dodatkowej składki, włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną zawodową Ubezpieczonego za szkody na osobie lub w mieniu poniesione przez osoby trzecie, będące bezpośrednią konsekwencją błędów zawodowych popełnionych przez farmaceutów rozumianych jako osoby posiadające tytuł magistra farmacji z prawem do wykonywania zawodu farmaceuty oraz techników farmacji rozumianych jako osoby posiadające specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim. Za błędy zawodowe farmaceutów oraz techników farmacji rozumie się błędy w przygotowaniu leków recepturowych oraz błędy wynikające z wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.
  2. W ramach zakresu niniejszej Klauzuli do zakresu ochrony ubezpieczeniowej włączona jest odpowiedzialność cywilna za produkt powstała w wyniku wytworzenia leków na podstawie recepty jak również szkody wynikające z wydania leku niewłaściwego lub przeterminowanego.
  3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, AVIVA nie odpowiada za szkody:
    - 1) wynikające z wadliwości leków gotowych,
    - 2) wynikające z błędów znanych Ubezpieczającemu w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia,
    - 3) wynikające ze świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązujących norm oraz przepisów prawa,
    - 4) powstałe wskutek zastosowania surowców, półproduktów i materiałów, o których Ubezpieczający wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczone do stosowania,
    - 5) spowodowane przez leki, a także surowce, półprodukty i materiały, których nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu lub dla których dowody zakupu są wystawione przez podmioty gospodarcze nieistniejące w chwili wystawienia tych dokumentów,
    - 6) spowodowane przez leki sporządzone lub wydane przez farmaceutów przed okresem ubezpieczenia,
    - 7) powstałe wskutek wprowadzenia do obrotu leków niedopuszczonych do stosowania na terytorium RP,
    - 8) powstałe wskutek sprzedaży lub wydania bez recepty leku, na który wymagana jest recepta,
    - 9) będące następstwem braku zabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia preparatów i substancji chemicznych, biologicznych, radioaktywnych lub innych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami,
    - 10) wyrządzone przez osoby nie posiadające uprawnień do wykonywania zawodu lub osoby, które miały zakaz lub zawieszono prawo do wykonywania zawodu.
  4. Maksymalny limit odpowiedzialności 100.000 PLN.
  5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w mieniu 300 PLN.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

infolinia: 801 888 444, tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl